ПЛАН РАЗВОЈА ГРАДА ЛОЗНИЦЕ
2024 - 2030

Лозница, 2023. година

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

IPARD	Акроним енглеских речи: Instrument for Preaccession Assistance in Rural Development – Претприступни програм Европске уније за рурални развој
LEADER	Акроним француских речи Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale – веза између активности за развој руралне економије
LED	Акроним енглеских речи light-emitting diode – светлећа диода
LoRa	Акроним енглеских речи: Long Range - широкопојасни
SMART	Акроним енглеских речи: specific – специфичан, measurable – мерљив, attainble – достижан, relevant – релевантан, timebound- временски одређен
SWOT	Акроним енглеских речи: strengths - снаге, weaknesses - слабости, opportunities - шансе, threats - претње
UEFA	Унија европских фудбалских асоцијација
АПР	Агенција за привредне регистре
АРРА	Акредитована регионална развојна агенција Подриња, Подгорине, Рађевине
ГИС	Географски информациони систем
ЕУ	Европска унија
ИТ	Информационо-технолошки
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
ЛАГ	Локалне акционе групе
ЛЕР	Локални економски развој
ММСП	Мико, мала и средња предузећа
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОЦД	Организације цивилног друштва
РЗС	Републички завод за статистику
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
ТОГ	Туристичка организација града

САДРЖАЈ

1. УВОД....4
2. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА....6
3. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА....10
Историјски преглед....10
Географске и природне карактеристике....11
Анализа организационе структуре локалне самоуправе....12
Буџет....13
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ....18
Демографске карактеристике....18
Образовање....19
Здравство и социјална заштита....20
Култура....22
Спорт....24
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ....25
Привреда....25
Пољопривреда....28
Туризам....28
САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ РАЗВОЈ....30
Саобраћајна инфраструктура....30
Енергетска и комунална инфраструктура....32
Гасна инфраструктура....33
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ....34
Квалитет ваздуха....34
Квалитет вода....35
Квалитет земљишта....35
Проблем буке....35
Шуме и зеленило....35
4. SWOT АНАЛИЗА....36
4.1 SWOT АНАЛИЗА – Економски развој....37
4.2 SWOT АНАЛИЗА – Саобраћај и инфраструктурни развој....39
4.3 SWOT АНАЛИЗА - Заштита животне средине....42
4.4. SWOT АНАЛИЗА - Друштвени развој....45
5. ВИЗИЈА ГРАДА....49

6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ И МЕРЕ 49
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.1 – ПРИВРЕДА 58
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.2 - ПОЉОПРИВРЕДА 62
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.3 – ТУРИЗАМ 66
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.1 – ЕФИКАСНО ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА 69
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.2 – САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА 70
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.3 – ВОДОСНАБДЕВАЊЕ 74
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.4 – ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ 76
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.1 – ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ 78
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.2 – КВАЛИТЕТ ЗЕМЉИШТА 80
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.3 – УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ 82
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.4 – ОТПАДНЕ ВОДЕ 85
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.1 – ОБРАЗОВАЊЕ 87
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.2 – КУЛТУРА 89
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.3. – СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА 92
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.4 – ЗДРАВСТВО 95
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.5 – СПОРТ 98
ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.6 - ОМЛАДИНА 100
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ЛОЗНИЦЕ 104
7.1 Праћење спровођење Плана развоја 104
7.2 Вредновање постигнутих учинака Плана развоја 106
7.3 Извештавање о спровођењу и постигнутим учинцима Плана развоја 106
7.4 Ревизија Плана развоја 107

1. УВОД

Доношењем Закона о планском систему Републике Србије[1] успостављен је нови регулаторни оквир који обезбеђује синхронизован приступ у планирању развоја од републичког до локалног нивоа управљања, односно систем координисаног, ефикасног и транспарентног планирања, са циљем увођења система одговорности за резултате и мерење ефикасности рада јавне управе. У складу са Законом о планском систему План развоја локалне самоуправе је плански документ најширег обухвата и највишег значаја за јединице локалне самоуправе (ЈЛС). План развоја је дугорочни документ развојног планирања који за период од најмање седам година усваја Скупштина ЈЛС на предлог надлежног извршног органа.

Методологија која је коришћена за израду Плана развоја града Лознице је одређена постојећим стратешко-планским и правним оквиром у Републици Србији, са посебним освртом на Уредбу о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.[2] У складу са методологијом, План развоја треба да садржи увод, преглед и анализу постојећег стања, визију односно жељено стање развоја локалне самоуправе за планирани период, приоритетне циљеве развоја који се желе постићи, преглед и кратак опис одговарајућих мера којима ће се постављени циљеви реализовати, као и начин спровођења и начин праћења спровођења плана развоја. Закон о планском систему дефинише да се мере предложене Планом развоја детаљније разрађују средњорочним планом јединице локалне самоуправе и документима јавних политика.

У складу са Законом о планском систему, а на основу Одлуке о приступању изради Плана развоја града Лознице за период 2024 – 2030. године, донете на седници Скупштине града Лознице одржаној 28. јула 2022. године, град Лозница је започела процес израде Плана развоја. Решењем Градског већа града Лознице о именовању радних тела за израду Плана развоја града Лознице за период 2024-2030, Број: 06-30-11/22-II од 11.10.2022. године формиран је Координациони тим за координацију израде Плана развоја града Лознице за период 2024-2030 (у даљем тексту: Координациони тим) као главно тело одговорно за израду документа са конкретним надлежностима у управљању, координацији и изради планског документа. Поред Координационог тима, а у складу са методологијом израде Плана развоја (истом одлуком, Решењем о именовању радних тела за израду Плана развоја града Лознице за период 2024 - 2030, Број: 06-30-11/22-II од 11.10.2022. године) образоване су тематске радне групе за следеће области: економски развој, саобраћај и инфраструктурни развој, заштита животне средине и друштвени развој.

[1] Закон о планском систему Републике Србије, Службени гласник РС, бр. 30/18.
[2] Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, „Службени гласник РС“, бр. 107/2020 од 14.8.2020. године.

Тематске радне групе су окупиле велики број стручних лица из свих области од интереса за локалну заједницу, а партиципативни приступ на којем се заснивао читав процес израде Плана развоја, подразумевао је директну укљученост свих њених чланова у току трајања целокупног процеса, обезбеђујући на тај начин дугорочније партнерство. У процес је било укључено и консултативно тело Партнерски форум, као пример добре праксе широког укључивања заинтересованих страна у процес планирања и добар инструмент за консултације и стварање партнерстава. Ово тело је омогућило окупљање и укључивање представника шире локалне заједнице, приватног и цивилног сектора у рад тематских радних група.

Процес израде Плана развоја града Лознице обухватио је неколико фаза, а спроводио се кроз континуиране јавне консултације са грађанима и целокупном интересном заједницом са територије града Лознице. Јавне консултације су се спроводиле кроз организоване састанке тематских радних група, радионице, размену материјала електронским путем, као и редовне објаве свих корака, докумената и информација у току процеса израде Плана развоја на званичној веб страници града и средствима јавног информисања.

Израда Плана развоја града Лознице је реализована у оквиру Пројекта немачко-српске развојне сарадње „Подршка реформи јавне управе у процесу приступања Европској унији“ (PAR2EU), који спроводе Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ), Национална алијанса за локални економски развој (NALED) и Балкански центар за регулаторну реформу (BCRR) у сарадњи са Републичким секретаријатом за јавне политике (РСЈП).

Као резултат рада свих заинтересованих страна, припремљен је План развоја града Лознице, који се у овом планском циклусу по први пут доноси у складу са новом регулативом и представља кровни плански документ на основу кога ће се доносити други плански акти прописани законом и реализовати надлежности и активности локалне самоуправе.

2. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

Процес израде Плана развоја града Лознице за период 2024 – 2030. (у даљем тексту План) је спроведен делом током 2022. и делом током 2023. године. Главне фазе израде Плана биле су:

1. Припремна фаза и организација процеса;
2. Преглед и оцена постојећег стања;
3. Дефинисање визије, односно жељеног стања;
4. Дефинисање приоритетних циљева;
5. Дефинисање мера;
6. Успостављање институционалног оквира за спровођење Плана развоја;
7. Усвајање и објављивање плана развоја ЈЛС.

Прва фаза израде Плана развоја подразумевала је организацију целокупног процеса израде документа, укључујући успостављање правног оквира на локалном нивоу. У овој фази, Скупштина града Лознице је на седници одржаној 28. јула 2022. године донела Одлуку о приступању изради Плана развоја града Лознице за период 2024 – 2030. године. Решењем Градског већа града Лознице о именовању радних тела за израду Плана развоја града Лознице за период 2024 - 2030, Број: 06-30-11/22-II од 11.10.2022. године именован је Координациони тим за израду Плана развоја града Лознице састављен од представника Градске управе и Регионалне развојне агенције Подриње. Најважнији задаци Координационог тима су били организовање спровођења процеса, координација свих активности у вези са израдом Плана развоја, разматрање предлога и надгледање рада тематских радних група и осигурање поштовања динамике за израду Плана развоја. У припремној фази процеса израде Плана развоја урађена је и анализа заинтересованих страна, тј. идентификовани су најважнији актери из шире заједнице за процес израде Плана развоја и анализиран је њихов утицај и значај за области на које се План односи у складу са надлежностима ЈЛС. На основу поменуте анализе, интересовања које су представници приватног и цивилног сектора исказали за укључење у процес, а у циљу спровођења широког консултативног процеса, донето је Решење о именовању радних тела за израду Плана развоја града Лознице за период 2024 - 2030 (Број: 06-30-11/22-II од 11.10.2022. године) којим су образоване тематске радне групе (оперативна радна тела) и одређен њихов састав. Поред тематских радних група и учесници Партнерског форума, као ширег и неформалног консултативног тела, дали су свој допринос изради Плана развоја, а њихово мишљење на рад и предлоге тематских радних група и Координационог тела тражено је у три различите фазе израде документа. Тематске радне групе су формиране Решењем Градског већа града Лознице о именовању радних тела за израду Плана развоја града Лознице за период 2024 - 2030, Број: 06-30-11/22-II од 11.10.2022. године. Формиране су 4 радне групе: радна група за економски развој, радна група за саобраћај и инфраструктурни развој, радна група за заштиту животне средине, радна група за друштвени развој. У циљу веће транспарентности процеса и укључивања свих заинтересованих страна у процес припреме Плана развоја, Град Лозница је отворила посебан банер на својој званичној интернет презентацији. У

оквиру постављеног банера су се током целог процеса израде документа постављале најзначајније информације о спроведеним корацима, као и сва радна документа која су на тај начин постала доступна широј јавности.

Преглед и оцена постојећег стања је фаза која је подразумевала прикупљање и обраду података из званичних, статистичких извора, од представника локалне самоуправе и партнера, као и података из примарних извора базирајући при томе анализу на показатељима који су у вези са надлежностима локалне самоуправе. Такође, за анализу су коришћене базе података надлежних релевантних републичких установа, као и базе података са којима располаже локална самоуправа, а које су омогућиле генерисање трендова и упоредних приказа са илустративним графиконима и табелама. Преглед и оцена постојећег стања је указала на чињенице где се град Лозница тренутно налази када је у питању степен њеног развоја и какви су њени развојни потенцијали које је потребно стимулисати у наредном периоду.

Након завршеног аналитичког и истраживачког рада на изради анализе стања, ова фаза је употпуњена израдом тзв. SWOT матрице, као једног од најзначајнијих алата стратешког планирања који омогућава упоредни приказ унутрашњих снага и слабости, и екстерних прилика и претњи града Лознице. SWOT матрица је припремљена на консултацијама/састанцима одржаним са представницима Координационог тима и тематских радних група, којима су представљени и закључци анализе стања. На основу ове фазе дефинисани су развојни изазови и кључни проблеми на које је потребно фокусирати План развоја, извршена је идентификација узрока проблема и урађена је приоритизација проблема. У оквиру ове фазе одржан је уводни састанак Партнерског форума на коме је представљен процес израде Плана развоја и започете су консултације са широм јавности у процесу израде Плана. Партнерски форум је медијски промовисан у циљу укључивања што већег броја заинтересованих страна у сам процес.

Следећа фаза израде Плана развоја је подразумевала рад на припреми оквира документа путем дефинисања визије развоја, одређивања циљева развоја и дефинисања мера које ће допринети реализацији циљева развоја. Дефинисање визије, приоритетних циљева и мера је корак који је уследио одмах након израде SWOT матрице. Визија развоја представља жељено стање, односно промену којом се постиже жељено стање у седмогодишњем периоду спровођења Плана развоја путем реализације планираних мера (и активности у оквиру мера). Дефинисање визије је подразумевало идентификацију промена које се очекују на крају спровођења планског документа и то кроз заједнички консултативни процес са тематским радним групама и унутар Координационог тима. Приликом формулисања визије обухваћени су основни принципи развоја, односно вредности које се желе неговати у периоду за који се планира, постојеће предности града Лознице и локална традиција.

Приоритетни циљеви Плана развоја представљају пројекције жељеног стања које доприносе остварењу визије, а постижу се спровођењем мера, односно групе мера, при чему се свака мера, односно група мера обавезно везује за конкретан посебан циљ.

Урађени су на основу претходно идентификованих кључних развојних аспеката/проблема који су произишли из анализе стања и SWOT матрице, у исто време руководећи се дефинисаним жељеним стањем које се жели достићи на крају планског периода. Узимајући у обзир постојећи правни оквир који налаже да се даља и детаљнија разрада приоритетних циљева врши путем докумената јавних политика ужег обима (стратегије, програми и њима припадајући акциони планови), Планом развоја града Лознице разматрани су само најзначајнији приоритетни циљеви. Приоритетни циљеви су структурирани у четири развојна правца:

Развојни правац 1 – Економски развој
Развојни правац 2 – Саобраћај и инфраструктурни развој
Развојни правац 3 - Заштита животне средине
Развојни правац 4 - Друштвени развој

Дефинисање приоритетних циљева је руковођено SMART принципом, односно циљеви су прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени. За сваки приоритетни циљ дефинисани су показатељи учинака, и то почетне вредности, вредности којима се тежи у спровођењу Плана развоја, као и извори провере који служе као инструмент за мерење наведених показатеља. На овај начин се омогућава мерење успеха у остварењу жељене промене између почетног стања и стања након спровођења мера у току планског периода. Направљена је и веза са Циљевима одрживог развоја (Агенда 2030), односно урађена је локализација циљева и индикатора циљева одрживог развоја,[3] као и веза са преговарачким поглављима Европске уније. Циљеви су дефинисани кроз процес консултација на коме су учествовали представници тематских радних група и Координационог тела и прихваћени су као релевантни и значајни за даљи развој града Лознице.

Мере представљају скуп кључних и повезаних активности чије се предузимање планира ради остварења приоритетних циљева, односно достизања постављене визије на крају периода на који се односи План развоја. Оне могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљене и повезане.[4] Дефинисање мера је било

[3] *Агенда 2030* је усвојена на самиту Уједињених нација одржаном 2015. године и представља јединствену стратегију која подразумева мобилизацију ресурса свих држава како би били остварени циљеви до 2030. *Агенду* чини 17 циљева, и у оквиру њих 169 подциљева мерених уз помоћ 231 показатеља којима се дају смернице свим државама којима је потребно да их усвоје и прилагоде сопственим приоритетима. Циљеви одрживог развоја се спроводе не само на националном, већ и на регионалном и локалном нивоу, а прилагођавање глобалних циљева нижим нивоима планирања посматра се као „локализација циљева одрживог развоја". Локализација се односи на то да локалне власти у процесу планирања подржавају циљеве одрживог развоја акцијама одоздо према горе и да заједно са представницима цивилног и приватног сектора локализују глобалне циљеве и стављају их у локални контекст, односно интегришу их у планове развоја своје локалне заједнице.

[4] Закон о планском систему препознаје следеће мере јавне политике: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно-едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално управљачко организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре

праћено идентификацијом носилаца реализације, временским оквиром потребним за реализацију мера, потенцијалним изворима финансирања, као и показатељима постигнућа, који ће у предстојећем периоду олакшати даљи рад на припреми средњорочног плана града Лознице. Такође, где је то било могуће и смислено, дата је процена коштања сваке од мера. Мере су утврђене путем консултација са тематским радним групама.

Дефинисање управљачког оквира за спровођење Плана развоја је завршни корак у изради Плана развоја града Лознице и подразумева успостављање институционалних механизама за праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака Плана развоја. Тачније, у овој фази је утврђена институционална структура за праћење спровођења Плана развоја града Лознице, односно дефинисани су носиоци мера и механизми праћења реализације мера унутар јединице локалне самоуправе, као и њихове надлежности и одговорности. Последњу фазу пред почетак спровођења Плана развоја представља фаза усвајања Плана, што подразумева и објављивање усвојеног документа. Овој фази је претходило спровођење јавне расправе о Нацрту Плана развоја града Лознице, у складу са Законом о планском систему. Циљ јавне расправе је био упознавање најшире јавности из локалне заједнице са садржајем Нацрта документа. Након јавне расправе припремљена је коначна верзија Нацрта плана развоја са инкорпорираним коментарима и сугестијама шире јавности, која је прослеђена на усвајање Скупштини града Лознице. Скупштина града Лознице је усвојила План развоја на седници одржаној _____. У склопу ове фазе припремљен је и извештај о спроведеним консултацијама, који је заједно са Нацртом плана развоја и припадајућим анексима постављен на званичну интернет презентацију града Лознице.

одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.); 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.).

3. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Историјски преглед

Лозница се први пут помиње у повељи краља Милутина, када је Катарина, супруга Милутиновог брата Драгутина, подигла оближњи манастир Троношу (1317. година). Лозница се један дужи период у средњем веку уопште не помиње. По податку из 1533. године у Лозници је по попису становништва живело претежно муслиманско становништво.

Становништво Лознице, у жељи да се ослободи турске власти, активно се укључује у заједничку борбу српског народа, одмах по избијању устанка 1804. године. Устаничка борба била је веома важна, јер се Турци нису лако одрицали пограничног дела своје територије из кога су могли да убирају дажбине и снабдевају своју војску, као и да врше продоре ка централном делу устаничке Србије. Све време устаничког ратовања од 1804 - 1813. године, у Лозници и околини одвијају се бројне и тешке борбе против Турака. Срби су, осим 1813. године, увек успевали, не само да савладају, него и да протерају Турке преко Дрине. Поновни повратак Турака у Лозницу 1813. године и укључење Лознице и Јадра у Зворнички санџак, створило је изузетно тешку ситуацију са којом се народ није мирио.

Лозница и Јадар улазе у састав Кнежевине Србије за време Милоша Обреновића, доношењем хатишерифа султана Махмуда II, новембра 1833. године, о припајању шест отргнутих нахија Србији. Прикључивањем Лознице и Јадра територији Кнежевине Србије, после 1834. године, укинуто је турско власништво над земљом, и она је проглашена за слободни сељачки посед чиме су укинути феудални односи.

Ратови 1912 - 1913. године, а посебно први светски рат 1914 - 1918. године, за извесно време заустављају привредни развој и знатно смањују број становника Лознице и околине. По завршетку Првог светског рата, Лозница остаје средиште среза са око 5000 становника. Неколико послератних година чинило је краткотрајни период обнове и релативног привредног напретка, што је карактерисало већину градова бивше Краљевине.

Светска економска криза 1929 - 1930. године осетила се и у Јадарском срезу и Лозници, највише кроз пад цена пољопривредних производа. Привредни успон почео је средином тридесетих година, отварањем неколико трговачких и занатских радњи у Лозници

Преузимање рудника антимона у Лозници, од стране немачких индустријалаца, 30-тих година, допринело је извесном јачању привреде. Међутим тај успон развоја привреде Лознице и Јадра престаје по избијању Другог светског рата (1941 - 1945. година).

Корените измене структуре привреде Лознице настају крајем 50-тих година, изградњом

и почетком редовне производње у хемијској индустрији „Вискоза" - индустрији вискозних производа и целулозе. Обим и значај индустријске производње хемијске индустрије „Вискозе" убрзали су развој и других привредних области у Лозници (саобраћај, трговина, грађевинарство, занатство, банкарство и др.), који постају значајни фактор у остваривању даљег привредног развоја Лознице и побољшања животног стандарда грађана. Нагли индустријски развој Лознице позитивно се одразио на услове живота, структуру и запосленост становништва.

Привреда града Лознице прошла је кроз буран период транзиције током 1990-тих и почетком 2000-тих година у којој велики број друштвених фирми угашен и где је велики број радника остао без посла. Међутим након тешког периода за град, привреда је кренула да се опоравља и животни стандард грађана је почео да се поправља. Лозница израста у модеран град који данас броји више од 70.000 становника.

Географске и природне карактеристике

Град Лозница се налази у Западној Србији, у граничном подручју према Босни и Херцеговини (Републици Српској). Према административној подели припада Мачванском округу, у чији састав поред Лознице улази рад Шабац и општине: Богатић, Коцељева, Владимирци, Крупањ, Љубовија и Мали Зворник. Површина града износи 612 км^2 и простире се на 54 насељена места, од којих два имају статус градских: Лозница и Бања Ковиљача.

У физичко-географском погледу, територија града припада доњем Подрињу. У рељефу се истичу три морфолошки изразите целине: планински масиви на североистоку (Цер 687 м и Иверак 426 м), подручје подрињских планина на југозападу (Гучево 779 м) и северни део Борање (881 м) и равничарски и валовито брежуљкасти терени између ове две целине (долина Дрине са Јадром и Лешницом). Подручје града Лозница тангира са западне стране река Дрине која представља окосницу његове хидромреже и у коју се уливају све веће реке подручја (Јадар, Лешница, Жеравија, Штира, Трбушница). Лозница са околином представља својеврсну оазу жупног климата (умерено континентална), по којем се приметно разликује од поднебља суседних предела. Лета у Лозници су нешто мање топла, а зиме мање хладне него у околним градовима. Средња годишња температура ваздуха у Лозници је 11°C, стварно трајање сунчевог сјаја (ефективна инсолација) износи годишње просечно 2.041 сати, у просеку се годишње излучи 800-1000 мм падавина, а честина ветра је релативно мала – 282%. Територија града Лознице изузетно је богата водним ресурсима коју чине многобројне реке, подземне воде, обични и термо-минерални извори.

Анализа организационе структуре локалне самоуправе

Изменама Закона о територијалној организацији из 2007. године Општина Лозница добила је статус Града 28. децембра 2007. године. Град има својство правног лица, а његов основни правни акт је Статут града Лознице и доноси га Скупштина града Лознице. Скупштина града Лознице је највиши орган Града, коју чине одборници изабрани на непосредним локалним изборима. Скупштину чини 59 одборника чији мандати трају четири године и они учествују у раду Скупштине у складу са Пословником о раду. Скупштина има свог председника који организује рад Скупштине, сазива и председава њеним седницама, остварује сарадњу са Градоначелником и Градским већем, потписује акта која Скупштина доноси и обавља и друге послове. Извршни органи Града су: Градоначелник (кога бира Скупштина из редова одборника), Градско веће којим председава Градоначелник, и Градска управа града Лознице са Начелником на челу. Укупан број запослених на дан 01.02.2023. у оквиру Градске управе је 175. На основу Одлуке о Градској управи града Лознице за обављање послова из надлежности Градске управе образована су следећа одељења:

- Одељење за привреду и локални економски развој
- Одељење за финансије и локалну пореску администрацију,
- Одељење за планирање и изградњу,
- Одељење за имовинско-правне послове,
- Одељење за инспекцијске послове и ванредне ситуације,
- Одељење комуналне милиције,
- Одељење за општу управу,
- Одељење за друштвене делатности,
- Одељење за рад органа града, информационе и заједничке послове.

Поједине послове у Градској управи, који због своје природе, целовитости и начина обављања захтевају самосталност и посебно организовање изван одељења обављају:

- Служба буџетске инспекције
- Служба интерне ревизије
- Градски менаџер
- Главни урбаниста града Лознице
- Кабинет градоначелника.

На територији града Лознице послује пет јавних предузећа и осам установа/организација чији је оснивач град Лозница:

Јавна предузећа	**Установе и организације**
ЈП „Водовод и канализација“	Предшколска установа „Бамби“
КЈП „Наш дом“	Центар за културу „Вук Караџић“
ЈКП „Топлана – Лозница“	Библиотека Вуковог завичаја
ЈП „Лозница-развој“	Установа физичке културе „Лагатор“
ЈКП „Паркинг сервис“	Туристичка организација града Лознице
	Центар за социјални рад
	Апотекарска установа Лозница
	Црвени крст

Буџет

Три закона која уређују област финансирања јединица локалних самоуправа су Закон о локалној самоуправи, Закон о буџетском систему и Закон о финансирању локалне самоуправе. Чланом 5. Закона о финансирању локалне самоуправе дефинисане су врсте примања ЈЛС, у које спадају изворни приходи, трансфери, примања по основу задуживања и других прихода и примања утврђена Законом. Изворни приходи су приходи остварени на територији ЈЛС у које спадају: порези на зараде, порез на имовину, локалне административне и комуналне таксе, боравишне таксе, накнаде за коришћење јавних добара, концесионе накнаде и др. Јединици локалне самоуправе припадају, са нивоа Републике, додатно уступљени приходи и трансфери. Следи приказ најважнијих финансијских индикатора Града Лознице у периоду од 2019. до 2021. године.

Табела бр.1: Укупни приходи и структура прихода буџета Града Лознице у периоду од 2019. до 2021. године (у 000 рсд.)

Позиција	**2019.**		**2020.**		**2021.**	
	Планирано	**Остварено**	**Планирано**	**Остварено**	**Планирано**	**Остварено**
Порез на доходак, добит и капиталне добитке	842.810	838.409	879.514	896.662	1.059.490	1,169.247
Порез на фонд зарада	2	0.3	2	0.5	2	2
Порез на имовину	331.220	296.412	389.010	377.029	453.010	400.323
Порез на добра и услуге	90.704	68.615	96.720	86.583	124.121	94.589
Други порези	33.913	26.303	40.000	26.512	33.000	24.329
Донације од иностраних држава	4.104	4.104	0	0	0	0
Донације од међ. организација	37.914	23.212	16.076	14.292	22.359	21.119
Трансфери од других нивоа власти	595.587	604.943	626.145	628.104	576.113	599.659
Приходи од имовине	99.589	93.543	97.070	90.663	109.003	96.010

Приходи од продаје добара и услуга	102.064	90.389	109.489	68.540	106.636	96.619
Новчане казне и одузета имовинска корист	30.306	29.571	36.920	28.939	35.500	38.733
Добровољни трансфери од физичких и правних лица	18.701	8.559	39.730	27.631	50.370	29.953
Мешовити и неодређени приходи	11.445	8.098	13.910	12.643	23.397	19.169
Меморандумске ставке за рефундацију расхода	22.336	15.125	18.967	9.920	15.092	5.007
Меморандумске ставке за рефундацију расхода из претходне године	1.500	0	1.500	0	1.500	164
Трансфери од других нивоа власти	2.599	0	3.048	1.540	0	0
Приходи из буџета	0	0	0	0	0	0
Примања од продаје непокретности	100	1	100	39	100	2
Примања од продаје покретне имовине	6.354	5.786	80	55	80	14
Примања од продаје робе за даљу продају	91.000	90.511	6.185	3.409	7.432	4.721
Примања од продаје земљишта	0	0	64.100	10.187	200.000	299.475
Примања од продаје фин. имовине	5.300	1.366	10.800	1.013	5.000	711
Текући приходи и примања од задуживања и продаје фин. имовине	2.326.053	2.204.956	2.449.369	2.283.770	2.822.207	2.899.855

Извор: Одлуке о завршним рачунима буџета града Лознице

Град Лозница бележи раст укупних прихода у посматране три године. У буџетској 2021. години остварени укупни приходи били су већи у односу на планиране. Највећи удео у структури прихода чини порез на доходак, добит и капиталне добитке са 38% у 2019. години, 39% процената у 2020. и 40,3% у 2021. години. Од осталих категорија најзначајнији удео представљају трансфери од других нивоа власти, порез на имовину и примања од продаје земљишта. Треба напоменути да порез на доходак, добит и капиталне добити, порез на имовину и порез на добра и услуге имају тренд раста из године у годину.

Табела бр.2: Програмска класификација расхода буџета Града Лознице у периоду од 2019. до 2021. године (у 000 рсд.)

Програм	2019		2020		2021	
	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено
1. Становање. урбанизам и просторно планирање	43.788	17.419	95.960	35.065	186.375	89.085
2. Комуналне делатности	246.140	220.650	255.711	236.290	272.540	239.988
3. Локални економски развој	92.095	22.757	197.729	32.537	149.685	37.108
4. Развој туризма	33.755	30.657	39.436	36.036	48.980	43.505
5. Пољопривреда и рурални развој	43.733	39.978	23.380	19.453	36.280	31.385
6. Заштита животне средине	67.757	56.814	51.400	45.463	49.173	42.823
7. Организација саобраћаја и саобраћајне инфраструктуре	379.729	357.697	432.089	378.685	435.740	356.190
8. Предшколско васпитање и образовање	264.090	240.073	262.310	243.110	275.847	261.688
9. Основно образовање и васпитање	179.878	152.582	183.750	134.871	194.084	150.741
10. Средње образовање и васпитање	49.249	45.029	49.235	44.739	56.618	48.601
11. Социјална и дечја заштита	196.281	136.215	175.536	132.557	199.699	158.601
12. Здравствена заштита	4.644	4.427	8.000	7.493	2.800	2.752
13. Развој културе и информисања	171.516	142.795	175.850	139.090	208.448	166.440
14. Развој спорта и омладине	109.671	97.795	159.859	112.667	243.953	181.691
15. Опште услуге локалне самоуправе	579.769	474.758	596.262	510.772	638.667	541.282
16. Политички систем локалне самоуправе	47.810	41.434	53.329	49.541	40.240	38.248
17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	25.000	24.974	55.000	45.188	59.000	48.387
УКУПНО:	2.534.905	2.106.054	2.814.836	2.203.557	3.098.129	2.438.515

Извор: Одлуке о завршним рачунима буџета града Лознице

Град Лозница бележи раст укупних расхода у периоду од 2019. до 2021. године. У све три посматране године остварени расходи били су нижи од планираних. Највеће расходе у оквиру програмске класификације представљају опште услуге локалне самоуправе са просечним уделом од 22%. Од осталих расхода највеће уделе имају организација саобраћаја и саобраћајне инфраструктуре, предшколско васпитање и образовање и комуналне делатности.

Графикон бр. 1: Степен самофинансирања Града Лознице у односу на Мачвански округ и просек свих ЈЛС у периоду од 2019. до 2021. године

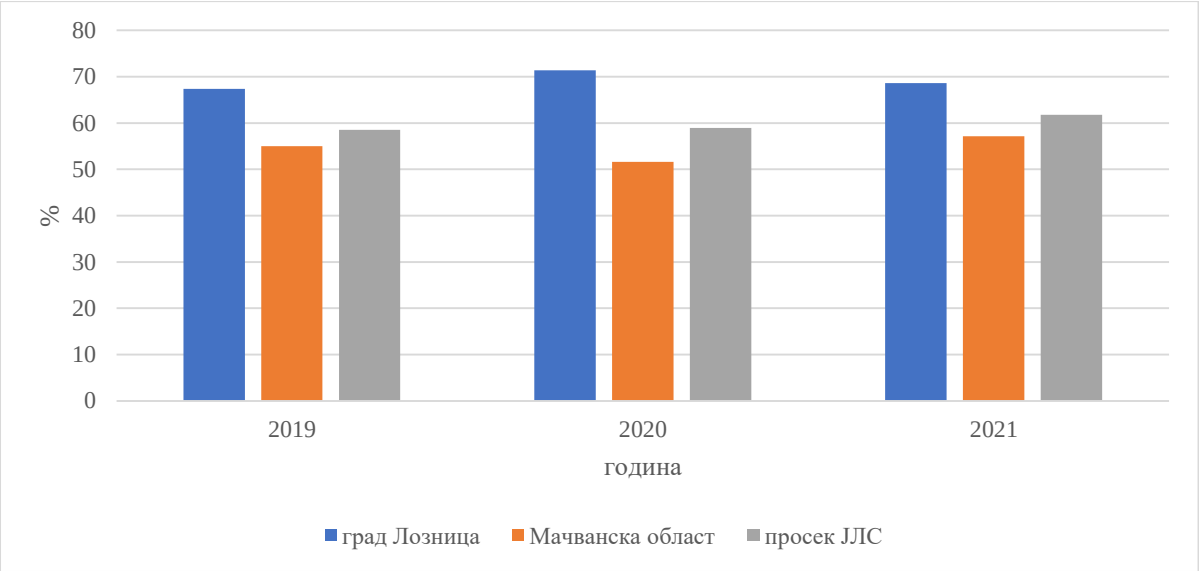

Извор: РСЈП

Степен самофинансирања приказује однос између изворних и уступљених прихода са једне стране, и укупних прихода и примања са друге. Степен самофинансирања града Лознице у периоду од 2019. до 2021. био је изнад просека Мачванског округа и просека свих ЈЛС на територији Републике Србије. Висока вредност овог индикатора указује на високу финансијску самосталност и одрживост града Лознице.

Графикон бр. 2: Јавни дуг Града Лознице у односу на Мачвански округ и просек свих ЈЛС у периоду од 2019. до 2021. године

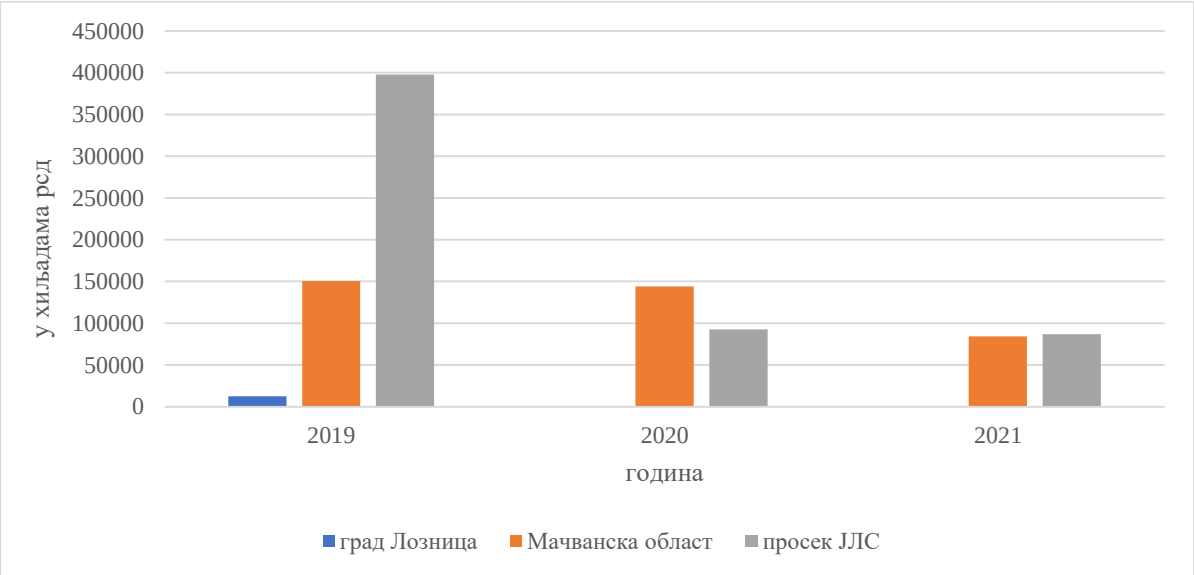

Извор: РСЈП

Јавни дуг приказује задуженост ЈЛС на основу кредита и хартија од вредности (муниципалних обвезница), као што је дефинисано у Закону о јавном дугу ("Сл. гласник РС", бр. 61/2005, 107/2009, 78/2011 и 68/2015). Вредност јавног дуга Града Лознице у 2021. години износи 0 динара, што представља изузетан податак.
Најзначајнији финансијски показатељи Града Лознице у периоду од 2019. до 2021. су:

- Град Лозница остварио је суфицит у буџету у периоду од 2019. до 2021. године
- Најзначајнији приход у структури прихода представља порез на доходак, добит и капиталне добитке што се може приписати јачању привреде и повећаној запослености
- Као последица раста прихода, присутан је раст расхода из године у годину, као и раст већине програмских категорија расхода
- Степен самофинансирања Града Лознице је на високом нивоу
- Вредност јавног дуга Града Лознице у 2021. години је 0 динара.

На основу наведених података може се закључити да је оцена општег финансијског капацитета Града Лознице у смислу подршке остварењу циљева и програма у новом планском периоду позитивна. Највећи ризик за остваривање циљева и програма на почетку наредног планског периода представљаће неповољна глобална макроекономска ситуација која за последицу има високу инфлацију и раст цена енергената и других инпута.

ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

Демографске карактеристике

Кретање броја становника на територији града Лознице има тренд пада при стопи од 0,8% годишње у периоду од 2011. до 2022. године (графикон бр.3). Према подацима РЗС у 2011. години на територији града Лознице живело је 79.456 људи, док је у 2022. години овај број пао на 72.062. Овај негативан тренд одговара тренду који је присутан на скоро целој територији Републике Србије. Разлози за овакав тренд обухватају широк спектар социо-економских фактора од којих се као најважнији може издвојити исељавање у веће градске центре/иностранство ради додатног образовања/бољег запослења.

Графикон бр. 3: Тренд кретања броја становника града Лознице у периоду од 2011. до 2022. године

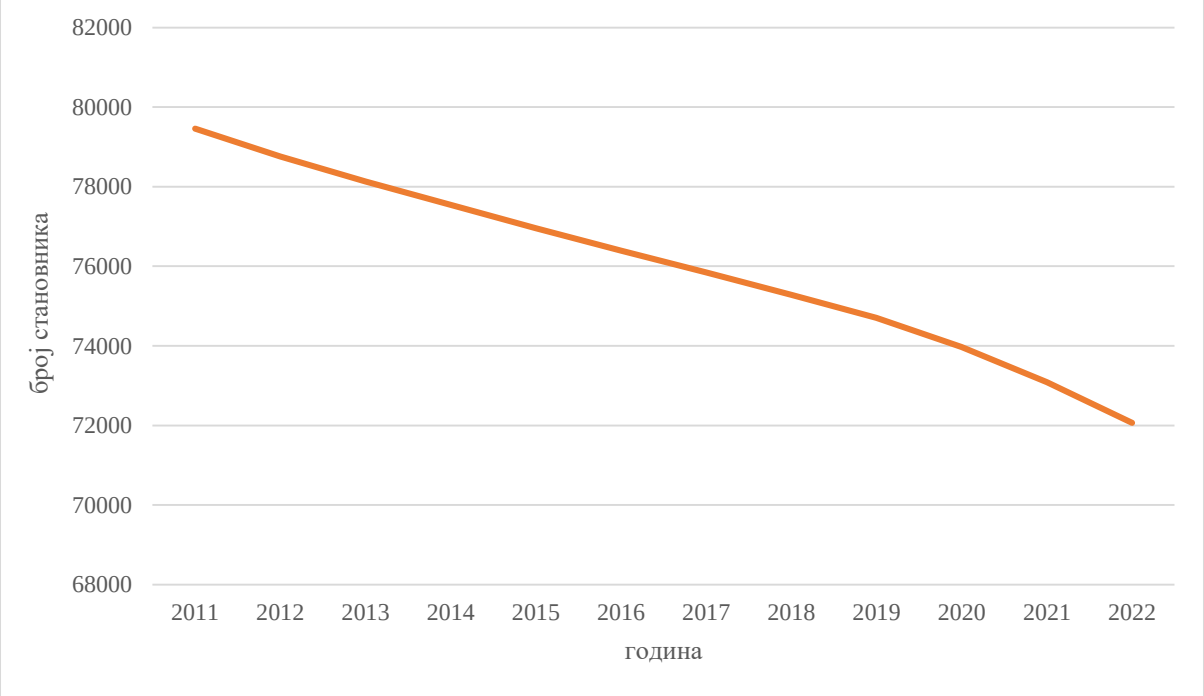

Извор: РЗС

У истом периоду од 2011. до 2022. године број умрлих константно је био већи од броја живорођених, што указује на негативан природни прираштај. Просечна старост грађанина Лознице у 2022. години износила је 44,1 година, док је индекс старења 145. Демографски процес старења становништва израженији је из године у годину. Удео младих у укупном броју становника наставља да опада док удео старих у укупном броју становника наставља да расте.

Графикон бр. 4: Тренд кретања броја живорођених, умрлих и природног прираштаја града Лознице у периоду од 2011. до 2021[5]. године

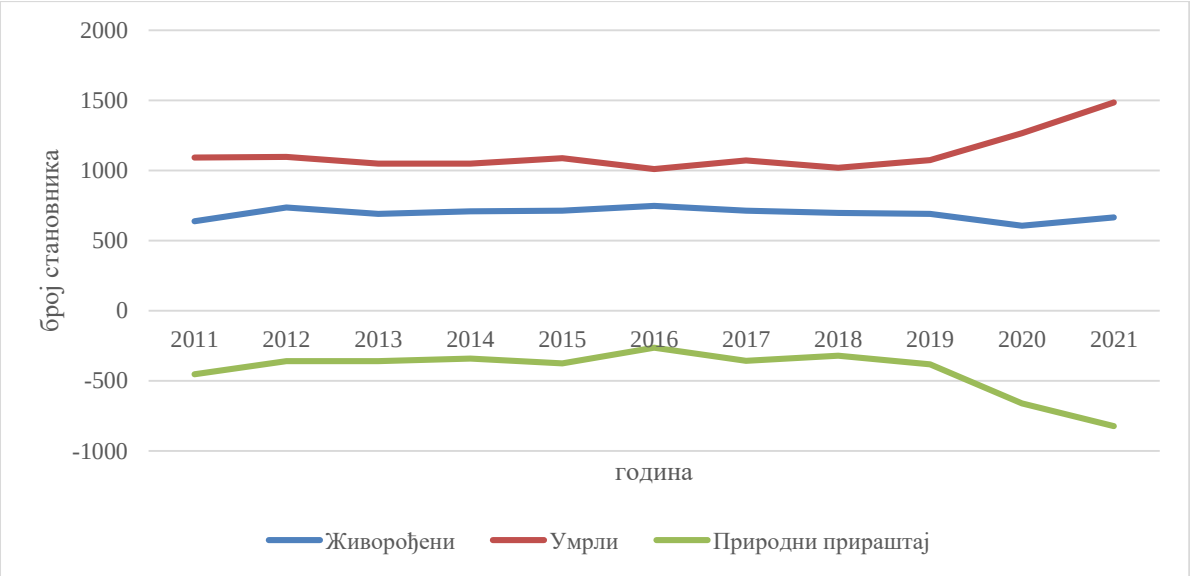

Извор: РЗС

Према последњем попису становништва из 2022. године највећи број становника живео је у насељима која су ближе градском језгру. Негативни демографски трендови најизраженији су у сеоским насељима која су удаљена од центра града. Према попису становништва из 2022. године на територији градског језгра Лознице живело је 23.988 људи, што је чинило 33,2% укупног становништва. Поред централног градског језгра највећа насеља представљају Лозничко Поље, Клупци, Лешница, Липнички Шор и Руњани.

Образовање

На територији града Лознице постоји једна предшколска установа, 14 основних школа са 29 издвојених одељења и четири средње школе у оквиру система државног школства. У оквиру приватног образовања на територији града постоји једна средња школа. Према подацима из 2022. године у систему предшколског образовања на територији града било је обухваћено 1.673 деце, у систему основног образовања 5.556 ученика, док је у систему средњег образовања било обухваћено 2.876 ученика. Присутан је тренд смањења броја уписаних предшколаца и ученика током последњих година, што одговара негативним демографским карактеристикама на територији града. Према резултатима пописа из 2011.[6] године на територији града Лознице присутна је била следећа образовна структура:

- Удео становништва (15+ година) са основним образовањем 19,9%;

[5] Подаци за 2022. годину у тренутку израде Плана развоја нису били познати
[6] Подаци за према попису из 2022. године у тренутку израде Плана развоја нису били познати

- Удео становништва (15+ година) са средњим образовањем 53,7%;
- Удео становништва (15+ година) са вишим образовањем 4,5%;
- Удео становништва (15+ година) са високим образовањем 6,1%.

Здравство и социјална заштита

У периоду од 2017. до 2021. године бележи се раст расхода за социјалну заштиту и здравство при стопи од 8,8% годишње. Расходи за здравствену и социјалну заштиту Града Лознице били су изнад просека свих ЈЛС на територији Републике Србије и изнад просека Мачванског округа у наведеном периоду.

Графикон бр. 5: Кретање укупног износа буџетских средстава утрошених у здравствену и социјалну заштиту Града Лознице у поређењу са Мачванским округом и просеком свих ЈЛС у периоду од 2017. до 2021. године

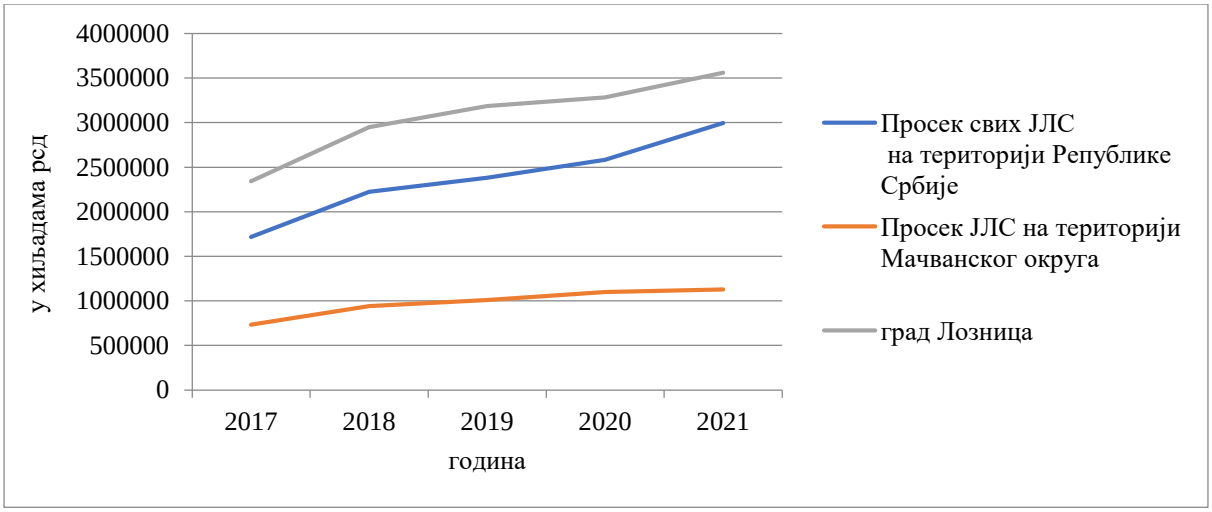

Извор: РСЈП

Највећи проблеми у оквиру здравства са којима се суочава град Лозница јесу недостатак медицинског особља, пре свега лекара специјалиста, недостатак одређених врста дијагностичке опреме из којих произилазе остали проблеми.

Две најзначајније установе које пружају здравствене услуге на територији града Лознице су Дом здравља „др Миленко Марин“ и Општа болница Лозница.

Дом здравља "Др Миленко Марин" - Дом здравља "Др Миленко Марин" Лозница је основан као здравствена установа која обавља здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите. У оквиру медицинског дела располаже са следећим службама: општа медицина, медицина рада, служба за здравствену заштиту жена, служба за здравствену заштиту деце и омладине, поливалентна патронажна служба, служба стоматолошке здравствене заштите, служба лабораторијске дијагностике и служба хитне медицинске помоћи. У оквиру Дома здравља постоји мрежа 15 здравствених амбуланти (здравствене амбуланте у Јадранској Лешници, Јошеви,

Текеришу, Доњој Бадањи, Брезјаку, Коренити, Новом Селу, Чокешини, Брадићу, Великом Селу, Доњем Добрићу, Горњем Добрићу и Зајачи) и две здравствене станице (у Бањи Ковиљачи и Лешници).

Општа болница "Лозница" је основана као здравствена установа која обавља здравствену делатност на секундарном нивоу здравствене заштите, као наставак дијагностике, лечења и рехабилитације на примарном нивоу. Основана је за територије општина Лозница, Мали Зворник, Љубовија и Крупањ. У циљу ефикаснијег обављања делатности у Општој болници су образоване следеће организационе јединице: Сектор интернистичких грана медицине за делатности (интерна медицина, пнеумофтизиологија, неурологија, инфектологија и продужено лечење и нега; Сектор хируршких грана медицине за делатности опште хирургије, ортопедије са трауматологијом, урологије, оториноларингологије и офталмологије; Служба за педијатрију; Служба за гинекологију и акушерство; Служба за психијатрију; Сектор заједничких медицинских послова за делатности: (анестезија са реаниматологијом, радиолошке, микробиолошке, лабораторијске, трансфузиолошке, дерматолошке, патоанатомске, фармацеутске и друге делатности) и Сектор за опште правне, економско финансијске послове и службом техничког одржавања.

На евиденцији Центра за социјални рад у 2021. било је 5.327 људи. Град Лозница Одлуком о правима и услугама социјалне заштите града Лознице ("Службени лист града Лознице", број 7/17, обухвата следеће локалне социјалне услуге:
- Помоћ и нега у кући
- Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју
- Лични пратилац детета
- Смештај у прихватилиште и прихватну станицу
- Становање уз подршку за младе који се осамостаљују (”Кућа на пола пута”)
- Социјално становање у заштићеним условима - Саветодавно - терапијске и социјално / едукативне услуге

У Лозници се делатношћу социјалне заштите баве следеће установе:
1. Центар за социјални рад, а оквиру ове институције функционишу и:
-Услуга помоћ у кући,
-Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју „Сунце“,
2. Дом за децу без родитељског старања „Вера Благојевић“- Бања Ковиљача
3. Центар за хранитељство и породични смештај.
4. Црвени крст Лознице

Култура

Установе културе на територији града Лознице су Центар за културу "Вук Караџић" Лозница и Библиотека Вуковог завичаја. Центар за културу „Вук Караџић“ Лозница је установа која својим делатностима обухвата више сродних дисциплина чија је основна мисија дифузија културе и подстицање културног стваралаштва, као и сакупљање, чување и излагање предмета који одржавају културни и историјски живот локалне заједнице. Богато културно-историјско наслеђе у потпуности је сагледиво кроз активности које спроводи Центар за културу „Вук Караџић“, у чијем се саставу налази више организационих јединица, а то су : Вуков дом културе, Музеј Јадра, Стална поставка Миће Поповића и Вере Божичковић Поповић, знаменито место Тршић, знаменито место Текериш, Спомен-комплекс Гучево.

Уредбом Владе Републике Србије из 2019. године, заштићено подручје „Културни предео Тршић-Троноша“, стављено је под заштиту и по категоризацији заштићених подручја припада I категорији , односно дефинисано је као заштићено подручје од међународног, националног, изузетног значаја. „Културни предео Тршић-Троноша“ просторно обухвата две веома битне целине: Тршић са Вуковом спомен кућом са свим објектима народног градитељства, околне шумске комплексе и село Кореницу у ком се налази манастир Троноша. За културни предео су везане и две традиције-манифестација „Вуков сабор“, као и обичај изливања ратарских свећа у манастиру Троноша. „Вуков сабор“ као манифестација, уједно са обичајима изливање ратарских свећа, паљење петровданских лила (лилање), израде крстова од времена, уписан је на листу нематеријалног културног наслеђа Републике Србије. Најстарија манифестација са ових простора, „Вуков сабор“, негујући језик и писмо чува културни идентитет једног народа, поводом 90 година саборовања 15. фебруара 2023. године постала је добитник признања Сретењског ордена II реда. Систем културе у граду Лозници чине активности у облику традиционалних манифестација и историјских обележавања које се налазе у организацији Центра за културу „Вук Караџић“ Лозница. „Вуков сабор“, „Ђачки Вуков сабор“, „Свет Жена“, „Мићини и Верини дани“, „Међународна мултимедијална студентска колонија“ у Тршићу, „Дани Јована Цвијића“, као и обележавање свих историјских догађаја, националних и међународних празника су традиционалне манифестације и као такве подстичу развој и очување културе сећања.

Библиотека Вуковог завичаја је најстарија установа културе у Лозници. Поред своје основне функције прикупљања, обраде, чувања и давања на коришћење библиотечко-информационе грађе, Библиотека Вуковог завичаја је изузетно активна у организовању разних културно-просветних дешавања, која се одржавају у просторијама библиотеке као што су изложбе, трибине, књижевне вечери, предавања.

Млади у Лозници

Град Лозница као један најважнији сегмент локалне заједнице подржава младе, планира и креира мере и активности у складу потребама и потенцијалима младих, улогама и изазовима, па самим тим, осим града као носиоца омладинску политике кроз своје политике препознаје одговорност за питања младих у оквиру надлежности града. Такође, организације цивилног друштва, привредни субјекти и установе баве се питањима младих у оквиру својих активности. Имајући у виду такав контекст, за доношење и имплементацију омладинске политике у граду неопходна је интензивна, координисана, системска међусекторска сарадња и координација и стављање младих у агенде свих релевантних државних и локалних органа власти.

На иницијативу градоначелника Лознице, у циљу подршке младима, решавања проблема и потреба младих, основана је Канцеларија за младе у Лозници 04. јула 2007. године. Омладински центар је од оснивања добио нов простор на простору од 360 квадратних метара који је потпуно прилагођен особама са инвалидитетом и једини је као такав простор у Западној Србији. За изградњу су издвојена средства од италијанске регије Емилија Романја, Министарства спољних послова Републике Италије и Града Лознице. Кроз едукативне програме рада у Омладинском центру, млади се афирмишу, укључују у друштвене процесе, пружа се подршка иницијативама и пројектима младих. Према потребама младих реализују се различите активности: едукативне, промотивне, културне, забавне, рекреативне и спортске. Ради се на унапређењу социјалних вештина и пружа подршка младима у формалном и неформалном образовању. Организују се активности за младе са инвалидитетом и младе из других осетљивих група (Роме, мигранте, младе без родитеља, младе са ризичним понашањем и сл.). Организују се програми школе фотографије, курсеви страних језика, припремна настава за упис у средњу школу, школе информационих технологија и обука у циљу унапређења положаја младих и подизања квалитета живота као и компетенција младих на тржишту рада. Омладински центар сарађује са свим институцијама, установама, организацијама, удружењима, подржава и учествује у свим акцијама и активностима које доприносе унапређењу живота младих и њиховој интеграцији у друштвене токове живота у Лозници. Омладински центар учествује у реализацији различитих пројеката као носилац или партнер на пројектима од локалног регионалног и националног интереса, а који се односе на побољшање положаја младих у Лозници.

Стратешко опредељење града Лознице је да ради са младима и за младе на стварању адекватних и подстицајних услова за квалитетан живот младих, њихово равноправно, активно и организовано учешће и развој потенцијала који доприносе личној и друштвеној добробити уз примену политике једнаких могућности и родне равноправности. С обзиром на различитости потреба и изазова са којима се млади суочавају у својим локалним заједницама, посебно у руралним подручјима где је отежана доступност културним, здравственим, социјалним и другим услугама, Канцеларија за младе је од почетка свог рада заговарала оснивање канцеларија за младе, јер су оне један од важних механизама за ефикасно подстицање развоја омладинске

политике на локалном нивоу. Кроз изградњу Омладинског центра створени су услови за квалитетно провођење слободног времена, развијање здравих стилова живота, активно учешће младих у друштву, коришћење и креирање културних садржаја, неформално образовање и информисање прилагођено потребама младих. У порасту је број јавних простора за младе који раде на испуњавању европских стандарда, а у којима могу да се реализују активности у локалној заједници и младима пруже интегрисане услуге на локалном нивоу.

Спорт

Лозница је град спорта, а бројни спортски клубови и постигнути резултати, као и велики број такмичења то и потврђује. На територији града Лознице активно делује преко 100 клубова и спортских организација, при чему је највећи број фудбалских, а поред њих постоје кошаркашки, рукометни, одбојкашки, шаховски, стрељачки клуб, као и тениски и стонотениски клубови. Од клубова борилачких вештина, активни су теквондо, карате и боксерски, али и клубови за бокс, фул контакт и кик бокс. За рекреативце ту су фитнес клубови, а за љубитеље природе и мотора, ту су планинарски клуб и мото клубови. Претходни период карактерише интензиван развој спортске инфраструктуре, почевши од уређења школских терена, сала за фискултуру до великих пројекта као што је изградња фудбалског стадиона и атлетског стадиона на Лагатору. Јавни спортски објекти су спортски објекти у јавној својини Града Лознице, чији су корисници школе на територији града Лознице и Установа за физичку културу „Лагатор“ Лозница. Затворени спортски објекти : спортска хала „Лагатор“, сала „Соколана“ и школски спортски објекат у Лешници као и отворени спортски терени : отворено купалиште „Лагатор“ и вишенаменско игралиште са гумираном подлогом за мале спортове (бивши тениски терен). Град Лозница преноси на Установу за физичку културу „Лагатор“, право коришћења на следећим непокретностима у јавној својини Града Лозница : спортску халу „Лагатор“, салу „Соколана“ и отворено купалиште „Лагатор“. Установу за физичку културу „Лагатор“ основала је Скупштина града Лозница, у складу са законом којим се уређују јавне службе. Установа за физичку културу „Лагатор“ је сада у потпуности једна модерна установа, која на прави начин задовољава потребе и спортиста и рекреативаца за организовано бављење спортом. Основни услов за спровођење активности из области спорта, физичког васпитања и рекреације је постојање довољног броја спортских објеката. Међутим, није важан само њихов довољан број, већ и да ти објекти задовољавају прописане услове (у погледу димензија и безбедности, санитарно-хигијенске, противпожарне, инсталационе-техничке и др.) како би се у њима могле обављати спортске активности. Оснивањем Установе за физичку културу као директног корисника буџета посебан акценат је стављен на безбедност спортских објеката и испуњеност техничких и санитарних услова, са циљем да објекте које користи Установа одржи у првобитном стању безбедно за све кориснике. Установа поседује капацитете за даљи напредак и ширење понуде у области спорта и то је нешто на чему ће се радити у наредном периоду, пре свега кад је реч о адаптацији и отварању нове куглане, мини конгресног центра, као и реновирању и стављању у функцију смештајних капацитета, које установа поседује, што је веома важно за развој спортског туризма.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Привреда

У односу на почетак претходног планског периода 2012. године, град Лозница у претходном периоду, доживео је изузетан привредни, а пре свега индустријски развој. У 2021. години индустријска зона Шепак је у потпуности попуњена и створила се потреба за формирањем нове индустријске зоне. Упоредо са индустријском зоном отварају се нове фабрике у другим деловима града, као и велики број привредних друштава и предузетничких радњи. У наставку следи табеларни приказ најзначајнијих показатеља привреде.

Табела бр. 3: Структура и финансијске перформансе предузетничких радњи на територији града Лознице у периоду од 2019. до 2022. године

Параметар	**2019.**	**2020.**	**2021.**	**2022.**
Број активних предузетника	3.225	3.485	3.464	3.700
Број новооснованих предузетника	535	566	495	583
Број брисаних / угашених предузетника	323	313	519	356
Број предузетника који доставља финансијске извештаје	1.339	1.494	1.283	-
Број запослених код предузетника који достављају финансијске извештаје	2.755	3.173	2.973	-
Пословни приходи	10.859.352	11.398.255	12.356.706	-
Нето добитак	361.269	426.801	458.202	-
Број предузетника са нето добитком	948	1.001	926	-
Нето губитак	125.941	123.144	153.223	-
Број предузетника са нето губитком	305	403	303	-
Укупна актива	5.032.371	5.777.119	6.473.818	-
Капитал	1.906.466	2.119.156	2.482.902	-
Губитак	246.215	317.665	360.039	-
Број предузетника са губитком изнад висине капитала	273	374	251	-

Извор: АПР

У 2021. години долази до благог пада броја активних предузетничких радњи због пандемије COVID-19. У 2022. може се уочити пораст броја предузетничких радњи у односу на претходну годину. Упоређујући стање из 2022. године са стањем на почетку

претходног планског периода (2012. године) присутан је раст броја предузетничких радњи за 27,1 %. Упркос кризном периоду забележен је општи напредак у пословању предузетника, растом пословних прихода, нето добитка, укупне активе и капитала. Број предузетника са нето добитком значајно је већи у односу на број предузетника са нето губитком.

Табела бр. 4: Структура и финансијске перформансе привредних друштава на територији града Лознице у периоду од 2019. до 2022. године

Параметар	**2019.**	**2020.**	**2021.**	**2022.**[7]
Број активних привредних друштава	1.076	1.064	1.036	1.015
Број новооснованих привредних друштава	58	56	51	72
Број брисаних / угашених привредних друштава	209	68	79	90
Број привредних друштава који доставља финансијске извештаје	769	764	744	-
Број запослених код привредних друштава који достављају финансијске извештаје	6.135	6.473	6.840	-
Пословни приходи	36.662.399	38.259.210	45.287.005	-
Нето добитак	1.859.689	2.141.176	3.051.213	-
Број привредних друштава са нето добитком	474	460	461	-
Нето губитак	704.443	619.613	2.061.751	-
Број привредних друштава са нето губитком	181	196	176	-
Укупна актива	43.991.816	57.476.649	95.679.073	-
Капитал	18.014.991	19.656.133	21.775.326	-
Губитак	15.998.064	13.654.048	16.170.073	-
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	194	191	174	-

Извор: АПР

Као и код предузетника тако је и код привредних друштава дошло до благог смањења броја активних у 2021. услед пандемије COVID-19. На почетку претходног планског циклуса 2012. године на територији града Лознице пословало је 860 привредних друштава док је у 2022. тај број износио 1.015, што представља раст од 18%. Упркос неповољним пословним условима, финансијске перформансе привредних друштава

[7] Подаци за првих шест месеци 2022. године

показују изузетну издржљивост у периоду од 2019. до 2021. године. Дошло је до раста пословних прихода, нето добитка, укупне активе и капитала. Много већи је број привредних друштава са нето добитком у односу на она са него губитком. Треба истаћи значајну подршку привреди у датом периоду како са локалног тако и са републичког нивоа, која је сигурно утицала да не дође до великог пада привредне активности.

Јачање привреде у претходном периоду довело је до значајног смањења броја незапослених лица на евиденцији Националне службе за запошљавање. Град Лозница у сарадњи са Националном службом за запошљавање дуги низ година спроводи Локални акциони план запошљавања чије су мере свакако допринеле смањењу незапослености.

Табела бр. 5: Кретање броја незапослених лица на територији града Лознице у периоду од 2017. до 2022. године

Година	**2018.**	**2019.**	**2020.**	**2021.**	**2022.**
Број незапослених лица	9.114	8.489	8.455	8.430	4.600

Извор: Национална служба за запошљавање

Упркос проблемима изазваним пандемијом у периоду од 2018. до 2022. дошло је до смањења броја незапослених при стопи од 15,7% годишње. Према полној структури незапослених, већи је удео жена у односу на мушкарце 56,4% наспрам 43,6%.

Табела бр. 6: Кретање просечне нето зараде по годинама (у динарима)

Територија	**2018.**	**2019.**	**2020.**	**2021.**	**2022.**
Република Србија	49.650,00	54.919,00	60.073,00	65.864,00	74.933,00
Мачванска област	39.973,00	43.731,00	47.826,00	54.567,50	61.708,00
Лозница	39.641,00	43.526,00	47.956,00	52.252,00	59.762,00

Извор: РСЈП

Упоредо са повећањем броја привредних субјеката и запослених, дошло је до раста просечних нето зарада. У периоду од 2018. године до 2022. године присутан је тренд раста нето зарада на територији града Лознице. Међутим нето зараде на територији града Лознице у датом периоду биле су испод просека Републике Србије, а на нивоу нето зарада Мачванске области са мањим одступањима.

Пољопривреда

Стање пољопривреде на територији града Лознице рефлектује стање које је присутно на највећем делу територије Републике Србије. У структури пољопривредних газдинстава доминирају пољопривредна газдинства са малим земљишним поседима, мешовитом производњом и застарелом механизацијом. Постоји недостатак прерадних капацитета, односно највећи део производа продаје се у примарном облику као сировина. На територији града Лознице у 2022. години регистровано је 4.520 активних пољопривредних газдинстава. Површина коју обрађују ова газдинства износи 16.777 ха, док је просечна површина газдинстава 3,73 ха. Укупне пољопривредне површине града Лозница износе 38.206 хектара, док само оранице су 33.046 хектара. Пољопривредне површине су релативно плодне за све ратарске културе, а приноси који се остварују су изнад просека Републике Србије. Жита заузимају 16.840 ха – пшеница 2.230 ха; кукуруз 13.490 ха; јечам 500 ха; тритикале 460 ха; овас 150 ха и раж 10 ха. Под индустријским биљем налази се 1.120 ха – соја 1.100 ха и дуван 20 ха. Под крмним биљем је 6.905 ха – луцерка 2.010 ха; црвена детелина 1.950 ха; легуминозне травне смеше 2.885 ха; грахорица 30 ха; сточни кељ 20 ха и сточни грашак 10 ха. Повр̂е заузима 2.730 ха – кромпир 750 ха; парадајз 405 ха; паприка 360 ха; купус 350 ха; пасуљ 315 ха и остало повр̂е 550 ха. Под воћарским културама налази се 3.930 ха – најзаступљеније врсте су шљива, малина, купина, јабука и крушка. Проценат површина које се наводњавају је низак и износи 3,6%. Присутан је пад броја свих категорија стоке. Највећи број стоке налази се у власништву малих пољопривредних газдинстава.

Туризам

Туризам на територији града Лознице је последњих година доживео пораст и представља значајан сектор економије града. Међутим, досадашњи развој туризма је неравномеран. Понуда се првенствено базирала на бањском, односно здравственом туризму (Бања Ковиљача), и културном наслеђу (Тршић и Троноша). С обзиром на профил преовлађујућих корисника услуга (ПИО фонд, ђаци, омладина, излетници), у овим облицима туризма остварује се веома ниска дневна потрошња, уз скромну и недовољно квалитетну понуду робе и услуга, те би требало активирати и друге делимично искоришћене и неискоришћене потенцијале. Лозница, као туристичка дестинација има потребу за креирањем туристичких производа за посебне облике туризма. На тај начин могуће је обезбедити стабилнији и одрживији развој туризма који ће обухватити до сада занемарене или недовољно искоришћене потенцијале и просторе чиме би се обезбедио и равномернији територијални развој туризма. У овом процесу потребно је анимирати локалне туристичке агенције да формирају туристичке аранжмане које ће понудити туристичком тржишту у циљу економске валоризације туристичких производа. Град Лозница има усвојен Програм развоја туризма од 2021-2025.године. Кључни туристички производи препознати Стратегијом развоја туризма Републике Србије, имплементирани у Програм развоја туризма града Лознице 2021-2025. године су: културно наслеђе, планински туризам, рурални туризам, манифестације/догађаји, тематске руте, специјални интереси, којима свакако треба

додати spa&wellnes/здравствени туризам. Поред поменутих туристичких производа град Лозница поседује потенцијал за развој туризма градова и пословног туризма (MICE). Веома битан елеменат у оцењивању успешности дестинације свакако је број долазака и ноћења туриста.

Табела бр. 7: Туристички промет града Лознице у периоду од 2018. до 2022. године

	Туристи			Ноћења туриста		
година	свега	домаћи	страни	свега	домаћи	страни
2018	31.027	25.027	6.000	162.319	13.1631	30.688
2019	35.998	28.785	7.213	167.379	13.1930	35.449
2020	22.549	18.947	3.602	109.678	82.893	26.785
2021	29.664	23.879	5.785	181.950	118.460	63.490
2022	43.098	33.397	9.701	268.788	170.563	98.225

Извор: РЗС и портал Е-туриста

На основу анализе података о туристичком промету уочава се да је на територији Лознице дошло до значајног пада броја долазака и ноћења туриста у 2020. години , у односу на 2018. и 2019.годину, што је последица кризе изазване пандемијом вируса COVID-19. У 2021. и 2022. години долази до опоравка туристичке привреде повећањем броја долазака туриста како домаћих и страних с једне стране, тако и броја ноћења домаћих и страних туриста с друге стране. У 2022.години остварен је рекорд у свим посматраним категоријама. Узроци успореног раста долазака и ноћења туриста између осталог, последица су неконкурентне понуде града Лознице на међународном тржишту.

Посматрајући туристичку понуду посебну пажњу треба усмерити на смештајне капацитете који представљају једну од кључних полуга развоја дестинације. Структура смештајних објеката, односно њихових капацитета измењена је у последњих неколико година. У укупном броју угоститељских објеката за смештај највећи удео имају физичка и правна лица у некатегорисаним угоститељским објектима (преноћишта, одмаралишта, виле..) 1.399 лежајева, затим следе физичка лица која су категорисала смештајне капацитете у домаћој радиности (собе, апартмани) 974 лежајева. Категорију хотела има пет објеката са укупним бројем од 281 лежаја.

Град има много природних и културних атракција које би могле да привуку велики број туриста, то су Тршић, Бања Ковиљача, Бања Бадања, река Дрина, планине Гучево и Цер, манастир Троноша и Чокешина… Значајан чинилац при избору туристичке дестинације су и манифестације које доприносе формирању имица дестинације. У Лозници се током године одржава низ манифестација и догађаја у организацији различитих субјеката. Посебно се издваја музичко сценски фестивал „ЛилаЛо“ који је постао својеврсни бренд града, затим „Вуков сабор“, регата „Дрина је само једна“, Интернационални фестивал живих статуа и уличних забављача, Зимски фестивал и друге.

У циљ промоције града Лознице као туристичке дестинације, ТОГ Лознице користи велики број маркетинг алата међу којима се издвајају: дигитални маркетинг, тв, радио, новине, интернет портали, штампани промотивни материјал, промотивни панои и инсталације, студијске посете новинара, сниматеља, фотографа и блогера, промотивни наступи, сајмови, сувенири, промо филмови, тизери и анимације, конференције за медије, маскоте, директни маркетинг у оквиру туристичко-информативног центра и ТОГ Лознице.

У маркетинг плану ТОГ Лознице је увођење и нових: више инсталација за фотографисање, визуелно брендирање града и водећих туристичких локалитета, led билборди, слогани, нови канали комуникације, израда тематских брошура Бања Ковиљача, Тршић, Лознички кувар, прикупљање „прича“ из Лознице, видео игрице на тему историје, наслеђа и познатих личности Лознице, наступи на сајмовима у иностранству, QR код, блог, „герилски маркетинг“, нови сувенири…

САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ РАЗВОЈ

Саобраћајна инфраструктура

Град Лозница је моноцентричан град, чију основну уличну мрежу формирају радијални правци, односно улице Филипа Кљајића/Кнеза Милоша, Војводе Путника, Пашићева/Вука Караџића и Булевар Доситеја Обрадовића/Бањски пут. Укупна дужина уличне мреже је 129 км, од чега је 96,48 км асфалтирано.

Кроз територију града Лознице пролазе два државна пут I Б реда, три државна пута II А реда и пет државних путева II Б реда. Мрежу државних путева употпуњује мрежа општинских путева. Општински путеви су трасирани тако да се у највећој мери користе делови траса постојећих путева. Дужина путне мреже на територији града Лознице по подацима из 2022. године износи 355 км од чега је 281,06 км са савременим коловозним застором.

Град Лозница има формирану и уређену једну линијску дисконтинуалну пешачку зону (део улице Јована Цвијића) која се пружа од Гимназијске улице до улице Владе Зечевића. Пешачка зона је подељена на две целине због укрштања исте са примарном градском саобраћајницом, улицом војводе Мишића.

Кроз анкете које су спроведене у оквиру процеса израде Плана развоја, грађани су истицали незадовољство постојећом бициклистичком инфраструктуром. На простору градског подручја Лознице, бициклистички саобраћај се доминантно одвија заједно са динамичким или пешачким саобраћајем, чиме се угрожава безбедност и пешака и бициклиста. Постојеће бициклистичке стазе нису повезане у целину, а и често су заузете непрописно паркираним аутомобилима. Укупна дужина изграђених бициклистичких стаза у граду је око 4,5 км.

Прилагођавање система особама са посебним потребама је изведено искључиво применом техничке мере „спуштање“ тротоара у ниво коловоза, и то у најужем центру града, као и на реконструисаним саобраћајницама. Додатна техничка средства за вођење слепих и слабовидих особа нису честа појава на површинама намењеним за кретање пешака, нити на сигналисаним и несигналисаним пешачким прелазима.

На основу спроведених анкета у оквиру процеса израде Плана развоја, грађани су проблем паркирања оценили као један од најзначајнијих саобраћајних проблема и то су пре свега истицали недовољан број паркинг места и неадекватно санкционисање прекршаја у паркирању. Град је у претходном периоду радио на решавању проблема детектовања и санкционисања непрописно паркираних возила увођењем система scan car у рад комуналне милиције. Постојећи простор за паркирање у црвеној зони обухвата 147 паркинг места и у плавој зони 1.468 паркинг места. Укупан број паркинг места на територији града, у ингеренцији ЈКП „Паркинг сервис“, обухваћених наплатом је 1.615. Режим саобраћаја теретних возила у Лозници дефинисан је само парцијалним забранама улазака ових возила у поједине улице, углавном у зони ужег центра града. Режим теретног саобраћаја није формализован већ је настао као скуп парцијалних мера заштите појединих градских целина.

Кроз територију града Лознице од железничке инфраструктуре пролази Регионална пруга бр. 211 Рума – Шабац – Лозница - Државна граница (Зворник Нови). Предметна железничка пруга је реконструисана, чиме је повећана брзина возова на 80 km/h и поново је успостављен путнички саобраћај од Шапца до Зворника.

Од новопланираних капацитета од капиталног, државног значаја су:

- „Брза саобраћајница“, изградња нове деонице државног пута I Б реда број 26,
- Планира се изградња нове деонице државног пута I Б реда број 27,
- Планира се изградња транзитне саобраћајнице којом се обилази центар Лознице;
- Електрификација постојеће железничке пруге Рума – Шабац – Лозница - М. Зворник,
- Изградња железничке пруге Ваљево – Лозница.

Завршетком наведених пројеката значајно ће се олакшати транспорт робе и људи и унапредити социо-економски положај становника.

Енергетска и комунална инфраструктура

Водоводна и канализациона инфраструктура

Одржавање водоводне и канализационе инфраструктуре на територији града Лознице спроводи ЈП „Водовод и канализација“. Дужина водоводне мреже на територији града Лознице једна од највећих у Републици Србији и износи око 850 км. Највећи проблем у водоснабдевању представљају губици на водоводној мрежи. Проценат покривености становништва пијаћом водом на целокупној територији града Лознице износи 92%. Становништво Лознице се снабдева водом за пиће са изворишта „Зеленица“ које се налази у Бањи Ковиљачи, односно узводно од Бање Ковиљаче у простору између железничке пруге Лозница-Зворник и реке Дрине. Недалеко од овог првобитног изворишта, узводно Дрином, такође у алувијалној равни налази се изворište на локацији „Горње поље“. Укупни капацитет оба изворишта износи 400 l/s. У летњим месецима и код ниског водостаја реке Дрине укупни капацитети оба изворишта падају на 340-360 l/s што отежава функционисање система. Ширина алувијалне равни и самим тим количина расположиве воде већа је у низводним подручјима реке Дрине, у делу Лозничког Поља и даље према Липничком Шору.

По подацима из 2021. године 51% становништва (13.974 домаћинстава) прикључено је на канализациону мрежу, која је углавном развијена у урбаним деловима Лознице и Бање Ковиљаче са укупном дужином од око 94 км. Канализациона мрежа у Лозници и Бањи Ковиљачи функционише по комбинованом принципу за санитарне и атмосферске отпадне воде, са ниским степеном инфилтрације. Постојећи канализациони систем делимично је изграђен у граду и то пола према општем, а пола према сепарационом систему каналисања отпадних вода. Један од главних пројеката града у наредном периоду представља изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.

Одлагање отпада

Упркос напору који улажу надлежне службе тренутно стање одлагања комуналног и индустријског отпада на територији града Лознице је незадовољавајуће. Проблем представља неадекватно одлагање и стварање дивљих депонија. Чврсти комунални отпад из града Лознице, приградских насеља одлаже се на градску депонију, површине око 8,7 ха, код улива Штире у Дрину. Процедне воде са депоније одлазе у Штиру и Дрину, а делом и у подземље. Тренутно није присутан ни један облик обраде отпада на депонији, нити организовано издвајање и рециклирање. У сеоским насељима се у последњим годинама врши организовано сакупљање отпада али дивље депоније и даље постоје, близу водотока или саобраћајница, која знатно могу угрозити делове животне средине. За сад је укључено 29 насеља или око 65% укупног броја домаћинстава на целој територији града Лознице. Надлежно предузеће за управљање отпадом је КЈП „Наш дом“, Лозница. Један од већих проблема са којима се суочава КЈП „Наш дом“

представља застарелост механизације. Према извештајима КЈП „Наш Дом“ годишње се генерише око 1 кг комуналног отпада дневно по становнику, нешто је више у градској и приградској средини, а у руралном делу значајно мање количине.

Градско веће Града Лознице на 5. седници, одржаној 21.10.2020. године, разматрајући стручну анализу КЈП „Наш дом“ Лозница, односно варијанте управљања комуналним отпадом града Лознице у приступању Регионалном центру за управљање отпадом „Еко Тамнава“ Уб, на основу предлога дефинисаног у нацрту Студије оправданости придруживања Колубарском региону за управљање отпадом града Лознице и општина Мали Зворник, Љубовија и Крупањ, коју су израдили Саобраћајни институт ЦИП и СЕТ д.о.о Шабац, донело је Закључак број 06-27-4/20-II, од 21.10.2020. године о прихватању предлога КЈП „Наш дом“ Лозница, који подразумева изградњу трансфер станице са рециклажним двориштем на територији града Лознице, а што даље подразумева да се сабијени комунални отпад са трансфер станице одвози великим камионима директно у регионални центар за управљање отпадом „Еко Тамнава“

Електро-енергетска инфраструктура

За конзумно подручје града Лозница електричну енергију из електроенергетског система Републике Србије преузима ЈП за дистрибуцију електричне енергије „ОДС ЕПС Дистрибуција“ Београд, Огранак Електродистрибуција Лозница, на напонском нивоу 110 kV. Преко трафостаница ТС 110/35kV „Лозница 1“ и ТС 110/35/10kV „Лешница“, електродистрибутивне мреже и трансформаторских станица на средњем и ниском напону, врши се дистрибуција до крајњих корисника.

Гасна инфраструктура

Кроз територију града пролази магистрални гасовод Батајница-Сарајево, максималног радног притиска 50 бар и називног пречника ДН 400 мм, годишњег капацитета 420 милиона м3 природног гаса. На територији града Лозница изграђени су гасоводни објекти за потребе индустријских потрошача: „Вискоза" и фабрике „Лук" у Лозници и циглане у Лешници. У обухвату у оквиру надлежности ЈП Србија-гас постоје следеће инсталације:
-Гасовод високог притиска РГ-05-04 Батајница-Зворник-пречник гасовода је DN 400
-Главна мерно-регулациона станица (ГМРС): Вискоза Лозница и Лук Лозница
Развојним плановима предвиђена је изградња нове примопредајне станице ППС Лозница пошто се постојећа налази у БиХ.

Услуге снабдевања гасом на територији града Лознице пружа привредно друштво „Лозница-гас“ Д.О.О. Укупна дужина гасне мреже је 204 543 метра, од чега је приближно у:

-Лозници 160 000 метара,

-Лешници 23 000 метара,

-Бања Ковиљача 21 000 метара.

Укупан број прикључених корисника је 3 034, од чега је у:

-Лозници 2 491 корисника,

-Лешници 270 корисника,

-Бањи Ковиљачи 273 корисника.

Укупан број главних мерно-регулационих станица је два, а од тога:

-Лозница, 1 станица капацитета 10 000 $м^3$/сат,

-Лешница, 1 станица капацитета 2 000 $м^3$/сат.

Лозница Гас не поседује ни једну подстаницу.

Топловодна инфраструктура

Услуге снабдевања топловодном енергијом на територији града Лознице пружа ЈКП „Топлана - Лозница“. Све котларнице ЈКП „Топлана – Лозница“ користе гас као енергент. Укупна дужина топловодне мреже износи 11 километара. Број корисника стамбеног простора који су прикључени на систем даљинског грејања је око 3.700, док је број корисника пословног простора који су прикључени на систем даљинског грејања око 650. Укупна површина под системом даљинског грејања је око 22.000 $м^2$. Број енергетских постројења којима се врши управљање је 5 (котларница), а број примарних подстаница износи укупно 71 (измењивачких *и* пумпних).

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Квалитет ваздуха

Загађење ваздуха у граду Лозници последица је грејања (индивидуална ложишта), одвијања саобраћаја и мањих привредних субјеката. Поред привредних објеката и котларница, значајнији извор загађивања ваздуха је и саобраћај како на путним прилазима граду, тако и у самом граду. Систем за континуални мониторинг квалитета ваздуха обухвата једну аутоматску мерну станицу која је у надлежности Агенције за заштиту животне средине (у дворишту зграде Електродистрибуције) на којима се прате концентрације загађујућих материја и то: NO_X, CO_X, SO_2 и PM честице, а подаци о њиховим концентрацијама доступни су на сајту Агенције и Министарства за заштиту животне средине. Појединачни привредни субјекти периодично врше мерења квалитета ваздуха и резултате достављају надлежном градском Одељењу и у достављеним извештајима нема прекорачења граничних вредности.

Квалитет вода

У Лозници, као и у већем делу Србије површинске воде се не користе за пиће, већ се у ту сврху користе искључиво подземне воде. Проблему загађења површинских и подземних вода, као и заштити вода, мора се посветити посебна пажња, с обзиром да је вода један од највреднијих ресурса код нас, као и у свету. Основни узрок загађивања вода представља упуштање непречишћених отпадних вода у реципијенте. Извори загађења вода локализовани су на подручју насеља и привредних објеката. У оквиру насеља примарно загађивање вода везано је за продукцију отпадних вода из домаћинстава (фекалне и санитарне) и пољопривредних објеката. Загађивање подземних вода је пре свега последица примене ђубрива, пестицида и хербицида у пољопривреди, затим процеђивање са неуређених дивљих депонија отпада, као и неадекватног третмана септичких јама у свим сеоским насељима.

Квалитет земљишта

Загађење земљишта на територији града Лознице је последица различитог антропогеног деловања тако да је угрожено грађевинско, пољопривредно и шумско земљиште. Потпуних података о обиму његовог угрожавања нема, јер не постоје систематска праћења и истраживања. Специфичан облик угрожавања земљишта представља непланска индивидуална изградња објеката коју Град покушава да спречи. Угрожени простор представља град Лозница и приградска насеља (Бања Ковиљача, Лозничко поље, Клупци, Крајишници и др). Последица је интензиван утицај на природно-еколошке вредности простора чиме се умањује његова биолошка и естетска вредност.

У пољопривреди, загађивање је присутно неадекватном употребом (по количини и врсти) минералних ђубрива, пестицида и других агрохемијских средстава, што представља проблем с обзиром на њихову постојаност у природним условима. Посебан интерес Града је очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима.

Проблем буке

Детаљни подаци за буку не постоје јер се на подручју града Лознице не спроводе мерења нивоа буке, како у самом граду, тако и на прилазним путевима на којима се одвија саобраћај.

Шуме и зеленило

Шуме покривају површину од око 20 000 ха, што представља 32,7% процента територије града. Пошумљеност Лознице је изнад републичког просека који износи 29,1% и указује

на значајност овог ресурса. Један део територије одликује се деградираним шумским површинама што представља ограничавајући фактор. Неповољну појаву представља бесправна сеча шуме. На територији града постоје високовредне шумске асоцијације, при чему су посебно вредни простори Борање и Гучева (као једног од најважнијих шумских крајева уже Србије) и територија Цера.

Град Лозница по површини јавних зелених површина и заступљености врста дрвећа и жбуња долази међу "најзеленије" градове у Србији. У 2022. години засађено је 600 нових садница дрвећа. Такође, парк у Бањи Ковиљачи са својим естетским и функционалним одликама класичног парка спада међу најлепше паркове у бањским лечилиштима у Србији. На територији града Лознице постоји једно заштићено природно добро: Стабло храста лужњака "Дебели грм" у насељу Руњани, површине 6,15 ари – стављено под заштиту 2003. год.

4. SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа представља кључни алат у дијагнози тренутног стања сектора који су у надлежности локалне самоуправе. Преко анализе интерних и екстерних фактора, врши се идентификација главних снага и слабости локалне средине, препознају се шансе које могу послужити на путу до успеха и идентификују се препреке у остварењу унапред дефинисаних циљева.

Још једна суштински важна улога SWOT анализе јесте мапирање проблема који спутавају одрживи развој града Лознице. Анализа проблема је најкритичнија фаза планирања, јер се на основу ње идентификују реална „уска грла“ којима се придаје важност, а која је важно превазићи спровођењем мера из Плана развоја, утврђују се односи „узрока и последице“ и доносе одлуке о приоритетима. Јасна анализа проблема кроз SWOT анализу, обезбеђује основу на којој се развија скуп релевантних и усмерених циљева.

SWOT анализа града Лознице је обављена на сесијама у којима су учествовали представници тематских радних група и чланови Координационог тела. Анализа је обухватила следеће области: економски развој, саобраћај и инфраструктурни развој, заштиту животне средине и друштвени развој.

4.1 SWOT АНАЛИЗА – Економски развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Повољан географски положај и богатство природних ресурса • Дугогодишња политичка стабилност • Висок степен развоја привреде и индустријска традиција • Присуство домаћих и страних компанија у индустријској зони Шепак • Постојање више зона привређивања на територији града у којима послују домаће компаније и стране компаније • Висок ниво инфраструктурне развијености • Институционална подршка развоју привреде (РРА, НСЗ....) • На територији града Лознице постоје слободне „brownfield“[8] локације и постоје локације које могу да се инфраструктурно уреде за привлачење нових инвеститора • Постојање повољних услова за развој свих грана пољопривреде • Буџетска подршка за финансирање пројеката од значаја за развој привреде са републичког и локалног нивоа власти • Релативно добра путна инфраструктура, саобраћајна повезаност и општа туристичка сигнализација • Присуство различитих туристичких вредности (културно историјско наслеђе, бање, град, планине, река) • Пораст нивоа свести локалног становништва о значају туризма • Потенцијал домаће радиности	• Недостаје нова инфраструктурно опремљена индустријска зона за даљи развој привреде • Неповољна демографска структура • Недостатак високих школа и неусклађеност образовног система са потребама привреде • Недостатак стручних кадрова • Доминација пољопривредних газдинстава са малим земљишним поседом без савремене пољопривредне производње • Недовољно развијени прерађивачки капацитети за пољопривредне производе • Недовољна активност удружења привредника и задруга пољопривредника • Недовољна искоришћеност републичких и европских фондова од стране локалне привреде • Нерешени имовинско правни односи за „brownfield“ локације које се могу ставити у функцију развоја • Недовољна повезаност јавног и приватног сектора • Недостатак туристичке инфраструктуре за развој туристичких производа (аква парк, видиковци, пешачке и бициклистичке стазе...) • Неуређеност обале реке Дрине • Недовољна стручност кадра са функционалним знањима • Недовољно лиценцираних туристичких водича и аниматора • Неприлагођеност садржаја образовних програма туристичким трендовима

[8] Бивши индустријски комплекси, старе запуштене фабрике, железничке зоне, складишта, луке

• Фреквентност прегораничног промета • Растућа понуда садржаја и манифестација • Активности локалне туристичке организације и развијени маркетиншки алати	• Неразумевање значаја удруживања • Слаба повезаност пружалаца туристичких услуга на свим нивоима • Недовољно рецептивних туристичких агенција • Недовољан број и неадекватна структура смештајних капацитета • Неповезаност Лознице, Бање Ковиљаче и Тршића аутобуским линијама
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Развој инфраструктуре (аутопут Лозница –Нови Сад, пруга Лозница –Ваљево) • Природни ресурси у функцији развоја привреде • Слободна царинска зона Шепак • Сарадња са дијаспором и прекогранична сарадња • Велики број „brownfield“ локација у функцији развоја привреде • Доступност бројних европских и републичких фондова • Висока стопа раста тражње хране на глобалном тржишту • Сарадња са привредницима и пољопривредницима из окружења и удруживање на бази кластера • Коришћење обновљивих извора енергије • Брендирање производа са територије града и унапређење маркетиншких активности на промоцији града • Повезивање туристичких дестинација у региону • Развијена туристичка инфраструктура и супраструктура (уређени видиковици,	• Глобална макроекономска нестабилност • Негативна демографска кретања и миграције становништва • Рад на црно и сива економија • Климатске промене • Повећан прилив миграната као претња развоју туризма • Недовољан број обучених кадрова у туризму и одлив квалификованих кадрова • Неконтролисан раст туристичког промета • Неумрежавање туристичке понуде у туристички производ • Изостанак подстицаја за развој туризма

излетиштам тематски паркови, аквапарк...) • Унапређивање квалитета постојећих туристичких производа и услуга • Стварање новог туристичког производа удруживањем пружалаца туристичких услуга • Подстицање младих на школовање и рад у туризму и угоститељству, усавршавање стручног кадра	

4.2 SWOT АНАЛИЗА – Саобраћај и инфраструктурни развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Повољан географски положај као предуслов за инфраструктурни развој • Велика улагања из буџета за изградњу саобраћајне и комуналне инфраструктуре • Капитални саобраћајни пројекти са утицајем на подручје ЈЛС који су уврштени у стратешке и просторне планове Републике (брза саобраћајница Шабац - Лозница, наставак изградње пруге Ваљево – Лозница) • Постојање планских докумената • Урађена Студија саобраћаја града Лознице • Израђена Стратегија безбедности саобраћаја на путевима на територији града Лознице за период од 2020-2025 године и годишњи планови за спровођење исте • Успостављен систем надзорног центра у граду	• Недостатак пројектно - техничке документације за изградњу, реконструкцију и санацију саобраћајне и комуналне инфраструктуре • Недовољно уређена саобраћајна инфраструктура (асфалтирање и рехабилитација коловозних застора мреже путева и улица) • Недовољно уређених пешачких и бициклистичких стаза • Недовршена обилазница око централног урбаног дела града • Недовољан број полазака у градско-приградском превозу путника • Непостојање адекватног решења за функционисање теретног, односно транзитног саобраћаја ка Зајачи • Повећано саобраћајно оптерећење одређених путева и улица у градској зони • Недовољно јавних паркиралишта • Неадекватне организационе активности у области

• Око 79% асфалтираних општинских путева (категорисани путеви) • Око 75% асфалтиране уличне мреже • Уређена саобраћајна сигнализација у граду • Организован градско-приградски превоз путника • Успостављен институционални оквир за управљање паркирањем • 92% становништва је снабдевено пијаћом водом • Израђена пројектно - техничка документација за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода • Успостављен систем даљинског грејања у самом градском језгру • Постојање капацитета за прикључење нових корисника на систем даљинског грејања • Развијена дистрибутивна електроенергетска мрежа на подручју града • Сигурно и поуздано напајање већег дела територије града са две трафостанице 110/35 kV и 7 трафостаница 35/10 kV • Преко 90% средњенапонске мреже у ужем градском језгру је изграђено подземним кабловским водовима • Све новоизграђене зграде у последњих 20 година прикључене су подземним водовима • Око 50% уличне расвете на територији града замењено је LED сијалицама • Постојање локалног буџетског фонда за енергетску ефикасност у стамбеном сектору	стационарног саобраћаја – контрола паркирања, рестриктивна политика, тарифна политика, паркинг зоне и сл. • Око 70% пружних прелаза није обезбеђено браницима и полубраницима • Слаба координација послова у области безбедности саобраћаја – рад Савета за безбедност саобраћаја • Неадекватно управљање безбедношћу саобраћаја на основу јавно доступних података • Непотпуна база података у области путне инфраструктуре • Неефикасно санкционисање саобраћајних прекршаја • Недовољна искоришћеност реке Штире као природног зеленог коридора у урбаној средини • Недовољна примена правила везаних за станоградњу која се односе на паркинг просторе • Недостатак земљишта у власништву Града за изградњу објеката јавне намене • Непостојање техничке документације за изградњу, реконструкцију и санацију јавних објеката • Недостатак пројектно - техничке документације за инфраструктурно опремање индустријских зона • Непостојање надлежности органа ЈЛС за санацију индустријске зоне Вискоза • Недовољно развијен систем канализације у приградским и сеоским зонама • Недовољна покривеност сеоских подручја водоводном мрежом

• Добра покривеност градског и приградског подручја мрежама мобилне и фиксне телефоније, интернетом и кабловском мрежом • Снажан развој грађевинарства - велики број изграђених пословних и стамбених објеката	• Делимична застарелост постојеће водоводне мреже • Недовољно развијена телекомуникациона мрежа у сеоском подручју • Недовољна покривеност приградских и сеоских подручја енергетски ефикасном уличном расветом • Непоуздана нисконапонска мрежа у појединим деловима приградских и сеоских насеља (застарели проводници, дотрајали стубови) • Недовољна техничка опремљеност јавних предузећа - мали број возила, застарела опрема, итд. • Недовољна покривеност градског подручја топловодном мрежом
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Фондови надлежних министарстава • Претприступни и приступни фондови ЕУ за инфраструктурне пројекте и енергетску ефикасност • Јавно - приватно партнерство за изградњу инфраструктурних објеката • Прекогранична сарадња • Изградња брзе саобраћајнице Лозница – Шабац • Изградња нове деонице државног пута бр. 27 Ваљево - Лозница (источна обилазница) • Изградња железничке пруге Ваљево -Лозница • Изградња регионалног гасовода Ваљево -Лозница • Електрификација постојеће железничке пруге Рума – Шабац – Лозница - М. Зворник • Потенцијал повезивања природних и културно-историјских локалитета	• Лимитиране надлежности ЈЛС • Недовољна умреженост републичке и локалне администрације • Неадекватна примена и контрола спровођења законских регулатива • Недовољни капацитети инспекцијских служби • Непостојање пројектних тимова у ЈЛС • Нерешени имовинско-правни односи за реализацију инфраструктурних пројеката • Елементарне непогоде и поплаве • Процес депопулације (смањење броја младих у приградским насељима) • Немогућност прикључења на водовод и канализацију неозакоњених објеката • Бесправна градња

Лознице зеленим коридорима, као и повезивање са насељеним местима • Виши степен коришћења обновљивих извора енергије • Тренд уређења простора урбанистичким решењима која се фокусирају на пешачење и бициклизам	

4.3 SWOT АНАЛИЗА - Заштита животне средине

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Природни ресурси; • Мониторинг полена у ваздуху; • Успостављен локални систем мониторинга квалитета ваздуха; • Постојање аутоматске мерне станице; • Постоје и активне су организације цивилног друштва, које се баве заштитом животне средине; • Искуство у припреми и изради пројеката АРРА, канцеларија за младе, Одељење за привреду и локални економски развој- Одсек за локални економски развој и Одељење за инспекцијске послове и ванредне ситуације - Одсек за послове планирања одбране и ванредне ситуације; • Обновљиви извори енергије; • Постојање идејног пројекта за рекултивацију и санацију земљишта у кругу хемијске индустрије "Вискоза"; • Садржај опасних и штетних једињења у земљишту је у границама максимално дозвољених концентрација; • Разноврстан и сложен диверзитет флоре и фауне;	• Непостојање постројења за пречишћавање отпадних вода; • Присуство излива опасних материја у водотоке; • Недовољно развијена и делимично застарела комунална инфраструктура (канализациона мрежа, водоводна мрежа и остала инфраструктура); • Није извршена санација и ремедијација хемијске индустрије "Вискоза"; • Недовољно развијен систем управљања отпадом; • Недостатак и застарелост машина и возног парка за сакупљање и транспорт комуналног отпада; • Постојеће уређено несанитарно локално сметлиште, а које је има ограничене капацитете за одлагање отпада; • Стварање нових дивљих депонија и сметлишта; • Не постоји адекватно организовано сакупљање амбалажног отпада од амбалаже која се употребљава у пољопривредне сврхе на територији града Лознице;

• Организовано сакупљање комуналног отпада; • Постојање пројекта уклањања и рекултивације дивљих депонија на територији града Лознице (израђен катастар дивљих депонија); • Израђена пројектно-техничка документација за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода и у току је припрема тендерске документације за исту; • Зелени коридори – озелењен значајнији део града чиме је остварено повезивање зелених површина; • Постојање заштићених природних добара и споменика културе на подручју града Лознице; • Изграђен добар однос са медијима (информисање шире јавности о значају заштите животне средине); • Потписан споразум са Министарством заштите животне средине Републике Србије о приступању Регионалном центру за управљање отпадом.	• Непотпуна контрола употребе заштитних средстава у пољопривреди и контрола пољопривредног загађења; • Неискоришћеност постојеће биомасе; • Неопходност организовања едукативних радионица за пољопривредне произвођаче и предузетнике о заштити животне средине, о третману отпада, о загађењу земљишта и вода, итд; • Спаљивање различитих врста отпада у домаћинствима; • Нерешено питање сакупљања и нешкодљивог уклањања анималног отпада из кланичне индустрије и малопродајних објеката за продају меса; • Непостојање депоније за грађевински отпад; • Уништавање шума и шумских ресурса; • Непостојање катастра зелених површина и подземних инсталација; • Немогућност развоја система зеленила у деловима града који су у процесу изградње; • Недовољно развијена еколошка свест грађана о значају заштите животне средине; • Усаглашавање свих важећих закона и подзаконских аката који регулишу материју заштите животне средине са другим важећим законима и подзаконским актима на локалном нивоу; • Недовољна укљученост и заинтересованост приватног сектора

	за област заштите животне средине; • Недостатак финансијских средстава за пројекте из области заштите животне средине; • Нерешени имовинско-правни односи; • Мањак–недостатак инфраструктуре; • Нерешено питање дивље градње у приобаљу реке Дрине; • Одсуство контроле експлоатације природних ресурса; • Енергетска неефикасност; • Недостатак инфраструктуре за урбану мобилност.
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Припадност Евро-региону Дрина, Сава, Мајевица за реализацију пројеката у области заштите животне средине; • Заштита природних ресурса и стављање у функцију производње органске хране, експлоатација и дистрибуција питке воде, коришћење обновљивих извора енергије и др.; • Активна сарадња са потенцијалним донаторима; • Улазак у ЕУ као могућност за коришћење фондова у циљу заштите животне средине; • Усаглашавање и континуирано праћење постојеће законске регулативе у области заштите животне средине са ЕУ прописима; • Доступност и коришћење Републичких и страних фондова за спровођење пројеката у области заштите животне средине;	• Недовољно развијена инфраструктура (непостојање постројења за пречишћавање отпадних вода, неповољан положај градског сметлишта, капацитет канализационе мреже и др.); • Недовољан надзор и мониторинг загађивача; • Елементарне непогоде; • Флотација у рударским комплексима; • Неконтролисан лов и риболов; • Недовољан надзор над испуштањем опасних материја на подручју града Лознице; • Постојање фабрика загађивача које могу да угрозе бунаре питке воде; • Развој индустрије која може угрозити животну средину; • Неповољна финансијска и економска ситуација у Републици Србији и недовољно средстава у локалном и републичком буџету

• Регионална и прекогранична сарадња – међуопштинско и регионално повезивање и сарадња у области заштите животне средине; • Укључивање већег броја људи и институција у процес промоције заштите животне средине; • Подстицај фирмама које се баве управљањем отпадом; • Јавне акције чишћења појединих локација; • Развој циркуларне економије; • Органска производња хране.	за улагање у заштиту животне средине; • Споро напредовање у приступању ЕУ и могућности коришћења одговарајућих ЕУ фондова; • Лимитиране надлежности ЈЛС; • Финансијска зависност (условљеност) ЈЛС у односу на Републику; • Уништавање и деградација шума; • Могући еколошки проблеми (сметлишта, дивље депоније, итд.); • Климатске промене; • Неконтролисана употреба хемијских средстава у пољопривреди; • Недозвољене активности у заштићеним подручјима.

4.4. SWOT АНАЛИЗА - Друштвени развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
● Добро организован, ефикасан и транспарентан рад свих органа и организација уз области друштвеног живота ● Развијен систем финансијског управљања и контроле (ФУК) ● Усвојени стратешки документи и процедуре значајне за друштвени развој града ● Подршка ЈЛС, надлежних Министарстава и страних донатора у изради и реализацији пројекта за развој града ● Релативно довољан број искусног, стручног и мотивисаног кадра ● Делимично извршена дигитализација рада ● Релативно добри материјално-технички ресурси	● Недовољно издвајање буџетских средства за интензивнији развој појединих сфера друштвеног живота ● Недовољно коришћење алтернативних извора финансирања: конкурси надлежних министарства, страни донатори, приватни сектор ● Недовољна сарадња са дијаспором и прекогранична сарадња ● Недовољно развијен ИТ сектор, недовршена дигитализација пословања, недовољна интеграција података кроз информациони систем, непостојање базе података деце са сметњама у развоју, особа са инвалидитетом, жртава насиља ● Одлив стручног кадра ● Смањен ниво аутономности и независности у одлучивању

● Релативно довољан број новијих и реконструисаних објекта у функцији друштвеног развој града ● Релативно добра путна инфраструктура и саобраћајна повезаност ● Релативно добра сарадња са установама и организацијама на локалном и републичком нивоу ● Изузетан потенцијал културно-историјских и природних ресурса ● Повећан број и унапређен квалитет реализованих културних и забавних програма из области културе ● Релативно добре медијске активности у погледу промоције друштвеног живота у граду ● Континуиран и успешан рад са младима школског узраста (додела ученичких и студентских стипендија) ● Добро организован рад предшколске установе у градским, приградским и сеоским срединама (кластер центар) ● Увођење нових образовних профили у складу са потребама тржишта рада у средњим школама (сарадња са привредним субјектима и јавним сектором - дуално образовање) ● Организовани превентивни прегледи у функцији смањења ризика од болести – добар одзив грађана ● Ажурирана база корисника права и услуга социјалне заштите ● Развијен систем мера подстицаја из сфере социјалне заштите ● Развој туризма као правац за даљи друштвени развој	(неопходно је стицање статуса округа) ● Нерешени имовинско-правни односи за адаптацију и изградњу објекта за друштвени развој града ● Недовољна комуникација и сарадња учесника друштвеног система града (грађана, предузећа и установа ЈЛС, установа републичког нивоа, ОЦД, привреде) ● Недовољна опремљеност и недостатак савремених средстава за рад у образовно - васпитном систему, здравственом систему, систему социјалне заштите (асистивне технологије), култури, туризму, спорту, раду удружења ● Недовољан број специјализованих објеката - здравствене заштите, предшколских установа у граду и сеоским срединама, адекватног простора за услуге социјалне заштите становништва (дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју, дневни боравак за старе), спортских објеката и сл. ● Непостојање одређених врста услуга здравствене заштите, социјалне заштите (СОС телефон, услуга "Предах", дневни боравак за старе, услуга Помоћ и нега у кући на руралном подручју, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, логопедски и дефектолошки третмани), појединих образовних профила и високо образованих установа ● Потребна је адаптација и реконструкција објеката и споменика културе у граду и сеоским срединама: васпитно - образовних установа, објекта здравствене и

● Укљученост удружења грађана у процес креирања локалних политика ● Активно учешће ОЦД у афирмацији урбаног начина размишљања, толеранције, недискриминације, друштвених вредности	социјалне заштите, спортских објекта и др. ● Недовољно очувано материјално и нематеријално културно наслеђе ● Недовољна промоција и коришћење материјалног и нематеријалног културног наслеђа ● Недовољан број културних садржаја прилагођених савременим трендовима ● Потребан је рад на подизању свести и заинтересованости становништва за учешће у друштвеном животу града ● Недовољна маркетиншка препознатљивост града, посебно на међународном нивоу ● Недовољно развијена инфраструктура града и туристичка супраструктура (друштвени садржај за туристе) ● Недовољна заштита, одржавање, унапређење туристичких ресурса и атракција ● Недостатак повезаности туристичких услуга у један производ ● Недовољна информисаност грађана о значају улоге ОЦД у развоју друштвене заједнице и постојање различитих предрасуда према ОЦД ● Недовољно препознавање волонтерског рада у Лозници као ресурса ● Висок праг толеранције на различите врсте насиља
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
● Финансијска, материјална и политичка подршка Владе Србије у развоју града Лознице ● Доступност бројних републичких и страних фондова за развој	● Економска нестабилност ● Растући број становника којима је потребно пружити социјалне и здравствене услуге, пре свега у сеоском подручју

● Развој инфраструктуре и реконструкција постојећих објеката ● Израда неопходних стратешких докумената и програма развоја ● Богато културно историјско наслеђе и природни ресурси ● Наставак развоја Е-управе у свим сферама живота ● Већа партиципација грађана и привреде у процесу доношења градских одлука ● Могућност регионалне сарадње, прекограничне сарадње и сарадња са дијаспором ● Боља сарадња са цивилним сектором у припреми и реализацији пројеката за друштвени развој ● Боља сарадња са привредним сектором у припреми и реализацији пројеката за друштвени развој ● Едукација и мотивација постојећих кадрова ● Наставак процеса придруживања ЕУ и преговора са ЕУ ● Унапређивање квалитета постојећих услуга и производа друштвеног живота (увођење у средње школе нових образовних профила, развој професионалног и рекреативног спорта, нови програми за запошљавање особа са инвалидитетом, жртава насиља, самохраних родитеља и сл.) ● Промовисање пројекта за подизање друштвене свести на свим нивоима (боља сарадња са медијима)	● Одлив младих, недостатак радне снаге (мањак кадрова), мали број склопљених бракова и пад броја новорођених беба ● Интензиван развој болести са акцентом на болести зависности и малигних болести ● Пораст насиља ● Повећан прилив миграната ● Мањак стручних кадрова за припрему и спровођење пројеката из ЕУ и других фондова ● Недовољан број стручног кадра у здравству, социјалној заштити, градској управи, јавним предузећима и установама због недовољних финансијских средстава ● Недовољна финансијска средства за развој града ● Лош економски положај просветних, социјалних и здравствених радника и службеника у градској управи и установама (недостатак мотивисаности за рад) ● Системска и законска решења у просвети, здравству, социјалној заштити и у области локалне управе на која градска управа не може да утиче ● Мањак финансијских, кадровских и материјалних капацитета појединих организација цивилног друштва ● Негативни трендови у вези занемаривања традиционалног наслеђа ● Нерешени имовинско правни односи ● Високи трошкови савремених видова промоције

5. ВИЗИЈА ГРАДА

Визија развоја града Лознице до 2030. године је настала кроз процес консултација са заинтересованим странама и представља жељено стање будућности, промену коју треба остварити у планском периоду кроз реализацију предложених мера, а самим тим и достизање дефинисаних приоритетних циљева. За град Лозницу је дефинисана следећа визија:

ВИЗИЈА
Лозница је привредни центар округа, са одрживим економским развојем, здрава и безбедна заједница са обезбеђеним једнаким приступом и квалитетним услугама за све грађане, са развијеном саобраћајном и комуналном инфраструктуром, здравственим и социјалним услугама, богатим туристичким садржајима, атрактивним за бизнис и породицу.

6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Развој града Лознице у периоду 2024–2030. године ће се реализовати кроз следећа четири развојна правца:

- **Развојни правац 1 – Економски развој**
- **Развојни правац 2 – Саобраћај и инфраструктурни развој**
- **Развојни правац 3 – Заштита животне средине**
- **Развојни правац 4 - Друштвени развој**

Реализација приоритета у оквиру развојних праваца града Лознице намеће потребу предузимања низа активности са значајним инвестиционим улагањима у свим областима, са циљем да сви видови подршке у приоритетним областима морају расти у односу на почетни ниво ради остварења планираних циљева. У наставку је табеларни приказ приоритета града Лознице који су дефинисани кроз приоритетне циљеве и мере које ће довести до остварења приоритетних циљева за сваки појединачни развојни правац и њихова веза са циљевима одрживог развоја Уједињених нација и преговарачким поглављима ЕУ:

Веза приоритетних циљева са преговарачким поглављима ЕУ и циљевима одрживог развоја

Развојни правац	Приоритетни циљеви	Преговарачка поглавља ЕУ	Веза са циљевима одрживог развоја Уједињених нација
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	**1.1.** Подстицајно окружење за отварање нових радних места и развој привреде	**Поглавље 20.** Предузетништво и индустријска политика	**Циљ 8.** Промовисати инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојанствен рад за све. **Подциљ 8.1.** Одржати економски раст у складу са националним околностима. **Подциљ 8.2.** Остварити више нивое економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошки напредак и иновацију, као и кроз фокус на секторе са вишим степеном додате вредности и радно интензивне секторе. **Подциљ 8.3.** Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, развој достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност, и охрабрују формализацију и раст микро, малих и средњих предузећа, обухватајући тиме и њихов приступ финансијским услугама. **Подциљ 9.3.** Повећати могућност приступа финансијским услугама малим индустријским и другим предузећима, укључујући приступачне кредите, и појачати њихову интеграцију у ланце вредности и тржишта. **Подциљ 9.5.** Побољшати научна истраживања, унапредити технолошке капацитете индустријског сектора, укључујући подстицање иновација и значајно повећање броја радника у делатностима истраживања и развоја, као и повећање јавне и приватне потрошње на истраживање и развој. **Подциљ 9.6.** Подржати домаћи развој технологије, истраживања и иновације, обезбеђујући повољно пословно окружење за, између осталог, индустријску диверсификацију и додавање вредности аутпутима.

	1.2. Подршка опстанку и развоју пољопривреде	**Поглавље 11.** Пољопривреда и рурални развој **Поглавље 12.** Сигурност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика	**Циљ 2.** Окончати глад, постићи безбедност хране и одрживост пољопривреде. **Подциљ 2.а.** Повећати обим инвестиција у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге и развој технологије, са циљем побољшања продуктивности пољопривреде. **Подциљ 2.3.** Удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране. **Подциљ 2.4.** Осигурати одрживе системе производње хране и имплементирати флексибилне пољопривредне праксе које повећавају продуктивност и производњу, које помажу одржавање екосистема, јачају капацитете за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, суши, поплавама и другим природним катастрофама, те које прогресивно унапређују квалитет земљишта. **Подциљ 2.5.** Одржати генетску разноликост семена, гајених биљака и домаћих животиња и њима сродним дивљих врста. **Подциљ 15.3.** Борба против дезертификације, обнављање деградираног земљишта, укључујући и земљиште погођено дезертификацијом, сушама и поплавама
	1.3. Унапређени услови за развој туризма	**Поглавље 11.** Пољопривреда и рурални развој **Поглавље 26.** Образовање и култура	**Циљ 8.** Промовисати инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојанствен рад за све. **Подциљ 8.9.** До 2030. године развити и имплементирати политике које промовишу одрживи туризам, који креира послове и промовише локалну културу и производе.

САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ РАЗВОЈ	**2.1.** Ефикасно планирање развоја	**Поглавље 27.** Животна средина	**Циљ 11.** Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим **Подциљ 11.3.** До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама
	2.2. Унапређена и уређена саобраћајна инфраструктура	**Поглавље 14.** Транспортна политика	**Подциљ 9.1.** Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на економски прихватљивом и једнаком приступу за све **Подциљ 9.4.** Унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрију одрживим стандардима, са повећаном ефикасношћу употребе ресурса и значајнијим усвајањем чистих и еколошких технологија и индустријских процеса. **Подциљ 11.2.** Обезбедити приступ безбедним, приступачним и одрживим системима транспорта за све, појачати безбедност на путевима, посебно проширењем јавног превоза, са посебном пажњом на потребе рањивих група, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих.
	2.3. Унапређен систем за водоснабдевање	**Поглавље 27.** Животна средина	**Циљ 6.** Обезбедити санитарне услове и приступ пијаћој води за све **Подциљ 6.1.** Обезбедити универзалан и равноправан приступ безбедној и приступачној пијаћој води за све. **Подциљ 6.2.** Омогућити свима приступ адекватним и равноправним санитарним условима и хигијени.

	2.4.Унапређена енергетска ефикасност објеката и повећано коришћење обновљивих извора енергије	**Поглавље 15.** Енергетика	**Циљ 7.** Обезбедити приступ приступачној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све. **Подциљ 7.2.** Повећати удео обновљивих извора енергије у укупним. **Подциљ 7.6.** Проширити инфраструктуру и унапредити технологију за потребе снабдевања модерних и одрживих енергетских услуга за све. **Подциљ 9.4.** Унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрију одрживим стандардима, са повећаном ефикасношћу употребе ресурса и значајнијим усвајањем чистих и еколошких технологија и индустријских процеса
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	**3.1.** Унапређено стање зелених површина	**Поглавље 27.** Животна средина **Поглавље 28.** Заштита потрошача и заштита здравља	**Подциљ 11.7.** Обезбедити универзалан приступ безбедним, инклузивним и приступачним, зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старије особе и особе са инвалидитетом. **Циљ 15.** Штитити, обновити и промовисати одрживу употребу копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и умањити деградацију земљишта и зауставити губитак биодиверзитета. **Подциљ 15.1.** Осигурати очување, рестаурацију и одрживо коришћење копнених и подземних вода, екосистема, посебно шума, мочвара, планина и сувих области, у складу са обавезама према међународним уговорима. **Подциљ 15.2.** Промовисати имплементацију одрживог управљања свим типовима шума, зауставити крчење шума, повратити деградиране шуме и значајно повећати обим пошумљавања и поновног пошумљавања.

	3.2. Унапређен квалитет земљишта	**Поглавље 27.** Животна средина **Поглавље 28.** Заштита потрошача и заштита здравља	**Циљ 15.** Штитити, обновити и промовисати одрживу употребу копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и умањити деградацију земљишта и зауставити губитак биодиверзитета. **Подциљ 15.3.** Борити се против дезертификације, обнављати деградирано земљиште и тло, укључујући земљиште под утицајем дезертификације, суша и поплава, и тежити да се у свету неутрализује деградација земљишта
	3.3. Унапређен систем управљања отпадом	**Поглавље 27.** Животна средина **Поглавље 28.** Заштита потрошача и заштита здравља	**Циљ 6.** Обезбедити доступност свима и одрживо управљање водом и санитарним условима. **Подциљ 6.2.** Омогућити свима приступ адекватним и равноправним санитарним условима и хигијени. **Подциљ 11.6.** Смањити неповољан утицај градова на животну средину, обраћајући посебну пажњу на квалитет ваздуха и општинске и друге системе управљања отпадом. **Подциљ 12.4.** Достићи еколошки одрживо управљање хемикалијама и свим отпадима током њиховог животног циклуса, у складу са међународним оквирима, те значајно смањити њихово отпуштање у ваздух, воду и земљиште, како би се минимизирао негативан утицај на здравље људи и животну средину. **Подциљ 12.5.** Значајно смањити стварање отпада кроз превенцију, редукцију, рециклирање и поновну употребу

	3.4. Адекватно управљање отпадним водама	**Поглавље 27.** Животна средина **Поглавље 28.** Заштита потрошача и заштита здравља	**Циљ 12.** Обезбедити одговорну потрошњу и производњу. **Подциљ 12.4.** Достићи еколошки одрживо управљање хемикалијама и свим отпадима током њиховог животног циклуса, у складу са међународним оквирима, те значајно смањити њихово отпуштање у ваздух, воду и земљиште, како би се минимизирао негативан утицај на здравље људи и животну средину. **Подциљ 15.1.** Осигурати очување, рестаурацију и одрживо коришћење копнених и подземних вода, екосистема, посебно шума, мочвара, планина и сувих области, у складу са обавезама према међународним уговорима.
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	**4.1.** Унапређен квалитет предшколског, основног и средњег образовања	**Поглавље 26** – Образовање и култура	**Циљ 4.** Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења. **Подциљ 4.1.** Обезбедити да све девојчице и дечаци завршавају бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање, што води ка важним и ефективним исходима учења. **Подциљ 4.2.** Обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању, како би били припремљени за примарно образовање. **Подциљ 4.а.** Изградити и унапредити образовне установе, прилагођене деци и особама са инвалидитетом, које су безбедно, ненасилно, инклузивно и окружење које обезбеђује ефективно учење за све. **Подциљ 9.ц.** Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама, и тежити обезбеђењу универзалног и приуштивог приступа интернету.

	4.2. Очувано и заштићено културно-историјско наслеђа	**Поглавље 26** – Образовање и култура	**Подциљ 4.7.** Обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стиловима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју **Подциљ 11.7.** Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина
	4.3. Унапређена доступност и квалитет услуга социјалне заштите	**Поглавље 19** – Социјална политика и запошљавање	**Подциљ 8.5.** Достићи пуну и продуктивну запосленост и обезбедити достојанствен рад за све жене и мушкарце, обухватајући младе људе и особе са инвалидитетом, као и равноправне зараде за рад једнаке вредности. **Подциљ 10.2.** Оснаживати и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на године, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски или други статус. **Подциљ 11.7.** Обезбедити универзалан приступ безбедним, инклузивним и приступачним, зеленим и јавним просторима, посебно за жене и децу, старије особе и особе са инвалидитетом.
	4.4.Унапређена доступност и квалитет услуга здравствене заштите	**Поглавље 28** – Заштита потрошача и заштита здравља	**Циљ 3.** Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за људе свих генерација. **Подциљ 3.ц.** Одрживо повећавати финансирање здравства и селекције, развоја, обуке и задржавања здравствених радника

	4.5.Унапређена доступност и квалитет спортског садржаја у граду	**Поглавље 26** – Образовање и култура	**Циљ 9.1.** Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на економски прихватљивом и једнаком приступу за све
	4.6 Унапређено неформално образовање и развијен волонтеризам и активизам код младих	**Поглавље 19** – Социјална политика и запошљавање **Поглавље 26** – Образовање и култура	**Циљ 1.** Свет без сиромаштва **Подциљ 1.3.** Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући и најугроженије и до краја 2030. године обухватити значајан број сиромашних и рањивих **Циљ 3.** Добро здравље **Подциљ 3.5.** Јачање превенције и лечења злоупотребе опојних супстанци, укључујући злоупотребу опојних дрога и штетну употребу алкохола **Циљ 4**. Квалитетно образовање **Подциљ 4.4.** До 2030. године значајно повећати број младих и одраслих који имају одговарајуће вештине, укључујући техничке и стручне вештине, за запошљавање, пристојне послове и предузетништво

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.1 – ПРИВРЕДА

Приоритетни циљ 1.1	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Подстицајно окружење за отварање нових радних места и развој привреде	Број предузетничких радњи на територији града Лознице	3 559 (2022. година)	4 000	АПР
	Број привредних друштава на територији града Лознице	1 047 (2022. година)	1 200	АПР
	Број незапослених лица на евиденцији Националне службе за запошљавање	4 600 (децембар 2022. године)	2 000	НСЗ

Образложење циља: Град Лозницу карактерише интензиван привредни развој у претходном планском периоду. Сви битни привредни индикатори указују на повећање привредне активности и животног стандардна грађана. Настојање је да се у наредном планском периоду настави постојећи тренд, са даљим унапређењима. Специфични циљеви подразумевају:

- Подстицај отварању нових и развоју постојећих привредних субјеката, отварању нових радних места и развоју нових производа на територији града Лознице, креирањем локалног финансијског и административног оквира за доделу субвенција.
- Позиционирање града Лознице као пожељне средине за започињање и развој пословања, односно као повољног пословног окружења на територији Републике Србије.
- Подстицај увођењу нових технологија, унапређење производних процеса у функцији стварања нових вредности и повећања конкурентности привредних субјеката са територије града Лознице.

Мере за остварење циља 1.1

Мера 1.1.1 : Изградња и опремање нове индустријске зоне

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Изграђена и инфраструктурно опремљена нова индустријска зона Север	Не	Да	Фактичко стање

Опис мере: Постојећа индустријска зона Шепак у потпуности је попуњена и створила се потреба за новом, модерно уређеном, индустријском зоном која је неопходна пре свега због захтева домаћих и страних инвеститора за већим просторним капацитетима у циљу изградње производних постројења. Нова индустријска зона Север простираће се на 65 ха, на десној обали реке Дрине уз Канал Ковачевац. Приступ подручју је преко државног пута IБ реда број 26 Београд-Обреновац-Шабац-Лозница-државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз).Од Лознице ће индустријска зона бити удаљена 5,5 км, од Шапца 52 км а од Београда 140 км. Зона ће бити намењена за индустријску производњу у области грађевинарства, занатства и мануфактуре, као и за градњу складишта. Планом је предвиђено да минимална површина парцеле за веће индустријске комплексе буде 3.000 м², а за мање комплексе и складишта 800 м².

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: 6 – 7 милиона евра
Могући извори финансирања: фондови Републике Србије, међународни фондови, буџет Града Лознице
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница/Република Србија
Други учесници у спровођењу: јавна предузећа са територије града Лознице, Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине
Период спровођења: дугорочни

Мера: 1.1.2 : Подршка запошљавању и самозапошљавању

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број лица запослених као последица ове мере	41 (у 2021. година)	65 (у 2030. години)	НСЗ

Опис мере: Град Лозница спроводи подршку запошљавању и самозапошљавању путем Локалног акционог плана запошљавања у сарадњи са Националном службом за запошљавање. Присутан је тренд пада броја незапослених на територији града Лознице у претходном периоду. На почетку претходног планског периода 2012. године број незапослених лица на територији града Лознице износио је 11.735, док је у децембру 2022. број незапослених лица износио 4.600. Циљне групе према којима је усмерен Локални акциони план запошљавања су пре свега теже запошљиве категорије становништва и лица која немају радно искуство у струци. Град Лозница настоји да настави са спровођењем ове мере у наредном планском периоду због позитивних резултата остварених у претходном периоду и да се настави даље смањење броја незапослених лица. Ова мера предвиђена је Планом локалног економског развоја града Лознице.

Тип мере: подстицајна
Процена потребних финансијских средстава: 20 милиона динара годишње, повећање у складу са могућностима буџета Града

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице
Одговорност за спровођење (носилац мере): Национална служба за запошљавање филијала Лозница
Други учесници у спровођењу: Град Лозница
Период спровођења: дугорочни (реализација у току једне године у складу са планом)

Мера: 1.1.3 : Унапређење конкурентности привредних субјеката

Индикатор на нивоу мере	Почетна[9] вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број привредних субјеката који су подржани овом мером	0	50	Извештај Одељења за привреду и локални економски развој

Опис мере: У претходном периоду присутан је раст броја привредних субјеката на територији града Лознице. Упоредо са растом броја привредних субјеката, дошло је унапређења финансијских перформанси како предузетника тако и привредних друштава (што је наведено у оквиру анализе стања). Град Лозница, на основу анализе привреде, у оквиру Плана локалног економског развоја сматра да је оправдано да се средства додељују привредним субјектима који спроводе пројекте у циљу повећања своје конкурентности. Подстицање конкурентности спроводиће се за пројекте привредних субјеката који укључују: набавку основних средстава; проширење или започињање пословног процеса; развој кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца; стицање потребних сертификата и стандарда неопходних за конкурентност на домаћем и страном тржишту, стицање жига о географском пореклу производа и заштити бренда; набавку обртних средстава, помоћ привредним субјектима у оквиру система дуалног образовања. Ова мера се реализује у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis).

Тип мере: подстицајна
Процена потребних финансијских средстава: 10 000 000 динара годишње, повећање у складу са могућностима буџета Града
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице
Одговорност за спровођење (носилац мере): Одељење за привреду и локални економски развој
Други учесници у спровођењу: Регионална развојна агенција Подрињa, Подгорине и Рађевине
Период спровођења: дугорочни (реализација у току једне године у складу са планом)

Мера 1.1.4 : Привлачење инвестиција и брига о постојећим инвеститорима

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере

[9] У даљем тексту почетне вредности за индикаторе које износе 0 односе се на стање првог дана у оквиру планског периода 01.01.2024.

Број привредних субјеката који су подржани овом мером	0	30	Извештај Одељења за привреду и локални економски развој

Опис мере: Ова мера претпоставља постојање видљивог ефеката јачања привредног субјекта, пре свега мултипликовања обима посла и/или подизања нивоа квалитета производа и/или услуге, чија ће последица бити то да за релативно мали издатак локалне самоуправе, предузеће дође у ситуацију да запошљава додатну радну снагу или подигне ниво свог пословања тако да буде више него локални лидер кога ће пратити и други локални привредни субјекти. Овом мером град Лозница настоји да оствари своје стратешке циљеве тако што опредељује подршку привредним субјектима за реализацију инвестиционих пројекта који се односе на:

а) нова радна места повезана са почетним улагањем;

б) почетна инвестициона улагања (материјална и нематеријална имовина, улагање у земљиште, зграде, постројења, машине, патенте, лиценце и сл.) у вези са:

1) оснивањем новог правног лица;

2) проширењем постојећег капацитета;

3) диверсификацијом постојећег производног програма у нове производе и

4) битним променама у целокупном производном процесу постојећег правног лица.

Ова мера предвиђена је Планом локалног економског развоја града Лознице.

Тип мере: подстицајна

Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице

Одговорност за спровођење (носилац мере): Одељење за привреду и локални економски развој

Други учесници у спровођењу: Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине

Период спровођења: дугорочни (реализација у току једне године у складу са планом)

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.2 - ПОЉОПРИВРЕДА

Приоритетни циљ 1.2	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Подршка опстанку и развоју пољопривреде	Просечна величина пољопривредних газдинстава на територији града Лознице	3,73 ха	4,00 ха	РЗС
	Буџетска средства града Лознице намењена пољопривреди и руралном развоју	35.300.000,00 динара (2023. година)	50.000.000,00 динара	Одлука о буџету

Образложење циља: Град Лозница поседује изузетне потенцијале за развој свих грана пољопривреде. На територији града Лознице у 2022. години регистровано је 4.520 активних пољопривредних газдинстава. Површина коју обрађују ова газдинства износи 16.777 ха, док је просечна површина газдинстава 3,73 ха. Укупне пољопривредне површине града Лозница износе 38.206 хектара, док само оранице су 33.046 хектара. Пољопривредне површине су релативно плодне за све ратарске културе, а приноси који се остварују су изнад просека Републике Србије. Под воћарским културама налази се 3.930 ха – најзаступљеније врсте су шљива, малина, купина, јабука и крушка. Проценат површина које се наводњавају је низак и износи 3,6%. Присутан је пад броја стоке свих категорија стоке. Највећи број стоке налази се у власништву малих пољопривредних газдинстава. Ситуацију у сектору пољопривреде додатно је погоршала пандемија COVID-19, висока инфлација и поремећени ланци снабдевања у скоријем периоду. Наведено је довело до великог раста цена инпута, пада тражње за производима и неадекватним откупним ценама. Пољопривредни поседи на територији града Лознице су уситњени, производња је мешовита (неспецијализована). Покривеност системима за наводњавање је ниска, док с друге стране пољопривредници због високих цена смањују број агротехничких мера. Сировине се не прерађују већ се директно продају. Удруживање пољопривредника је на ниском нивоу (активне су само задруге пчелара). Вишегодишњи негативан тренд у области пољопривреде успорен је мерама Града, међутим неопходно је радити на њиховом унапређивању.

Мере за остварење циља 1.2

Мера 1.2.1: Одржавање континуитета реализације програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број пољопривредних произвођача подржаних овом мером	428 (2022. година)	500	Извештај Одељења за привреду и локални економски развој

Опис мере: Град Лозница континуирано спроводи мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја, дужи низ година.

1. Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници (пројектна документација за калцизацију земљишта и подршку младим пољопривредницима);
2. Калцизација земљишта на територији града
3. Унапређење пољопривредне производње
4. Програмска активност унапређења пољопривредне производње обухвата:

4.1. Подршка сточарима у виду регреса за побољшање расног састава говеда,

4.2. Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава обухватају пет сектора подршке (сектор млека, сектор меса, сектор воћа, грожђа, поврћа и цвећа, сектор остали усеви и сектор пчеларство.) Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржавају мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења средстава и процеса производње, продуктивности, конкурентности, као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

4.3.Управљање ризицима које обухвата улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја, као и осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

4.4. Подршка пољопривредницима у погледу захтева циљних тржишта/купаца (на пример: за примену савремене технологије, за унапређење паковања, за промоцију, за унапређење канала дистрибуције и сл.).

Интересовање пољопривредних произвођача за субвенције је велико и проценат извршења је био на високом нивоу. Град ће настојати да у наредном периоду повећа износ средстава за субвенције, као и да унапреди подршку увођењем нових мера или променом постојећих.

Тип мере: подстицајна

Процена потребних финансијских средстава: 35.300.000 динара (2023. година) уз годишње повећање сразмерно увећању прихода Града Лознице наредних година

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице

Одговорност за спровођење (носилац мере): Одељење за привреду и локални економски развој града Лознице

Други учесници у спровођењу: /

Период спровођења: дугорочни (реализација у току једне године)

Мера 1.2.2 : Унапређење пласмана пољопривредних производа			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**

Обновљена/реконструисана градска пијаца	Не	Да	Записници о примопредаји радова

Опис мере: У оквиру ове мере радиће се на подстицању производње и пласмана традиционалних производа. Прво ће се радити на мапирању традиционалних производа, као и њихових произвођача. Потом ће се радити на анализи тржишта. Идентификоваће се ланци вредности у које ови производи могу да се укључе (нпр. повезивање са туристичком понудом и сл.). Град Лозница планира реконструкцију градске пијаце и стављање простора кванташке пијаце који је потпуно инфраструктурно опремљена у функцију пласирања локалних пољопривредних производа и традиционалних производа. Познато је успешно удруживање малих произвођача чији је заједнички циљ приступ фондовима за реализацију пројеката, који обезбеђују успешан пласман производа на тржишту. У зависности од структуре производа циљана тржишта могу бити различита – од великих извозника, маркета до локалних становништва. Потребно је дефинисати циљана тржишта и применити све потребне вештине и алате за пласман производа. Овде је значајно познавање ИТ технологија, online продаје, познавање прописа и поседовање менаџерских вештина ланаца малих произвођача који морају на тржишту наступати удружено. Пројекте у области пласмана производа подржава донаторски програм LEADER који је представљан и у Републици Србији од стране надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Тип мере: информативно – едукативна, обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције

Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, државни и инострани фондови

Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница

Други учесници у спровођењу: ПССС „Пољосавет“, јавна предузећа на територији града Лознице

Период спровођења: дугорочни

Мера 1.2.3 : Умрежавање и унапређење знања пољопривредника

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број одржаних обука намењених пољопривредним произвођачима	0	20	Извештај Одељења за привреду и локални економски развој

Опис мере: Како би Град Лозница у складу са својим надлежностима успешно спроводио политику руралног развоја неопходно је да континуирано ради на трансферу знања у функцији развоја пољопривреде. Трансфер знања Град Лозница може спроводити у сарадњи са образовним и научним институцијама као што су Пољопривредни факултет у Земуну и Новом Саду, али и у партнерству са представницима приватног и цивилног сектора који спроводи активности у области пољопривреде. Организација стручних предавања у сарадњи са академском заједницом

са конкретним темама за развој воћарства, сточарства, ратарства, повртарства, хортикултуре уз организацију радионица у пољу, па све до едукација о доступним фондовима за развој пољопривреде и руралном развоју које се могу организовати у сарадњи са партнерима као што су Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, надлежне управе, ПССС „Пољосавет“ и други. У оквиру ове мере ће се у циљу повећања нивоа знања и вештина пољопривредних произвођача и прерађивача, поред предавања, радионица, зимских школа и других видова едукација из разних пољопривредних области, спроводити и друге активности као што су: организација/учешће/посете сајмовима, изложбама, манифестацијама, организовање студијских путовања и др, и то у она подручја која могу бити примери најбоље праксе. Фокус мере је на увођењу нових технологија и повећању продуктивност, али и повезивању пољопривредних произвођача. Републици Србији ће бити доступни фондови за подршку развоју пољопривреде преко програма LEADER, који је успешно спроведен у земљама ЕУ. Основни услов за коришћење средстава из овог програма је умрежавање пољопривредних произвођача формирањем ЛАГ-ова и доношењем стратешких докумената који су територијално везани за подручје деловање ЛАГ-а, као организације. Постоје позитивни примери удруживања пчелара који могу послужити као пример добре праксе. Донаторски фондови у области пољопривреде (изузев IPARD) су усмерени на удружене групе предузетника што значи да их појединци не могу искористити. Велики произвођачи пољопривредних производа су регистровани као правна лица па су њима доступна кредитна средства намењена развоју ММСП, која углавном нису усмерена на примарну пољопривредну производњу него на прераду.
Тип мере: информативно-едукативна **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: Град Лозница, државни и инострани фондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Одељење за привреду и локални економски развој **Други учесници у спровођењу:** ПССС „Пољосавет“, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, академска заједница, приватни и цивилни сектор **Период спровођења:** дугорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 1.3 – ТУРИЗАМ

Приоритетни циљ 1.3	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Развој и унапређење туристичке понуде дестинације	Број домаћих туриста	33.397	70.000	Портал Е-туриста
	Број ноћења домаћих туриста (2022. година)	170.563	350.000	Портал Е-туриста
	Број страних туриста	9.701	12.000	Портал Е-туриста
	Број ноћења страних туриста (2022. година)	98.225	12.000	Портал Е-туриста

Образложење циља: Развој туризма је сложен процес који захтева ангажовање различитих сектора и интересних група. Унапређење туристичке понуде треба базирати на подизању квалитета постојеће туристичке понуде, као и на јачању постојећих и увођењу нових туристичких производа, у складу са захтевима савременог туристе. Унапређивање постојећих туристичких производа и услуга, као и креирање нових, мора бити базирано на иновацијама и пратити развој нових технологија како би се унапредила приступачност туристичких производа и услуга. Поред тога, развој туризма мора да буде усмерен ка инклузивности, односно ка развоју производа и услуга, који ће бити доступни свима, а посебно за осетљиве друштвене групе.

Град Лозницу треба учинити препознатљивом туристичком дестинацијом која има диверзификовану понуду са савременим туристичким производима, добро организованом туристичком привредом, атрактивном за инвестиције и развој туризма заснован на одрживом развоју и конкурентном наступу на домаћем и међународном тржишту. Активности које је потребно спровести у циљу унапређења услова за развој туристичке понуде тичу се активности које су усмерене на предлагање мера за подстицање развоја туризма и конкурентности туристичких дестинација, праћење стања у туристичкој и угоститељској делатности и предлагање мера за унапређење квалитета туристичких услуга, развијање и предлагање различитих облика подршке малим и средњим предузећима у туризму….

Мере за остварење приоритетног циља

1.3.1 Унапређење туристичке инфраструктуре и супраструктуре

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број лежајева	3.000	6.000	Портал Е-туриста

Опис мере: Наведена мера предвиђена је Програмом развоја туризма града Лознице, као и активности кроз које ће се реализовати. Неопходно је унапређење постојеће и изградња нове туристичке инфраструктуре и супраструктуре како би се подмириле растуће потребе туриста који посећују град Лозницу (паркинг и стајалишта за туристичке аутобусе, уређивање видиковаца и пешачко бициклистичких стаза, затворени базен, визиторски центри, тематски паркови…). Значајно је истаћи улогу приватног сектора у изградњи нових хотела, апартмана, хостела и других врста смештаја као и обнови смештајних капацитета како би били удобнији и привлачнији за туристе.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: Град Лозница, државни и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: Туристичка организација града Лознице, јавна предузећа са територије града, приватни сектор
Период спровођења: дугорочни

Мера 1.3.2 : Заштита и валоризација туристичких ресурса

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број изграђених, рестаурираних и адаптираних објеката културног наслеђа у функцији туризма	0	10	Записници о примопредаји радова

Опис мере: Очување природних ресурса и културног наслеђа, кроз њихову даљу валоризацију и стављање у функцију развоја обезбедиће стабилан и одржив развој туризма. Циљ је да се изградњом, рестаурацијом, ревитализацијом и адаптацијом објеката културног наслеђа и туристичких мотива створи нова туристичка вредност атрактивна и приступачна туристима. Адаптација туристичких простора подразумева и обнову, набавку и ревитализацији туристичког мобилијара који је такође значајан за представљање туристичких потенцијала и вредности туристичких локалитета.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, државни и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: Туристичка организација града Лознице, јавна предузећа са територије града, Центар за културу „Вук Караџић“
Период спровођења: дугорочни

Мера 1.3.3 Унапређење маркетиншких и промотивних активности			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број пратилаца Туристичке организације Лознице на друштвеним мрежама	9.500	15.000	Извештај ТОГ Лознице
Опис мере: Унапређење маркетиншких и промотивних активности подразумева низ активности, које се предузимају на стварању имица и што бољем позиционирању туристичког производа. У том погледу град Лозница и Туристичка организација града Лознице настоје да што боље презентују своје туристичке производе путем различитих средстава комуникације. Овом мером настоји се унапредити маркетинг и комуникација туристичког производа града Лознице у циљу веће информисаности како домаћих тако и страних туриста. Посебну врсту пројеката представља развој дигиталних садржаја у циљу повећања доступности туристичких локалитета на територији града Лознице, а самим тим и повећање конкурентности одређених туристичких локација, као што су ГИС апликација, мобилне апликације, развој дигиталних тура и дигиталне промоције значајних културно-историјских објеката и локација у функцији развоја туризма, дигиталне маркетиншке кампање и сл. Наведена мера предвиђена је Програмом развоја туризма града Лознице.			
Тип мере: едукативно-информативна, обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града Лознице, министарства Републике Србије, иностранифондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Туристичка организација Лознице **Други учесници у спровођењу**: Град Лозница, медији **Период спровођења**: дугорочни			

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.1 – ЕФИКАСНО ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА

Приоритетни циљ 2.1	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Ефикасно планирање развоја	Износ средстава из буџета града намењено просторном и урбанистичком планирању	89 200 000 динара (2023. година)	100 000 000 динара (2030. година)	Одлука о буџету

Образложење циља: У оквиру овог приоритетног циља тежиће се унапређењу израде планских докумената. Процес израде планских докумената обухвата израду и усвајање. Квалитет планских докумената мери се степеном њихове имплементације. Кроз овај циљ тежиће се и стварању дигиталне базе података, односно „паметне карте“ помоћу које ће се управљати просторним подацима.

Мере за остварење циља 2.1

Мера 2.1.1 : Припрема и усвајање планских докумената и регистара

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број припремљених просторно-планских и урбанистичко-техничких докумената	25	40	Извештај Одељења за планирање и изградњу

Опис мере: Сходно променама у простору на територији града, који утичу на постојећу планску документацију, а у складу са законском регулативом налаже се усклађивање и ревизија урбанистичке и просторне документације. У циљу даљег развоја града, планира се израда нове генерације планских докумената. У оквиру ове мере израдиће се планови генералне и детаљне регулације, као и урбанистичко-техничка документа.

Тип мере: регулаторна
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, домаћи и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Одељење за планирање и изградњу
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочни

Мера 2.1.2 : Снимање и дигитализација подземних и надземних водова и инфраструктуре уз формирање дигиталне базе података

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Креиран ГИС портал града	Не	Да	Функционалан ГИС портал града

Опис мере: У циљу побољшања израде и убрзања поступка спровођења процедуре

усвајања планских докумената, потребно је увести и користити добро осмишљене системе праћења стања у простору. Један од најважнијих је географско информациони систем-ГИС, који садржи обједињене податке о простору. У оквиру ове мере радиће се на преиспитивању могућности наставка развоја ГИС-а. Град настоји да развија информационе системе за праћења стања у простору.
Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања:** буџет Града Лознице, домаћи и међународни фондови, **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Градска управа Лозница **Други учесници у спровођењу**: / **Период спровођења:** дугорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.2 – САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Приоритетни циљ 2.2	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређена и уређена саобраћајна инфраструктура	Проценат асфалтиране мреже општинских путева	~77%	90%	Извештај ЈП „Лозница развој“
	Проценат асфалтиране уличне мреже	~75%	86,4%	Извештај ЈП „Лозница развој“
	Број паркинг места у систему наплате	1 615	1 800	Извештај ЈКП „Паркинг сервис“

Образложење циља: Локална саобраћајна инфраструктура и уређење јавних површина су основни предуслови квалитетног живота на одређеном подручју. За квалитет живота становништва, посебно значајну улогу има повезаност насељених места на подручју целог града, као и стање путне и уличне мреже у самим местима.

Град Лозница је моноцентричан град, чију основну уличну мрежу формирају радијални правци, односно улице Филипа Кљајића/Кнеза Милоша, Војводе Путника, Пашићева/Вука Караџића и Булевар Доситеја Обрадовића/Бањски пут. Укупна дужина уличне мреже је 129 км, од чега је 96,48 км асфалтирано. Општински путеви на територији града Лознице имају укупну дужину 355 км, од чега је са савременим коловозом 272,06 км.

Постојећи простор за паркирање у црвеној зони обухвата 147 паркинг места и 1.468 паркинг места у плавој зони. Укупан број паркинг места на територији града, у ингеренцији ЈКП „Паркинг сервис“, обухваћених наплатом је 1.615.

Град Лозница има формирану и уређену једну линијску дисконтинуалну пешачку зону (део улице Јована Цвијића) која се пружа од Гимназијске улице до улице Владе Зечевића. Пешачка зона је подељена на две целине због укрштања исте са примарном градском саобраћајницом II реда, улицом војводе Мишића.

На простору градског подручја Лознице бициклистички саобраћај се доминантно одвија заједно са динамичким или пешачким саобраћајем, без посебно обележених бициклистичких трака или стаза. Бициклистичке стазе тј. потпуно физички одвојено кретање бициклистичког саобраћаја од моторног са формирањем једносмерних или двосмерних бициклистичких стаза постоји у укупној дужини од око 4.500 метара. Постојеће стазе нису повезане у целину, већ се појављују као изоловани линијски објекти у три одвојене градске зоне.

Изградња нове и реконструкција постојеће саобраћајне инфраструктуре како у градским, тако и у приградским и сеоским подручјима ће бити једна од мера у оквиру овог приоритетног циља. Град ће размотрити начине на који је потребно обезбедити саобраћајну инфраструктуру водећи рачуна о свим аспектима на које она има утицај, као што су: обезбеђивање доступности и приступачности, безбедност свих учесника у саобраћају, загађење, потрошња енергије.

Систем јавног превоза састоји се од аутобуских линија градско-приградског карактера који чини 27 линија. Линије јавног превоза су тако постављене да на добар начин повезују подручје града Лознице са околним местима.

Саобраћај теретних возила у граду оријентисан је према улазно-излазним путним правцима, зонама индустријских објеката, саобраћајних терминала, пијачних и зона трговине. У Лозници није успостављен јасан режим теретног саобраћаја кроз систем његовог вођења. Режим саобраћаја теретних возила дефинисан је само парцијалним забранама улазака ових возила у поједине улице, углавном у зони ужег центра града.

У граду је саобраћајна сигнализација изведена у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији, а према Главном пројекту саобраћајне сигнализације и опреме у Лозници који је израђен за потребе техничког регулисања саобраћаја у Лозници. Управљање урбаном саобраћајном мрежом доминантно се ослања на примену светлосних сигнала.

Циљ је обезбедити повољније услове за функционисање динамичког и стационарног саобраћаја. Кроз овај циљ планирано је повезивање постојећих саобраћајница са новим саобраћајницама вишег реда, решавање проблема функционисања теретног и транзитног саобраћаја, обезбеђивање нових капацитета јавних паркиралишта и спровођење адекватних техничко-регулативних и организационих мера, развој и унапређење пешачког и бициклистичког саобраћаја, побољшање стања у области безбедности саобраћаја У оквиру овог приоритетног циља предвиђена је и мера која се односи на подизање свести о погодностима коришћења алтернативних видова превоза. За спровођење ове мере је пре свега потребно створити услове за коришћење алтернативних видова превоза, што и јесте један део овог приоритетног циља. Мере које су планиране да се спроведу у оквиру овог приоритетног циља односе се на активности које су усмерене на повећање квалитета мреже путева и улица и повећање мобилности грађана.

Мере за остварење циља 2.2			
Мера 2.2.1: Изградња нове саобраћајне инфраструктуре			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број километара новоизграђених саобраћајница	0	15	Извештај ЈП „Лозница развој“
Опис мере: Смањење приметног саобраћајног оптерећења, нарочито у вршним сатима, могуће је решити изградњом нових саобраћајница у складу са просторно-планским документима. Изградњом модерних градских саобраћајница, одговарајућег коловозног профила уз регулацију саобраћаја новоизграђеном саобраћајном инфраструктуром допринеће се знатно бржем повезивању градских зона уз повећану безбедност свих учесника у саобраћају. Посебна пажња биће посвећена изградњи саобраћајне инфраструктуре у индустријским зонама. Нарочито ће се, приликом изградње нове саобраћајне инфраструктуре, водити рачуна о изградњи тротоара и бициклистичких стаза. Град ће сагледати начине да постојеће бициклистичке стазе повеже у јединствену целину. Тиме ће се дати значај немоторизованим видовима, а смањиће се потребе за паркирањем, али и саобраћајна оптерећења. У наредном периоду град ће радити на проширењу капацитета јавних паркиралишта изградњом нових паркиралишта. У циљу повећања броја паркинг места, разматраће се и изградња јавне паркинг гараже. Битно је извршити и опремање нове саобраћајне инфраструктуре опремом и сигнализацијом, попут урбаног мобилијара, саобраћајних знакова, заштитне ограде, како би саобраћај функционисао на ефикасан и безбедан начин. Предвиђено је да активности на развоју саобраћајне инфраструктуре повећају регионалну приступачност и подрже одрживи развој кроз развој унапређене инфраструктуре.			
Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава:** средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града, домаћи и иностранифондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Градска управа, ЈП Лозница развој, ЈКП Паркинг сервис **Други учесници у спровођењу**: / **Период спровођења**: дугорочни			
Мера 2.2.2 : Реконструкција и рехабилитација постојеће саобраћајне инфраструктуре			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број километара реконструисаних и рехабилитованих саобраћајница	0	55	Извештај ЈП „Лозница развој“

Опис мере: У оквиру ове мере радиће се на реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица, као и других јавних објеката који су од значаја за живот грађана, како би се смањило саобраћајно оптерећење постојећих саобраћајница и повећала безбедност свих учесника у саобраћају. Град ће наставити да улаже у асфалтирање путне и уличне мреже. Акценат ће бити стављен и на побољшање стања пешачких стаза. У оквиру ове мере Град ће радити на реконструкцији, унапређивању и усавршавању комуналне делатности јавних паркиралишта. Овом мером предвиђено је и обезбеђивање путно-пружних прелаза полубраницима и браницима. Кроз ову меру обезбеђују се повољнији услови за функционисање саобраћаја и унапређење безбедности саобраћаја. Реконструкција подразумева и побољшање стања хоризонталне и вертикалне сигнализације.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града, министарства, иностранифондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП Лозница развој, ЈКП Паркинг сервис
Други учесници у спровођењу: Град Лозница
Период спровођења: дугорочни

Мера 2.2.3 : Спровођење техничко-регулативних мера, организационих и информативно-едукативних активности у области саобраћаја и безбедности саобраћаја уз формирање одговарајућих база података

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Формиран референтни систем за путну инфраструктуру	Не	Да	Извештај ЈП „Лозница развој“

Опис мере: Ова мера подразумева спровођење организационих активности које тичу паркирања и то пре свега спровођење адекватне рестриктивне политике и ефикасније санкционисање непрописног паркирања. Саставни део ове мере јесу и превентивно-промотивне активности у циљу подизања свести о значају и погодностима алтернативних видова превоза, као и вођење кампања о безбедности у саобраћају. Управљање безбедношћу саобраћаја је веома важна за Лозницу и захтева стратешки приступ. Мером се жели унапредити и координација послова у области безбедности саобраћаја. У оквиру ове мере требало би радити и на изради референтног система и катастра саобраћајне сигнализације, али и на изради база података у области безбедности саобраћаја. Кроз ову меру планира се и увођење светлосних сигнала на раскрсницама, у циљу ефикасног опслуживања саобраћајних токова који добијају право проласка раскрсницом и повећања безбедности саобраћаја.

Тип мере: информативно-едукативна, институционално – управљачко - организациона
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: буџет града, државни и иностранифондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Градска управа, ЈП Лозница развој, ЈКП Паркинг сервис **Други учесници у спровођењу:** Канцеларија за младе, Агенција за безбедност саобраћаја **Период спровођења:** дугорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.3 – ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Приоритетни циљ 2.3	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређен систем за водоснабдевање	Годишња производња воде	7 000 000 l	8 200 000 l	Извештај ЈП „Водовод и канализација“
	Број кварова на мрежи	3 100	2 000	Извештај ЈП „Водовод и канализација“
	Губици на мрежи	~50%	~40%	Извештај ЈП „Водовод и канализација“
Образложење циља: Потребно је обезбедити веће изворишне капацитете да би за време летњих, сушних, периода били сигурни да ћемо имати довољне количине питке воде за снабдевање становништва. Услед старости мреже долази до великог броја кварова па је потребно обновити мрежу како би истовремено смањили број кварова а самим тим и смањили губитке на мрежи. Потребно је изградити цевоводе у насељеним подручјима до којих још увек није дошао систем водоснабдевања града Лознице.				
Мере за остварење циља 2.3				
Мера 2.3.1: Изградња нове водоводне мреже				
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**	
Број километара новоизграђене мреже	0	20	Извештај ЈП „Водовод и канализација“	
Опис мере: У погледу покривености мрежом тренутна ситуација са водоводном мрежом је задовољавајућа, обзиром да је према проценама 92% становништва града покривено водоводном мрежом. Изградња цевовода Башчелуци – Воћњак у циљу смањења притисака у мрежи и сигурнијег снабдевања водом становништва који се снабдевају водом из резервоара „Воћњак“, као и изградња нових цевовода у месним заједницама које нису покривене системом водоснабдевања.				

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: 50 – 100 милиона динара
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице; средства ЈП „Водовод и канализација „ Лозница; домаћи и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Водовод и канализација“ Лозница
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочни

Мера 2.3.2: Реконструкција постојеће водоводне мреже			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број реконструисаних километара водоводне мреже	0	10	Извештај ЈП „Водовод и канализација“

Опис мере: Реконструкција постојеће водоводне мреже у циљу смањења кварова и губитака и замена азбестних цевовода уграђених пре 40 година.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: 75 – 100 милиона динара
Могући извори финансирања: буџет града Лознице; средства ЈП „Водовод и канализација“ Лозница; Министарства Републике Србије, инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Водовод и канализација“ Лозница
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочни

Мера 2.3.3: **Модернизација и повећање броја изворишта**			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број новоизграђених изворишта	0	1	Извештај ЈП „Водовод и канализација“

Опис мере: Услед све дужих сушних периода потребно је на време размишљати о додатним капацитетима изворишта који би помогли садашњим изворишним капацитетима да се становништво у континуитету снабдева пијаћом водом са градске водоводне мреже.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице; средства ЈП „Водовод и канализација“ Лозница; Министарства Републике Србије, инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Водовод и канализација“ Лозница

Други учесници у спровођењу: / **Период спровођења:** дугорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 2.4 – ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

Приоритетни циљ 2.4	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређена енергетска ефикасност објеката и повећано коришћење обновљивих извора енергије	Број домаћинстава прикључених на систем директног грејања	3.700	4.500	Извештај ЈП „Топлана – Лозница“
	Проценат замењених сијалица led паметном расветом	40%	100%	Извештај ЈП „Лозница развој“
Образложење циља: Постизање енергетске ефикасности може се постићи различитим мерама, као што су коришћење ефикаснијих технологија, побољшање процеса, примена одрживих извора енергије и промена навика потрошача. Енергетска ефикасност има бројне предности. Смањује потрошњу енергије и смањује емисије гасова стаклене баште, што доприноси смањењу глобалног загревања. Такође може смањити трошкове за појединце и привреду, повећати енергетску независност и повећати конкурентност на тржишту. Град Лозница у претходном периоду спровео је значајно улагање у области енергетске ефикасности у делу јавне расвете прво кроз активност замене живиних и натријумових сијалица led паметном расветом, а касније и инсталацијом LoRa система за праћење и управљање истом у циљу што веће ефикасности уз оптималну осветљеност. Овај систем представља основу за развој концепта „паметног града“. Поред тога Град Лозница у сарадњи са Министарством енергетике спроводи јавни позив за доделу средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова. С обзиром на актуелне проблеме у снабдевању енергентима који су присутни услед неповољних дешавања у свету Град Лозница настоји да у наредном планском периоду уложи напоре за смањење потрошње енергената у свом домену.				
Мере за остварење циља 2.4				
Мере за остварење циља 2.4.1: Спровођење мера енергетске ефикасности на објектима јавне намене				
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**	
Покривеност LoRa телекомуникационом мрежом	65% од броја постављених сијалица уличне расвете	Од 70% - 80% од броја постављених сијалица уличне	Извештај ЈП „Лозница развој“	

		расвете	

Опис мере: У циљу даљег унапређења животне средине, смањења емисије CO_2 и смањења трошкова енергије планирана је рационализација потрошње енергије у јавним објектима. Ово смањење потрошње постићи ће се:
• заменом постојећих сијалица уличне јавне расвете LED паметном расветом, која има веома висок степен енергетске ефикасности у складу са европским нормама и директивама као и развојем максималне покривеност LoRa телекомуникационом мрежом,
• аутоматизацијом управљања електричном и топлотном енергијом у свим јавним објектима у граду Лозници
• енергетском санацијом стамбених зграда и заменом столарије у власништву Града,
• редовним енергетским прегледом зграда.

Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: Град Лозница, домаћи и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочан

Мере за остварење циља 2.4.2: Смањење потрошње енергије у домаћинствима

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број домаћинстава обухваћених мером субвенционисања енергетске санације породичних кућа и станова	134 (у 2022. година)	175 (у 2030. години)	Извештај комисије за спровођење конкурса

Опис мере: Свеобухватни приступ унапређења енергетске ефикасности града Лознице мора да обухвати и домаћинства и то како у индивидуалним, тако и у колективним објектима становања. Планиране активности које ће допринети значајном смањењу потрошње енергије су:
• субвенције домаћинствима у процесу за енергетску санацију породичних кућа и станова
• субвенције за уређење стамбених зграда (реконструкција кровова, инсталација, фасада)
• прелазак на наплату по измереној стварној потрошњи топлотне енергије за домаћинства прикључена на даљински систем грејања уз уградњу делитеља топлотне енергије и термостатских радијаторских вентила

Тип мере: подстицајна
Процена потребних финансијских средстава: 75.000.000 динара, уз годишње повећање сразмерно увећању прихода Града Лознице наредних година

Могући извори финансирања: Град Лозница, европски фондови, Република Србија **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Град Лозница, ЈП „Топлана“ **Други учесници у спровођењу: /** **Период спровођења:** дугорочан

Мере за остварење циља 2.4.3: Инсталација система за примену обновљивих извора енергије на јавним објектима			
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број јавних објеката покривених системима за примену обновљивих извора енергије	0	10	Записници о примопредаји радова
Опис мере: Смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште, као узрочника нездраве животне средине, је могуће постићи коришћењем обновљивих извора енергије. Лозница, као град који је посвећен одрживом развоју у свим секторима, планира да у следећем планском периоду инсталира више система за примену обновљивих извора енергије (соларних панела) на јавним објектима у власништву града, као и на објектима јавних предузећа.			
Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава:** средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања:** Град Лозница, домаћи и инострани фондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Град Лозница, установе и јавна предузећа на територији града **Други учесници у спровођењу: /** **Период спровођења:** дугорочан			

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.1 – ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

Приоритетни циљ	**Индикатори**	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
3.1. Унапређено стање зелених површина	Јавне зелене површине (ha)	75 ха	85 ха	Извештај КЈП „Наш дом“
	Зелене површине које се интензивно одржавају (ha)	50 ха	85 ха	Извештај КЈП „Наш дом“
Образложење циља: Зеленило у граду и његовој околини има многоструки значај. Биљке на зеленим површинама, својим обликом и грађом и животним особинама, представљају незаменљиве елементе природе. У сврху унапређења квалитета ваздуха, биљке повећавају количину кисеоника у ваздуху, истовремено смањујући садржај угљен-диоксида и других штетних гасова и прашине у њему; ублажавају климатске екстреме регулисањем инсолације и влажности ваздуха и доприносе проветравању				

насеља. Град Лозница има потенцијал успостављања система зеленила и то повезивањем природних и полуприродних подручја на територији града у једну функционалну целину. Развој зелене инфраструктуре остварује се изградњом зелених коридора, као конекционих еколошких линијских елемената у простору и кроз изградњу нових и оснажење и очување постојећих зелених површина**.**

Мера 3.1.1 : Изградња нових и унапређење квалитета постојећих зелених површина

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број стабала дрвећа који одржава КЈП „Наш дом“	5 000	7 000	Извештај КЈП „Наш дом“

Опис мере: Изградња нових паркова на земљишту за то планski одређене намене / могућност пренамене неизграђеног и неискоришћеног земљишта. Планski интензивирано одржавање јавних зелених површина и оснажење биодиверзитета истих употребом различитих биљних врста које су прилагођене датим условима средине

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему

Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: Град Лозница, Министарство заштите животне средине, иностранi фондови

Одговорност за спровођење (носилац мере): КЈП „Наш дом“ , ЈП „Лозница развој“

Други учесници у спровођењу: /

Период спровођења: дугорочни

Мера 3.1.2 : **Планирање и уградња дрвореда дуж саобраћајница**

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Дужина дрвореда дуж саобраћајница	3 км	8 км	Извештај ЈП „Лозница развој“

Опис мере: уградња дрвореда дуж постојећих саобраћајница у условима уз које је то изводљиво и планирање уградње дрвореда уз нове саобраћајнице

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему - инвестиције

Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, иностранi и домаћи фондови

Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница ЈП „Лозница развој“, КЈП „Наш дом“

Други учесници у спровођењу: /

Период спровођења: краткорочни

Мера 3.1.3 : **Доношење аката којима се успоставља, уређује, управља и врши мониторинг над зеленим површинама**

Индикатор на нивоу	Почетна	Циљана	Извор провере

мере	вредност	вредност	
Израђен катастар зелених површина	Не	Да	Функционалан катастар зелених површина
Опис мере: Ова мера подразумева израду катастра зелених површина. Циљ катастра зелених површина је успостављање функционалног геоинформатичког система за управљање јавним зеленим површинама кроз иницијално прибављање просторних података за зелене површине којима управља ЈП „Лозница развој“ , а које одржава КЈП „Наш дом“ набавком софтверске платформе, развојем апликативног софтвера, имплементацијом система.			
Тип мере: регулаторна мера **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града, домаћи и инострани фондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Град Лозница ЈП „Лозница развој“, КЈП „Наш дом“ **Други учесници у спровођењу**: Град Лозница **Период спровођења**: средњорочни			

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.2 – КВАЛИТЕТ ЗЕМЉИШТА

Приоритетни циљ 3.2	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређен квалитет земљишта	Израда појединачних пројеката рекултивације	0	10	Пројектна документација
	Извођење пројеката рекултивације	0	5	Записници о примопредаји радова
Образложење циља: Загађење земљишта представља промену физичких, хемијских и биолошких својстава. То доводи до смањења плодности земљишта и процеса разлагања чиме се ремети кружење материје у природи. Земљишта на подручју града Лозница су угрожена сечењем шума, ерозијом, неконтролисаном употребом пестицида и минералних ђубрива, индустријализацијом, јаловиштима и депонијама комуналног и индустријског отпада. Посредни извори загађења су киселе кише и загађене воде. Последице су загађење подземних вода, ерозија земљишта, губљење станишта као и повећани ризици од пожара. На овом плану предвиђене су следеће акције у новом планском циклусу: рекултивација земљишта Вискозе, санација депонија (укључујући и дивље депоније), јаловишта и каменолома; хемијске мелиорације земљишта - калцизација; квантификација и квалификација деградационих процеса загађења земљишта; стална едукација пољопривредних произвођача о коришћењу и одлагању амбалаже пестицида и минералних ђубрива.				

<table>
<tr><th colspan="4">Мере за остварење циља 3.2</th></tr>
<tr><th colspan="4">Мера 3.2.1: Рекултивација и заштита земљишта од потенцијалних загађивача</th></tr>
<tr><th>Индикатор на нивоу мере</th><th>Почетна вредност</th><th>Циљана вредност</th><th>Извор провере</th></tr>
<tr><td>Успостављање локалитета за мерење потенцијалних токсичних елемената</td><td>Не</td><td>Да</td><td>Записници о примопредаји радова</td></tr>
<tr><td colspan="4">Опис мере: Преуређење после затварања индустријских погона, рударских копова, депонија чиме се спречава даља ерозија, омогућава се јачање подлоге, врши се дренажа, насипање и наткривање јаловине и пошумљавање. За све земљишне површине које су угрожене од различитих извора загађења потребно је урадити појединачне пројекте рекултивације.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: међународни фондови, Министарства Републике Србије, Град Лозница
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница, ПССС „Пољосавет“
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочан</td></tr>
<tr><th colspan="4">Мера 3.2.2: Стална едукација пољопривредних произвођача о коришћењу и одлагању амбалаже пестицида и минералних ђубрива</th></tr>
<tr><th>Индикатор на нивоу мере</th><th>Почетна вредност</th><th>Циљана вредност</th><th>Извор провере</th></tr>
<tr><td>Број одржаних едукација</td><td>0</td><td>25</td><td>Извештај Одељења за привреди и локални економски развој</td></tr>
<tr><td colspan="4">Опис мере: Стална едукација пољопривредних произвођача о коришћењу и одлагању амбалаже пестицида и минералних ђубрива – од овлашћених организација и појединаца путем појединачних и групних метода. Појединачне методе – обилазак газдинстава; групне методе – држање предавања, радионица, трибина, коришћење локалних медија</td></tr>
<tr><td colspan="4">Тип мере: информативно - едукативна
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: Град Лозница
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница, ПССС „Пољосавет“
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочан</td></tr>
</table>

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.3 – УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Приоритетни циљ 3.3.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређен систем управљања отпадом	Количина отпада која се одвози на регионалну депонију РЕЦ „Еко-Тамнава“ Уб	0 t	12.000 т	Извештај КЈП „Наш дом“
	Изграђена „Трансфер станица“ са пратећом опремом за селекцију отпада	Не	Да	Записник о примопредаји радова
	Проценат обухвата становништва код којих се сакупља отпад	65% од укупног броја домаћинстава	>80%	Извештај КЈП „Наш дом“
Образложење циља: Министарство заштите животне средине је 2019. године донело одлуку да се изради Студија оправданости придруживања Колубарском региону за управљање отпадом града Лознице и општина Мали Зворник, Љубовија и Крупањ. То значи град Лозница ће свој комунални отпад одвозити и депоновати на Регионалну депонију у оквиру у оквиру РЕЦ „Еко-Тамнава“ Уб. Тренутно је друга фаза придруживања која подразумева израду планских докумената, а касније и инфраструктурно опремање: за град Лозницу је предвиђена изградња трансфер станице са селекцијом отпада, рециклажног дворишта и набавку камиона, преко 20 тона, за транспорт отпада од „трансфер станице“ до регионалне депоније „Еко-Тамнава“ Уб. Овим се стичу услови да се затвори градска депонија у Лозници, која је на веома неусловном месту, уливу реке Штире у Дрину, на мање од 200 м од насељених кућа и индустријске зоне „Шепак“, због чега се ово питање мора што хитније решавати. Такође, стратегија управљања отпадом предвиђа да сва домаћинства буду обухваћена сакупљањем отпада, примарна селекција на месту настанка (раздвајање отпада у домаћинствима) и секундарна селекција (довезен мешани комунални отпад у трансфер станицу се накнадно селектује). Да би се систем управљања отпадом заиста унапредио потребно обновити техничке капацитете комуналног предузећа и спровести програм едукације становништва.				
Мере за остварење циља 3.3				
3.3.1 Прикључење Регионалном центру за управљање отпадом Еко-Тамнава Уб и изградња трансфер станице у Лозници				

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Град Лозница одлаже отпад на регионалну депонију	Не	Да	Фактичко стање

Опис мере: Регионално управљање отпадом подразумева смањен број одлагалишта, депонија у локалним самоуправама (свака локална самоуправа има једно или више неусловних сметлишта), што доводи до загађења тла, воде и ваздуха. Регионално управљање смањује број депонија, њихова изградња је захтевна и скупа јер морају да испуњавају највише стандарде за заштиту животне средине. Нема загађења ни околине, ни шире. За град Лозницу предвиђена је изградња трансфер станице са пратећом опремом за раздвајање (селекцију) отпада. Отпад који може да се искористи као рециклабилни материјал ће се паковати, балирати и нудити тржишту рециклажне индустрије. Такође је значајно истаћи да ће се одвајати и органски отпад за компостирање. Неискористиви део отпада ће се одвозити на регионалну депонију и у нашем је интересу да овог отпада буде што мање, јер транспорт и депоновање коштају.

Тип мере: институционално-управљачко-организациона, обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције

Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: Република Србија, ЕУ фондови, локалне самоуправе потписнице споразума у колубарском региону

Одговорност за спровођење (носилац мере): РЕЦ „Еко-Тамнава“ Уб, Град Лозница

Други учесници у спровођењу: КЈП „Наш дом“, Лозница

Период спровођења: дугорочан

3.3.2 Коначна санација, рекултивација и затварање постојеће уређене несанитарне депоније комуналног отпада и чишћење дивљих депонија

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Затворена „градска депонија“	50% површине је санирано и затворено	100% санирано и затворено	Извештај КЈП „Наш дом“

Опис мере: Постојећа градска депонија има статус тзв. уређеног несанитарног сметлишта што значи да је тај простор уређиван, кроз неколико фаза санације од 2011. године па до данас, где је депонија ограђен простор (направљена ограда или природне баријере), има улазна капија и просторија за евидентичара. Урађени су ободни дренажни канали за одвод процедних и процедних вода, биотрнови за отплињавање метана и стално се прекрива инертним материјалом или земљом. Један део (око 3,5 ха, од укупно 7,9 ха) је коначно затворен, и када се крене са реализацијом одвожења отпада на регионалну депонију остатак депоније се мора санирати и затворити.

Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: Република Србија - Министарство заштите животне средине, Град Лозница, КЈП „Наш дом“, европски фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница, КЈП „Наш дом“
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочан

3.3.3. Проширење зоне обавезног сакупљања отпада на целу територију града Лознице и примарна селекција отпада на месту настанка

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Количина отпада која ће се издвојити за рециклажу	/	8 282 т	Извештај КЈП „Наш дом“

Опис мере: Тренутно је обухват обавезног сакупљања отпада око 65% домаћинстава на територији града Лознице. Законска регулатива предвиђа да се отпад из домаћинства мора да сакупља код свих грађана, то је превентива настанка дивљих депонија (које постоје у свакој месној заједници где нема одвожења отпада). Затим, врло битно, едуковати грађане и спроводити програм одвајања отпада код куће (на месту настанка), јер тај отпад, који касније може да се рециклира, је чистији и има бољу тржишну вредност.

Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: Министарство заштите животне средине, Град Лозница, КЈП „Наш дом“, иностранифондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница, КЈП „Наш дом“
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: средњорочни

3.3.4. Подизање техничких капацитета комуналног предузећа

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број камиона за сакупљање отпада	12	18	Извештај КЈП „Наш дом“

Опис мере: Да би се спровела претходна мера потребно је оснажити комунално предузеће техничким и људским ресурсима. Просечна старост возила за транспорт отпада у КЈП „Наш дом“ је 25 година, у функцији је 12 камиона и потребно је организовати сакупљање и до најудаљенијих места у руралном подручју, што са постојећом механизацијом није могуће. Застарела механизација брзо отказује, скупо је одржавање и поправке, често не могу да се нађу резервни делови итд., тј. није

исплативо, потребна је набавка више нових возила, а тиме би се добило са више аспеката: већа ефикасност, боља економичност, заштита животне средине.
Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава:** средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања:** Република Србија - Министарство заштите животне средине, ЕУ фондови, Град Лозница, КЈП „Наш дом“ **Одговорност за спровођење (носилац мере**): Град Лозница, КЈП „Наш дом“ **Други учесници у спровођењу: /** **Период спровођења:** дугорочан

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 3.4 – ОТПАДНЕ ВОДЕ

Приоритетни циљ 3.4.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Адекватно управљање отпадним водама	Проценат домаћинстава прикључен на канализациону мрежу	54,8%	65 %	Извештај ЈП „Водовод и канализација“
	Пречишћене отпадне воде (хиљ. м^3)	0	60 000 m^3 на годишњем нивоу	Извештај ЈП „Водовод и канализација“
Образложење циља: По подацима из 2021. године 51% становништва (13974 домаћинстава) прикључено је на канализациону мрежу, која је углавном развијена у урбаним деловима Лознице и Бање Ковиљаче са укупном дужином од око 94 км. Канализациона мрежа у Лозници и Бањи Ковиљачи функционише по комбинованом принципу за санитарне и атмосферске отпадне воде, са ниским степеном инфилтрације. Постојећи канализациони систем делимично је изграђен у граду и то пола према општем, а пола према сепарационом систему каналисања отпадних вода. Један од главних пројеката у града у наредном периоду представља изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.				
Мере за остварење циља 3.4				
Мера 3.4.1: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода				
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**	
Изграђено и оперативно постројење за пречишћавање отпадних вода	Не	Да	Записници о примопредаји радова	

Опис мере: Мреже сакупљања отпадних вода у Лозници и Бањи Ковиљачи функционишу као комбиновани системи за атмосферске и санитарне отпадне воде са ниским степеном инфилтрације. За наредни плански период предвиђена је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода. Урађена је пројектно – техничка и тендерска документација као и студија о процени утицаја на животну средину. Централно постројење покриваће површину од 6,35 ха, са капацитетом третмана од 40 000 m^3 (I фаза) до 60 000 m^3 (II фаза), које ће опслуживати Лозницу и Бању Ковиљачу, обезбеђујући третман санитарних и 10% индустријских отпадних вода. Изградњом постројења са пратећом канализационом инфраструктуром заштитиће се водни ресурси од штетних ефеката неконтролисаних испуста санитарних и индустријских вода.

Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: 23 милиона евра
Могући извори финансирања: иностранифондови, Република Србија
Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Водовод и канализација“ Лозница
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочан

Мера 3.4.2: Проширење канализационе мреже и ревитализација постојеће канализационе мреже

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Дужина канализационе мреже у км	94	120	Извештај ЈП „Водовод и канализација“

Опис мере: 54,8% становништва (15 061 домаћинстава) прикључено је на канализациону мрежу, која је углавном развијена у урбаним деловима Лознице и Бање Ковиљаче са укупном дужином од око 94 км. У наредном периоду планирано је проширење канализационе мреже у насељима где не постоји канализација или је слабо развијена, као што су Башчелуци, Крајишници, Руњани, Вођњак и Плоча. У оквиру изградње постројења за пречишћавање отпадних, прошириће се канализациона мрежа у првој фази за 13 км, а у другој фази за 40 км са девет пумпних станица. Планирана је реконструкција и рехабилитација пумпних станица, цевовода, и оштећених деоница канализационе мреже у Лозници, Бањи Ковиљачи и Лозничком Пољу. Предвиђена је такође изградња нових потисних цевовода под притиском (од нове пумпне станице до ППОВ; од пумпне станице Бања Ковиљача до укрштања са претходним цевоводом, од пумпне станице Лозничко Поље до ППОВ) укупне дужине 8,2 км.

Тип мере: обезбеђење добра и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: међународни фондови, Министарства Републике Србије, Град Лозница

Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Водовод и канализација“ Лозница **Други учесници у спровођењу:** / **Период спровођења:** дугорочан

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.1 – ОБРАЗОВАЊЕ

Приоритетни циљ 4.1.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређен квалитет предшколског, основног и средњег образовања	Расходи из буџета намењени за предшколско, основно и средње образовање	18,4% буџета (2023. година)	20%	Одлука о буџету
	Број деце у предшколским установама	1 673	2 200	Извештај предшколске установе „Бамби“
Образложење циља: Унапређен квалитет образовања и васпитања на свим нивоима један је од приоритетних циљева за град Лозницу. Сходно Агенди 2030 у граду неопходно је обезбедити квалитетно и уравнотежено образовање засновано на достигнућима савремене науке и прилагођено узрасту и потребама сваког детета, ученика или одрасле особе која учи. Образовање мора да буде доступно и да свима пружа једнаке шансе за остваривање потенцијала. Неопходно је што раније и свеобухватније укључивање све деце у процес образовања, спречити прерано напуштање самог процеса образовања и обезбедити континуирано учење и образовање током целог живота којим се унапређују знања и вештине. Осим тога један од кључних предуслова за наставак динамичног развоја града Лознице је обезбеђење адекватних кадрова, како по броју тако и по образовним профилима и компетенцијама које ће одговорити захтевима тржишта рада у наредном планском периоду.				
Мере за остварење циља 4.1.				
Мера 4.1.1: Осавремењавање наставе у школама и предшколским установама				
Индикатор на нивоу мере	**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**	
Број интерактивних паметних табли у школама	0	7	Извештај Одељења за друштвене делатности	
Опис мере: Осавремењавање наставе у школама и предшколској установи подразумева улагање у наставну технологију и наставна средства у складу са савременим трендовима. Адаптација наставних простора и куповина савремених играчака, учила и осталог, пружа деци модерно образовање засновано на стандардима и компетенцијама који дају веће могућности за даљи професионални развој и напредак.				

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције.
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, домаћи и инострани фондови.
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница/Република Србија.
Други учесници у спровођењу:
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.1.2: Изградња, реконструкција и адаптација објеката намењених за васпитање и образовање деце

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број реконструисаних, адаптираних објеката намењених за предшколско, основно и средње образовање	0	10	Записници о примопредаји радова

Опис мере: У склопу мере реконструкција и адаптација објеката намењених за васпитање и образовање деце планирано је обезбеђивање квалитетнијих услова васпитања и образовања за сву децу. Стратешко опредељење града Лознице је повећање обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем. Потпун обухват не значи да сва деца похађају искључиво целодневне програме, већ да се и унапреди систем за полудневне програме. Како би се овај приоритетни циљ остварио, планиране су мере које се односе на подизање капацитета предшколске установе „Бамби“, како изградњом новог објекта (у току), тако и коришћењем постојећих инфраструктурних капацитета у сеоском подручју. У плану града Лознице је и реконструкција и адаптација објеката намењених за предшколско, основно и средње образовање: инвестиционо-техничко одржавање, санација и унапређење енергетске ефикасности, адаптација и одржавање фискултурних сала у основним и средњим школама.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције.
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, фондови Републике Србије, конкурси Министарства, инострани фондови.
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница/Република Србија.
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.2 – КУЛТУРА

Приоритетни циљ 4.2.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Очувано и заштићено културно-историјско наслеђе	Расходи из буџета намењени култури	171 000 000 динара (2023. година)	200 000 000 динара (2030. година)	Одлука о буџету

Образложење циља: Стратешко опредељење Града Лознице је да се позиционира као културни центар заснован на аутентичности и јединствености културног идентитета; као град који ради на обогаћивању културног живота осмишљавањем, развојем и спровођењем капиталних инвестиција у културу и развојем креативних и иновативних програма, као и заштити, обнови и ревитализацији културног наслеђа кроз савремене моделе презентације и одрживог коришћења, уз иновативну употребу постојећих јавних објеката и отворених јавних и зелених простора за програме културе. Град Лозница поседује богато културно – историјско наслеђе, које се може сагледати кроз активности и материјал Библиотеке Вуковог завичаја и Центра за културу „Вук Караџић“. Активности чине систем културе који ће омогућити очување и заштиту богатог културно-историјског наслеђа, чиме се подстиче развој и неговање културе сећања. Изградњом нових и адаптацијом већ постојећих јавних културних објеката стиче се могућност за развој и унапређење људских ресурса у области културе. Промоцијом културно-историјских, као и савремених манифестација и догађаја подиже се свест код локалног становништва, са посебним акцентом на млађу популацију, о значају културног историјског наслеђа, као и културе у целости.

Мере за остварење циља 4.2.

Мера 4.2.1: Изградња и адаптација културно историјских споменика и јавних културних објеката

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број реконструисаних/изграђених споменика и јавних културних објеката	0	10	Записници о примопредаји радова

Опис мере: Непостојећа и недовољно опремљена културна инфраструктура представља потребу у свим уметничким областима и указује на неопходност побољшања постојећих капацитета. Ова мера усмерена је ка унапређењу просторних и техничких капацитета у установама културе, сеоским домовима културе и њено достизање подразумева остваривање активности које су усмерене ка унапређењу постојећих просторних и техничких капацитета, као и изградњу нових простора потребних за развој савремене уметности. Како би се омогућило ефикасно обављање делатности у области културе и обезбедило правилно чување уметничких предмета,

посебно музејске и библиотечке грађе, неопходна је добра техничка опремљеност и адекватан простор установа. У складу са тим ствара се потреба за оснивањем Архива и изградњом новог простора за депо Музеја Јадра. Основни проблеми у овом домену, које је потребно решавати у наредном периоду, кроз дугорочно планирање, тичу се изградње новог галеријског простора за излагање савремене уметности и оснивање позоришта.

Тип мере: обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, фондови ЕУ и остали међународни фондови и програми, конкурси Министарстава
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: Центар за културу „Вук Караџић“ Лозница, ЈП
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.2.2: Унапређење квалитета културних садржаја на територији града

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број посетилаца културних дешавања	100.000	125.000	Извештај Центра за културу „Вук Караџић“

Опис мере: У наредном о периоду Град Лозница ће своје напоре, када је област културе у питању, усмерити и на унапређење културних садржаја за децу и младе. Центар за културу „Вук Караџић“ Лозница и Библиотека Вуковог завичаја ће развити нове и/или унапредити постојеће програме како би се повећао број деце и младих који посећују установе културе, као и број деце и младих који ће директно бити укључени у креирање програма културне продукције и уметничког стваралаштва. Такође ће, у оквиру планираних мера, нарочиту пажњу посветити креирању програма/садржаја који су приступачни деци и младима са инвалидитетом. Како би се сви планирани програми/догађаји могли спровести, Град Лозница планира да ради и на унапређењу услова у објектима установа културе, уз унапређење доступности и приступачности (како физичке тако и информационе) за све кориснике.

Тип мере: информативно - едукативне
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, фондови ЕУ и остали међународни фондови и програми, донаторска средства
Одговорност за спровођење (носилац мере): Центар за културу „Вук Караџић“ Лозница, ТОГ Лозница
Други учесници у спровођењу: Град Лозница
Период спровођења: средњорочни

Мера 4.2.3: Промоција културно – историјских и савремених манифестација и догађаја

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број пратилаца Центра за културу „Вук Караџић“ и Библиотеке Вуковог завичаја на друштвеним мрежама	7.000	15.000	Увид на друштвеним мрежама
Опис мере: Мера је усмерена ка јачању улоге културе у животу становника Града Лознице кроз дигитализацију културног наслеђа, као и спровођење анализе о културним потребама становника и кроз успостављање система о благовременом обавештавању публике о културним догађајима. Реализација ове мере може се постићи повећаним бројем медијских извештаја, као и кроз саму промоцију путем друштвених мрежа, која је од изузетног значаја за млађу популацију становништва.			
Тип мере: информативно - едукативне **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града Лознице, фондови ЕУ и остали међународни фондови и програми, донаторска средства **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Центар за културу „Вук Караџић“ Лозница, ТОГ Лозница **Други учесници у спровођењу**: Град Лозница **Период спровођења**: дугорочни			

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.3. – СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Приоритетни циљ 4.3.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређена доступност и квалитет услуга социјалне заштите	Број корисника услуга социјалне заштите	5.327 људи	4.000 људи	Извештај Центра за социјални рад Лозница
	Расходи из буџета града намењени социјалној заштити	176.000.000 динара (2023. година)	200.000.000 динара (2030. година)	Одлука о буџету

Образложење циља: Град Лозница тежи ка томе да настави са развијањем ефикасног система локалне социјалне заштите. Развојем нових и унапређењем већ постојећих услуга које би биле доступне за све осетљиве категорије становништва, како би остварили своја права на квалитетан живот и потпуну социјалну инклузију у локалну заједницу, јер сваки појединац и породица имају право које је регулисано и одређено законом уколико им је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних потреба, а оно се обезбеђује управо пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком. Корисници социјалне заштите у граду Лозници су осетљиве групе становништва, односно групе с повећаним ризиком сиромаштва и социјалне искључености, пре свега деца, одрасли и млади, али и они са ниским примањима (незапослени, старије особе без пензије), осетљиве етничке мањине (Роми), особе с инвалидитетом и др. Социјална заштита се обезбеђује кроз партнерску мрежу јавног и сектора грађанског друштва која пружа низ институционалних и ванинституционалних услуга грађанима у руралном и урбаном подручју града. Град Лозница планира да у наредном периоду ради на повећању доступности и квалитета услуга социјалне заштите, са фокусом на повећање доступности услуга становништву из сеоског подручја. Додатно ће се размотрити политика партиципације од стране корисника како би услуге биле доступне свима онима којима су потребне, под условима који су усклађени са њиховим социјалним стањем.

Мере за остварење циља 4.3

Мера 4.3.1: Повећање доступности и квалитета услуга социјалне заштите

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број услуга социјалне заштите које се пружају на територији града Лознице	6	8	Извештај Одељења за друштвене делатности

Опис мере: Ова мера је приоритизована као кључна зато што је потреба за постојећим услугама већа од капацитета који су на располагању. То се нарочито односи на становништво у руралном подручју којима нису доступне све услуге које су на располагању лицима која живе у урбаном делу града Лознице. У оквиру ове мере

посебно ће се радити на проширењу следећих услуга: помоћ и нега у кући за старије, односно посебан акценат треба ставити на проширење ове мере на сеоским подручјима; лични пратилац детета, помоћ и нега у кући за децу са сметњама у развоју; ширење програма Народна кухиња у руралним срединама (отварање нових пунктова и покретање нових програма попут „Храна на точковима“) како би се обухватили сви корисници којима је овај вид помоћи тренутно недоступан. Организоваће се и обуке за лица која су укључена у пружање услуга: обуке за геронто-домаћице, обуке за личне пратиоце и слично. Финансијска средства потребна за ову меру обухватају трошкове за проширење услуге „Помоћ у кући за старе на сеоском подручју“ и за програм Народне кухиње, као и набавку возила за спровођење ових услуга. Такође ће се радити на промоцији волонтеризма како би се што више волонтера укључило у подршку социјално осетљивим групама, а нарочито по питању развијања и реализација програма међугенерацијске солидарности и сарадње, јер су стари посебно осетљиви на сиромаштво те је потребно уводити превентивне програме и програме активног старења.

Тип мере: регулаторне
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: Центар за социјални рад, Дом за смештај деце и младих „Вера Благојевић“ Бања Ковиљача, Црвени крст Лозница
Период спровођења: средњорочни

Мера 4.3.2: **Унапређење међусекторске сарадње и успостављање интегралних социјалних услуга**

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Донет споразум о поступању и сарадњи између институција у области социјалне заштите	Не	Да	Споразум о приступању и сарадњи између институција у области социјалне заштите

Опис мере: Међусекторска сарадња која је формализована кроз формирање мреже на локалном нивоу, од изузетног је значаја јер ће окупити организације и институције, које ће кроз заједничку сарадњу унапредити услуге социјалне заштите. Оснивањем споразума о поступању и сарадњи установа, органа и организација на подручју града Лознице, чији ће потписници бити кључне институције у области социјалне заштите (полиција, правосуђе, образовање, здравство, цивилно друштво). Центар за социјални рад, обзиром на своју стварну надлежност, имао би координациону улогу у реализацији дефинисаних облика сарадње.

Тип мере: институционално – организационо - управљачка
Процена потребних финансијских средстава: за ову меру нису потребна финансијска средства
Могући извори финансирања: /
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: институције у области социјалне заштите са територије града Лознице
Период спровођења: средњорочни

Мера 4.3.3: Изградња и адаптација објеката намењених за социјално становање, реализацију дневних услуга у заједници и услуга подршке за самосталан живот

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број изграђених/адаптираних објеката социјалне заштите	0	5	Записници о примопредаји радова

Опис мере: У оквиру ове мере потребно је обезбедити финансијска средства која би била усмерена ка реконструкцији и изградњи јавних објеката социјалне заштите. Како се у пракси јавља велика потреба за Дневним боравком за децу, одрасле и старе са сметњама у развоју, посебна пажња се мора усмерити ка побољшању те услуге и изградњи објекта који би био адекватно опремљен (изградња објекта са двориштем). Такође поред већ наведеног, потребно је извршити адаптацију постојећег или изградити нов простор за функционисање Црвеног крста, како би се истом обезбедило ефикасније деловање, као и Дневног боравка за старе. Повећањем обухвата корисника услуге социјалног становања ствара се потреба за изградњом нових објекта који ће служити у те сврхе.

Тип мере: обезбеђење добара и пружања услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, фондови Републике Србије, конкурси Министарства, иностранифондови.
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница,
Други учесници у спровођењу: Центар за социјални рад, Црвени крст Лозница
Период спровођења: средњорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.4 – ЗДРАВСТВО

Приоритетни циљ 4.4.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређена доступност и квалитет услуга здравствене заштите	Расходи из буџета намењени подршци рађања и родитељству	56.000.000 динара (2023. година)	70.000.000 динара (2030. година)	Одлука о буџету
	Број лекара специјалиста у здравственим установама	150 (2021. година)	170 (2030. година)	РСЈП
Образложење циља: Изазови јавног здравља су бројни и повезују се са последицама економске кризе, миграцијама становништва и растућим неједнакостима, а сагледавају кроз здравље и детерминанте здравља, систем јавног здравља и јавно-здравствену политику. Показатељи здравственог стања и детерминанте здравља упућују на смањење броја и старење становника у Републици Србији; велики број становника Републике Србије оболева, прерано умире или бива онеспособљено услед болести и повреда које су превентабилне као и то да су водеће болести и повреде су повезане са социјалним и економским одредницама здравља, односно несразмерно присутне код сиромашног и рањивог становништва, што доприноси неједнакостима у здрављу. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваког лица, породица и друштва. Зато је од изузетног значаја друштвена брига и одговорност државе за здравље људи у обезбеђењу добробити за све грађане путем једнакости у приступу здравственим услугама, едукацији о здрављу и здравим стилова живота у циљу унапређења здравља, здравствене културе и превенције болести континуираним здравствено васпитним интервенцијама у локалној заједници.				
Мере за остварење циља 4.4				
Мера 4.4.1: Промоција здравља и здравих стилова живота				
Индикатор на нивоу мере		**Почетна вредност**	**Циљана вредност**	**Извор провере**
Број едукација на тему унапређења здравља		0	10	Извештај здравствених установа на територији града
Опис мере: Већина здравствених проблема може бити спречена благовременим деловањем на факторе ризика. Зато је јако важна едукација становништва о здравим стиловима живота, факторима ризика и превенцији болести, као и болести зависности. Промоција здравља и здравих стилова живота у циљу унапређења здравља, здравствене културе и превенције болести континуираним здравствено васпитним интервенцијама у локалној заједници.				

Мера обухвата реализацију програма и пројеката промоције здравља и здравих стилова живота становништва града Лознице. Планиране активности ради постизања циља:

- информисање, саветовање и едукација кроз програме и пројекте за развој вештина и здравих стилова живота,
- коришћење информационих технологија за промоцију здравља и превенцију болести,
- промовисање здравља и здравих стилова живота кроз иновативне моделе активности (промотивне манифестације интерактивног карактера)
- промовисање значаја личног развоја, стицање знања и компетенција, вештина прилагођавања променама кроз различите формалне и неформалне програме образовања, антистрес програме и програме медијске писмености грађана

Тип мере: информативно-едукативна
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, домаћи и инострани фондови.
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: Општа болница Лозница, Дом здравља „Др Миленко Марин“, Црвени крст Лозница
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.4.2: Унапређење и очување физичког, менталног и социјалног здравља становништва града Лознице.

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број програма унапређења здравља грађана	0	3	Усвојени програми

Опис мере: Ова мера предвиђена је Планом јавног здравља града Лознице и обухвата широк спектар активности у циљу унапређења здравља грађана. Мером је обухваћено:

- Унапређење здравља, смањење неједнакости и стварање потенцијала за добро здравље грађана Лознице (посебно здравља осетљивих група-жене, деца, млади, старији, особе са инвалидитетом, Роми, сиромашни, старачка сеоска домаћинства и сл.).
- Смањење фактора ризика за настанак обољења и предузимање мера за спречавање и сузбијање болести.
- Унапређење менталног здравља
- Унапређење и очување репродуктивног здравља и унапређење родне равноправности

Тип мере: информативно-едукативна (информационе и образовне кампање и друго), обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције.
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру

Могући извори финансирања: буџет Града Лознице, домаћи и инострани фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере): Општа болница Лозница, Дом здравља „Др Миленко Марин“
Други учесници у спровођењу: Град Лозница
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.4.3: Јачање популационе политике

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број брачних парова који су добили средства за вантелесну оплодњу	8 (2022. година)	20	Извештај Одељења за финансије и локалну пореску администрацију

Опис мере: С обзиром на негативне демографске трендове град Лозница предузима кораке у правцу ублажавања негативних трендова. У Лозници се вантелесна оплодња финансира за брачне парове, као кориснике Републичког фонда за здравствено осигурање који су, по препоруци лекара, лечили примарни или секундарни стерилитет и нису могли добити потомство и који су преко Републичког фонда за здравствено осигурање бар три пута покушали то да учине. За први склопљен брак из локалне касе супружницима следи надокнада у висини једног просечног личног дохотка исплаћеног на територији Лознице за месец када су били код матичара, за свако прворођено дете родитељи добијају 15.000 динара из буџета, за друго, треће и четврто по 20.000, а онима који добију близанце, односно тројке по 40.000, односно 50.000 динара.

Тип мере: подстицајна
Процена потребних финансијских средстава: 6.000.000 динара
Могући извори финансирања: буџет Града Лознице
Одговорност за спровођење (носилац мере): Град Лозница
Други учесници у спровођењу: /
Период спровођења: дугорочни (реализација у току једне године)

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.5 – СПОРТ

Приоритетни циљ 4.5.	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређена доступност и квалитет спортског садржаја у граду	Средства из буџета града намењена спорту	182.400.000 динара (2023. година)	200.000.000 динара (2030. година)	Одлука о буџету

Образложење циља: Лозница је град спорта са тенденцијом развоја спорта и рекреативних активности. Различите спортске дисциплине у Лозници су доступне грађанима што пужа могућност избора у зависности од афинитета и талента. Највише има фудбалских клубова, затим кошаркашких, рукометних, одбојкашких, футсал, женски фудбал, тенис, стони тенис. карате клубови, кик бокс клубови, боксерски клубови, аикидо, теквондо, рагби, нинђицу клуб, шаховски клубови, планинарски клуб, стрељаштво, бициклизам, риболов, параглајдинг, стрељаштво, куглашки клуб, Клуб одгајивача голубова... Претходни период карактеришу значајна улагања у спортску инфраструктуру: изградња фудбалског стадиона у складу са стандардима UEFA, изградња атлетског стадиона на Лагатору, изградња школских сала, реконструкција школских игралишта... Након завршетка изградње фудбалског и атлетског стадиона, уз халу Лагатор и олимпијски базен, град Лозница ће имати заокружену спортску инфраструктуру за професионални спорт. Ове инвестиције стварају услове за позиционирање града као регионалног спортског центра услед стварања могућности за спортске припреме и одржавање већег броја спортских такмичења домаћег и међународног типа. У наредном планском периоду неопходно је наставити са унапређењем спортске инфраструктуре на територији града и развијањем спортских садржаја.

Мере за остварење циља 4.5

Мера 4.5.1: Унапређење постојеће и развој нове спортске инфраструктуре у граду и сеоским срединама

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број адаптираних и изграђених спортских објеката	0	5	Записници о примопредаји радова

Опис мере: Намеће се потреба изградње недостајућих школских сала и опремање постојећих справама и реквизитима потребним за ефикаснију наставу физичког васпитања и рад спортских секција. Све школе имају отворени спортски терен у матичним школама, али не и у већини издвојених одељења. Ово су терени за мали фудбал, кошарку, рукомет, одбојку и тенис, углавном су скромно опремљени и потребни су голови, кошеви, мреже. Такође је у већини случајева потребна поправка подлоге (бетон или асфалт), тако да би требало ставити акценат на изградњу отворених спортских терена у свим школама и издвојеним одељењима и реновирање постојећих, као и опремање головима, кошевима и мрежама за одбојку и тенис. Од великих

пројеката издваја се изградња затвореног базена.
Тип мере: обезбеђивање добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града Лознице, фондови ЕУ и остали међународни фондови и програми, конкурси министарстава **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Град Лозница **Други учесници у спровођењу**: јавна предузећа на територији града **Период спровођења**: дугорочни

Мера 4.5.2: Организација и промоција спортских и рекреативних манифестација и такмичења

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број посетилаца УФК Лагатор на годишњем нивоу	30.000	50.000	Извештај УФК „Лагатор“

Опис мере: Још један од приоритета јесте улагање у промоцију врхунског, аматерског и школског спорта, односно боље промовисање спортских догађаја и манифестација, кроз повећано медијско извештавање и промовисање путем друштвених мрежа чиме се подиже свест становништва о значају спорта у друштвеном животу и повећава се обухват бављења младих спортском рекреацијом.
Тип мере: информативно - едукативне **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: Град Лозница, министартства Републике Србије, домаћи и инострани фондови **Одговорност за спровођење (носилац мере):** спортски клубови и савези **Други учесници у спровођењу**: Град Лозница **Период спровођења**: средњорочни

ОПИС МЕРА И ЦИЉА 4.6 - ОМЛАДИНА

Приоритетни циљ 4.6	Индикатори	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Унапређено неформално образовање и развијен волонтеризам и активизам код младих	Број младих који је учествовао у волонтерским програмима	400	3.000	Извештај Канцеларије за младе

Принципи у раду са младима и за младе и све активности које се предузимају од стране Града Лознице у оквиру Стратегије за младе се заснивају на међународном и националном систему људских права и основних слобода. Посебну заштиту и подршку имају малолетни млади. На све политике и активности које се односе на младе град у раду са младима примењује следеће принципе:

1. Поштовање људских и мањинских права, равноправност и забрана дискриминације
2. Подршка личном и друштвеном оснаживању младих
3. Једнаке шансе за све
4. Међусекторска сарадња и координација на свим нивоима доношења одлука
5. Активно учешће младих и сарадња
6. Друштвена одговорност и солидарност

У складу са овим принципима и потребама младих Омладински центар Лозница организује различите врсте активности (едукативне, промотивне, културне, забавне, рекреативне и спортске).

Мере за остварење циља 4.6

Мера 4.6.1: Унапређена запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број младих који су похађали бесплатне едукативне програме на тему унапређења запошљивости у Омладинском центру	800 младих	+< 3.000 младих	Извештај Канцеларије за младе

Опис мере: Омладински центар Лозница организује сваке године едукативне програме током који младих стичу практична знања и вештине који подижу компетенције младих и конкурентност на тржишту рада. У питању су радионице из области страних језика, рачунара и информатике, креативне радионице, софт скил радионице и многе друге где млади могу да раде са стручним предавачима и кроз размену искуства и праксе стичу потребне вештине.

Тип мере: информативно-едукативна
Процена потребних финансијских средстава: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру
Могући извори финансирања: буџет Града, донације и пројектно финансирање
Одговорност за спровођење (носилац мере): Омладински центар Лозница и удружења грађана која се баве младима
Други учесници у спровођењу: Партнери из других организација који се баве младима
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.6.2: Унапређено активно учешће младих жена и мушкараца у друштву

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број младих који су укључени у бесплатне едукативне програме у Омладинском центру	400 младих	+< 3.000 младих	Извештај Канцеларије за младе

Опис мере: Омладински центар Лозница организује сваке године едукативне, забавне и волонтерске програме током који младих стичу практична знања и вештине који подижу компетенције и омогућавају младима активно учешће младих у друштву као и могућност волонтирања са менторском подршком

Тип мере: информативно - едукативне
Процена потребних финансијских средстава: 7.000.000 динара
Могући извори финансирања: буџет Града, донације и пројектно финансирање
Одговорност за спровођење (носилац мере): Омладински центар Лозница и удружења грађана која се баве младима
Други учесници у спровођењу: Партнери из других организација који се баве младима
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.6.3: Унапређена мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број младих који су укључени у програме мобилности младих, програме студијских посета и едукативних програма ван Србије	300 младих	+< 800 младих	Извештај Канцеларије за младе

Опис мере: Омладински центар Лозница у циљу повећања мобилности младих, организује студијске посете, пружа подршку младима у учешћу у различитим образовним програмима у Србији и ван земље као и подршку у остваривању комуникације са организацијама уз ЕУ.

Тип мере: информативно - едукативне

Процена потребних финансијских средстава: 9.500.000 динара
Могући извори финансирања: буџет Града, донације и пројектно финансирање
Одговорност за спровођење (носилац мере): Омладински центар Лозница и удружења грађана која се баве младима
Други учесници у спровођењу: Партнери из других организација који се баве младима
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.6.4: Унапређени услови за развијање безбедносне културе младих

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број младих који су укључени у програме за развијање безбедоносне културе као и мера превенције	300 младих	+< 800 младих	Извештај Канцеларије за младе

Опис мере: Основни циљеви ове мере су идентификовање највећих безбедносних изазова, ризика и претњи који погађају популацију младих у Србији, као и развијање безбедносне културе младих. Основне претпоставке од којих се полази је да млади имају проблеме које не могу увек да препознају и објасне, сусрећу се са појавама које не знају да именују, не могу сами да реше проблем, или не знају коме да се обрате за помоћ. Такође, њихово сагледавање и вредносно квалификовање појава које их могу угрозити или представљају претњу, понекад одступа од опште прихваћених и друштвеним нормама препоручених квалификација.

Тип мере: информативно - едукативне
Процена потребних финансијских средстава: 4.000.000 динара
Могући извори финансирања: буџет Града, донације и пројектно финансирање
Одговорност за спровођење (носилац мере): Омладински центар Лозница и удружења грађана која се баве младима
Други учесници у спровођењу: Партнери из других организација који се баве младима
Период спровођења: дугорочни

Мера 4.6.5: Унапређен систем информисања младих и знање о младима

Индикатор на нивоу мере	Почетна вредност	Циљана вредност	Извор провере
Број младих који су информисани	100 младих	+< 2.000 младих	Извештај Канцеларије за младе

Опис мере: Интернет је значајан извор информисања и комуникације, као и саставни део друштвеног окружења младих људи. Пружање свеобухватног информисања и саветовања за младе, као и усмереност на интернет су нови задаци, који допуњавају постојећи рад на информисању младих. Поред улоге коју има информисање младих, подршке младима да нађу праве информације и да самостално доносе одлуке, информисање младих путем интернета у потпуности им омогућава да увећају

предности коришћења интернета и умање могуће ризике. Информисање младих путем интернета је саставни део информисања младих и у складу је са свим принципима који су формулисани у Европској повељи о информисању младих . Како информисање младих путем интернета има неке посебне карактеристике, потребан је додатни сет смерница.
Тип мере: информативно - едукативне **Процена потребних финансијских средстава**: средства није могуће проценити у садашњости због већег броја активности која обухватају ову меру **Могући извори финансирања**: буџет Града, донације и пројектно финансирање **Одговорност за спровођење (носилац мере):** Омладински центар Лозница и удружења грађана која се баве младима **Други учесници у спровођењу**: Партнери из других организација који се баве младима **Период спровођења**: дугорочни

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ЛОЗНИЦЕ

У складу са Законом о планском систему Град Лозница је у обавези да успостави оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја, јер се једино на тај начин у потпуности може осигурати реализација планираних приоритета, мерити ниво постизања дефинисаних циљева, као и омогућити промена правца деловања уколико планиране мере не дају задовољавајуће резултате за остварење циљева.
У циљу спровођења, праћења спровођења, извештавања и вредновања Плана развоја, Град Лозница успоставља одговарајући институционални оквир, који подразумева два нивоа структуре:

- Координационо тело, на челу са координатором и
- Носиоце мера, како је дефинисано Планом развоја.

7.1 Праћење спровођење Плана развоја

Праћење спровођења Плана развоја омогућава да се утврди да ли се мере и приоритетни циљеви остварују по плану и ефикасно, како би се на време идентификовали непредвиђени ризици који ометају остварење учинака дефинисаних Планом развоја. Важност праћења и спровођења Плана развоја се огледа и у томе да се на фазном нивоу установи да ли су планирани учинци и даље релевантни за остварење визије локалне самоуправе.

Праћење спровођења Плана развоја града Лознице за период 2024–2030. године обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- Континуирана комуникација и размена информација између свих актера укључених у спровођење мера и активности,
- Ажурирање информација о току спровођења мера,
- Дефинисање превентивних мера у случају појаве одступања и проблема,
- Информисање јавности и заинтересованих страна о току спровођења Плана развоја,
- Припрема и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о спровођењу Плана развоја.

У случају да се у процесу спровођења Плана развоја јави одступање од планираног оквира потребно је дефинисати одлуке, односно корективне радње са циљем ефикасног спровођења Плана.

План развоја ЈЛС се превасходно операционализује кроз израду и доношење трогодишњег средњорочног плана чиме се јавне политике и мере за развој локалне самоуправе усклађују са буџетским процесом. Средњорочни план града Лознице дакле

представља основу за процес праћења (мониторинга) спровођења Плана развоја ЈЛС на основу кога се путем одабраних индикатора мере резултати и остварени учинци.

Праћење подразумева сакупљање, анализу, размену и коришћење података и информација о напретку унапред постављених циљева, односно праћење је систематско и континуирано прикупљање, анализа и коришћење информација у корист ефикасног одлучивања, рада и остваривања позитивних резултата локалне самоуправе. Праћење ће се спроводити користећи унапред дефинисане обрасце за прикупљање података од свих релевантних организација и органа, као и користећи базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике (секундарни подаци). Поред секундарних података из званичне статистике, кад год је то релевантно, прикупљаће се и примарни подаци, у складу са надлежностима за конкретне податке.
Посебно ће се водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао за све учеснике бити дефинисан као системска и континуирана активност, а не као једнократни задатак. Одговорност за прикупљање и обраду прикупљених података током праћења спровођења Плана развоја имаће сви учесници у спровођењу Плана развоја. Прецизније, улога и одговорност током читавог периода спровођења Плана развоја је подељена између носиоца мера и Координационог тела. За предвиђене интервенције из Плана развоја идентификовани су носиоци реализације мера у складу са секторским надлежностима.

Носиоци реализације мера имају одговорност да у своје планове рада (и финансијске планове) уврсте утврђене мере и активности за чије спровођење су одговорни, да их спроводе и прате проценат реализације, извештавају Координационо тело о резултатима спровођења мера и активности, утврде евентуалне проблеме у спровођењу мера и предложе опције за решавање тих проблема.

У складу са важећим законским оквиром који регулише област планског система, улогу управљачког тела надлежног за процес спровођења Плана развоја ће имати Координационо тело на челу са координатором. Координационо/управљачко тело ће управљати процесом спровођења, пратити напредак на основу достављених извештаја, одлучивати о предлозима за решавање установљених проблема у спровођењу Плана, по предлогу ће доносити корективне мере у случају да је остваривање мера или циљева угрожено, или ће предлагати евентуалне ревизије Плана и установљавање нових циљева и мера. Појединци у оквиру Координационог тела добиће задужења и одговорности за имплементацију и праћење појединачних праваца развоја и тако давати подршку локалној администрацији, која ће конкретно бити одговорна за спровођење активности на нивоу циљева и мера. Они ће посебно имати важну улогу у подршци појединим носиоцима мера када је у питању процес буџетирања.

Координатор ће бити задужен да одржава константну комуникацију са јединицама/организацијама које су носиоци мера и активности, да од њих прибавља податке и информације о спровођењу мера и активности, дискутује о оствареним резултатима и идентификованим проблемима, израђује препоруке за решавање

установљених проблема у спровођењу мера, проверава да ли су средњорочни планови институција усаглашени са мерама и циљевима у Плану развоја, да извештава Координационо тело о напретку, припрема материјале и обавља административно-техничке послове за Координационо тело.

7.2 Вредновање постигнутих учинака Плана развоја

За разлику од праћења спровођења процеса спровођења Плана развоја, као континуираног процеса прикупљања и обраде података, вредновање постигнутих учинака Плана развоја подразумева оцену онога што је постигнуто. Вредновање учинака Плана развоја се односи на анализу и упоређивање прикупљених података и информација током спровођења Плана развоја и спроводиће се периодично у неколико наврата током временског периода важења планског документа. Вредновање се спроводи ради оцене:

- релевантности - у којој су мери циљеви усмерени на решавање кључних проблема приоритетних сектора на нивоу локалне самоуправе и да ли су циљеви у складу са националним развојним приоритетима,
- ефикасности, односно мерења учинака на основу уложених ресурса (трошкова) и са друге стране користи која може указати на потребу за дефинисањем алтернативних приступа,
- ефективности свих мера и активности, свих видова интервенције на друштвене, економске, еколошке и остале позитивне промене,
- одрживости постављених циљева и активности у дугорочној перспективи, укључујући и могуће ризике.

Дакле, вредновање је потребно ради утврђивања степена промене настале спровођењем мера из Плана развоја и степена достизања приоритетних циљева, а све у циљу преиспитивања и унапређења Плана, односно утврђивања потребе за његовом ревизијом и бољим планирањем у предстојећем периоду. Све наведено указује на то да без унапред постављених базних, полазних вредности показатеља у Плану развоја није могуће утврдити степен остварења постављених циљева, нити мерење напретка. Избор одговарајућих вредности показатеља представља веома деликатан задатак, јер се њиховим мерењем обезбеђују адекватна сазнања о напретку ситуације у приоритетним областима.

7.3 Извештавање о спровођењу и постигнутим учинцима Плана развоја

Извештавање о спровођењу Плана развоја града Лознице представља објективно приказивање тога на који начин се План развоја спроводио у претходних годину дана, док извештавање о постигнутим учинцима Плана развоја представља реално приказивање учинака Плана који су постигнути током спровођења предвиђених мера током трогодишњег периода који је протекао.

Поштујући законску регулативу у овој области Град Лозница је у обавези да изради:

- Извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено извештај о спровођењу Плана развоја на годишњем нивоу,
- Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја на трогодишњем нивоу.

Истеком сваке треће календарске године од доношења Плана развоја, Градско веће града Лознице утврђује предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја који се подноси Скупштини града Лознице на усвајање, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Закон о планском систему је предвидео и успостављање ЈИС - Јединственог информационог система за планирање, праћење спровођења, координацију јавних политика и извештавање. У питању је јединствени електронски систем осмишљен да у њега учесници у планском систему, уносе садржај својих планских докумената и уз помоћ којег извештавају о остваривању утврђених циљева. До момента његовог функционалног успостављања Град Лозница ће извештаје о спровођењу Плана развоја и извештаје о учинцима Плана развоја објављивати на званичном градском интернет порталу, најкасније 15 дана од дана усвајања предметних докумената.

7.4 Ревизија Плана развоја

Након усвајања Извештаја о учинцима Плана развоја, Градско веће града Лознице и Скупштина могу утврдити потребу за спровођењем ревизије Плана развоја, на основу чега се покреће поступак израде предлога измена и допуна Плана развоја.

Градско веће иницира ревизију постојећег Плана развоја уз адекватно образложење разлога за ревизију. Одлуку о покретању поступка израде предлога и допуна Плана развоја доноси Скупштина града Лознице, а ток поступка за ревизију се реализује по процедури прописаној за усвајање Плана развоја.